

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY BLEDZEW
NA LATA 2022 - 2026**

Bledzew, 2021

Spis treści

I.	Wprowadzenie	4
I.	Metodologia pracy	5
II.	Charakterystyka i diagnoza Gminy Bledzew	6
III.1	Informacje o stanie Gminy Bledzew	6
III. 2	Demografia	8
III. 3	Rynek pracy	10
III. 4	Przedsiębiorczość	16
III.5	Ład społeczny	21
III.6	Gospodarka mieszkaniowa	23
III.7	Infrastruktura	25
III.8	Społeczeństwo informacyjne	31
III.9	Pomoc społeczna	31
III.10	Ochrona zdrowia.....	36
III.11	Organizacje społeczne	40
III.12	Edukacja	41
III.13	Kultura i rekreacja	46
III.14	Turystyka	48
III.15	Ochrona środowiska	51
III.	Ocena warunków życia, realizacji dotychczasowych celów zawartych w Strategii Rozwoju oraz wskazanie kierunków rozwoju Gminy w opinii mieszkańców.....	66
IV.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bledzew	76
V.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i planowania polityki przestrzennej w Gminie Bledzew	82
VI.	Obszary strategicznej interwencji (OSI)	87
VII.	Analiza SWOT	90
VIII.	Cele i kierunki strategicznego rozwoju Gminy Bledzew	93

IX.	Aspekty finansowe wdrażania Strategii	108
X.	System monitoringu i wdrażania Strategii	109
XI.	Materiały wykorzystane do opracowania Strategii Rozwoju.....	112
XII.	Spis map, schematów, tabel i wykresów	114

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 (zwana dalej SR) to kluczowy dokument programowania rozwoju lokalnego, stanowiący zapis misji i wizji rozwoju Gminy wraz z etapami jej realizacji, czyli określonymi celami strategicznymi. SR stanowi długookresowy plan działania, wyznacza kierunki i priorytety działania, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Ustalenia zawarte w SR wyznaczają politykę rozwoju społeczno-gospodarczego na kolejne lata, do których będzie należało przede wszystkim zapewnienie jak najlepszych warunków życia mieszkańców Gminy oraz tworzenia sprzyjających podstaw dla dalszego rozwoju gospodarczego. Opracowanie Strategii ma spełniać dwie zasadnicze funkcje: po pierwsze zarządcze, po drugie – informacyjno-edukacyjne. W pierwszym założeniu SR jest dokumentem, na podstawie którego będzie realizowana polityka rozwoju Gminy w oparciu o realizację kluczowych przedsięwzięć, jakie zostały zaplanowane do realizacji. W ujęciu drugim SR będzie dokumentem informującym o aspiracjach rozwojowych Gminy i jej zamierzeniach, a z drugiej strony będzie pełnił funkcje edukacyjne interesariuszy (już na etapie planowania), dając im tym samym możliwość wglądu w proces stanowienia polityki lokalnej.

Głównym celem opracowania Strategii Rozwoju Gminy Bledzew w horyzoncie lat 2022-2026 jest zaplanowanie, a następnie konsekwentne realizowanie działań, zmierzających do zapewnienia jej harmonijnego rozwoju. Przyjęte lata obowiązywania i realizacji SR spójne są z okresem finansowania unijnego i wsparcia dla Polski w ramach funduszy strukturalnych UE. Zadaniem SR jest realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji jednostki samorządowej, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich zasobów i atutów, które Gmina Bledzew posiada, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu oraz jakości życia mieszkańców. Strategia stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystania przez Gminę środków rozwojowych, zarówno krajowych, jak i unijnych na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego. Logika i metodologia prowadzenia lokalnej polityki rozwoju zakłada, iż aktualnie przygotowany dokument stanowi kontynuację wcześniejszych założeń i kierunków rozwoju zapisanych w różnych dokumentach strategicznych opracowanych dla Gminy Bledzew. Wpisuje się także w cele i kierunki działań, które zostały przyjęte na wyższych poziomach administrowania (tj. powiatowego, regionalnego, krajowego i UE). Strategia Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022 -2026 wykazuje spójność z dokumentami wyższego rzędu, a mianowicie:

- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Międzyrzeckiego
- Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) – SOR.
- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategii Europy 2020. Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

I. Metodologia pracy

W opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 przyjęto metodę ekspercko-partycypacyjną (społeczną). Głównym założeniem opracowania Strategii było włączenie w proces stanowienia polityki lokalnej interesariuszy, m.in.: lokalnych liderów oraz społeczności lokalnej. Szczególną rolę w procesie konsultacji pełnił Koordynator ds. opracowania Strategii wraz z Zespołem Roboczym, stanowiącym przedstawicieli samorządu lokalnego.

Prace nad opracowaniem SR przebiegały etapowo. Poniższe zestawienie zawiera etapy opracowywania Strategii z uwzględnieniem partycypacji społecznej.

Tabela 1 Etapy opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022 -2026

Etap	Działanie	Opis działania
Etap 1	Zbieranie danych	Zebranie materiałów, informacji i danych niezbędnych do przygotowania diagnozy. Główne źródła: UG, dokumenty strategiczne, sprawozdania, GUS, BDL
Etap 2	Diagnoza	Opracowanie diagnozy na podstawie zebranych informacji i danych
Etap 3	Ankieta on-line	Badanie dotyczące oceny realizacji dotychczasowych celów zawartych w SR
Etap 4	Warsztat strategiczny	Warsztat przeprowadzony z wykorzystaniem metody: dyskusji moderowanej, burzy mózgów, planu, którego celem było podsumowanie diagnozy oraz sformułowanie wizji i określenie celów strategicznego działania

Etap 5	Partycypacja społeczna	Formularz on-line (wnioski, uwagi, sugestie)
		Konsultacje mailowe z Zespołem Roboczym
		Konsultacje społeczne z lokalnymi liderami i mieszkańcami Gminy
Etap 6	Wyznaczenie kierunków rozwoju (działania)	Opracowanie projektu Strategii
Etap 7	Zatwierdzenie dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026	

Źródło: Opracowanie własne

Prace nad SR prowadzone były z wykorzystaniem następujących szczegółowych metod:

- analiz materiałów źródłowych (szczególnie *desk i web research*), w tym dokumentów lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- badania ankietowego,
- analiz materiałów przekazanych wykonawcom przez Urząd Gminy w Bledzewie,
- analiz danych statystycznych,
- pracy warsztatowej prowadzonej z wykorzystaniem pracy w grupach tematycznych z wykorzystaniem konsultacji, dyskusja, burzy mózgu,
- zasięgania opinii lokalnych liderów oraz ekspertów w zakresie rozwoju lokalnego.

II. Charakterystyka i diagnoza Gminy Bledzew

III.1 Informacje o stanie Gminy Bledzew

Gmina Bledzew to gmina wiejska położona w środkowo-wschodniej części województwa lubuskiego w powiecie międzyrzeckim. Graniczy z gminami: Lubniewice, Sulęcín, Skwierzyna, Międzyrzecz oraz Deszczno. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 r. Gminę zamieszkiwało 4 344 osób, z czego 2 146 stanowili mężczyźni, natomiast 2 198 kobiety¹. Powierzchnia Gminy Bledzew wynosi 247,48 km², co wraz z liczbą zamieszkujących ją ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 18 os/km². W skład gminy wchodzi następujące miejscowości: Bledzew, Sokola Dąbrowa, Osiecko, Nowa Wieś, Templewo, Kleszczewo, Goruńsko, Chycina, Popowo, Zemsko, Stary Dworek i Dębowiec oraz przysiółki: Templewko, Pniewo, Krzywokleszcz, Tymiany, Bledzewka, Elektrownia,

¹ GUS, BDL, stan na dzień 31.12.2019 r.

Katarzynki, Kryl, Małoszewo, Osada Rybacka, Kryl, Stróżyny, Tymiana, Popowo-Leśniczówka, Stary Dworek - Leśniczówka.

Mapa 1 Gmina Bledzew na tle powiatu międzyrzeckiego

Źródło: <https://www.google.com/>

Gmina Bledzew posiada charakter typowo rolniczy. Przeważająca większość miejscowości to obszary popegeerowskie. Brak przemysłu na terenie gminy sprawił, że większość ludności w wieku produkcyjnym zatrudniona jest w rolnictwie, w swoim gospodarstwie lub u innych pracodawców (głównie rolników). Na terenie gminy znajduje się 457 gospodarstw rolnych². Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy ulega poprawie z każdym rokiem. Odnotowano spadek bezrobocia, poprawia się sytuacja mieszkaniowa ludności, jednakże dużym problemem społecznym Gminy jest systematyczny odpływ młodych mieszkańców oraz zachodzące zmiany demograficzne w postaci starzenia się społeczeństwa. Wzrost gospodarczy jest powolny, a większość mieszkańców emigruje zarobkowo do innych gmin.

² GUS BDL, Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Zdjęcie 1 Gmina Bledzew z lotu ptaka

Źródło: <http://www.bledzew.pl/galeria/gmina-z-lotu-ptaka.html>

III. 2 Demografia

Według stanu za rok 2019 Gminę Bledzew zamieszkiwało 4 344 osób, w tym kobiety stanowiły 50,6%, a mężczyźni 49,4%. Na przestrzeni pięciu ostatnich lat stan ludności zmniejszył się o 121 osób, co jest tendencją ogólnopolską z uwagi na niższy przyrost naturalny. Wraz ze spadkiem ogólnej liczby ludności zmniejsza się także odsetek osób w wieku produkcyjnym, a przybywa osób starszych, w wieku poprodukcyjnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym na przestrzeni ostatnich 5 lat spadła o 209 osób, a liczba osób w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się w tym samym okresie o 132 osoby. Zjawisko zachodzących zmian demograficznych zostało zasygnalizowane także w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bledzew na lata 2021-2025*.

Proces starzenia się społeczeństwa jest charakterystyczną tendencją dla całego kraju, która wymusza na samorządach podjęcia odpowiedniej polityki senioralnej. Od wielu lat zwiększa się liczba osób starszych, których długość życia ulega wydłużeniu. W związku z tym dostrzegalna jest potrzeba zapewnienia osobom starszym wsparcia w postaci usług opiekuńczych, dogodniejszego dostępu do podstawowej opieki medycznej i geriatrycznej. Z jednej strony widoczna jest potrzeba zapewnienia usług całodziennych w miejscu

zamieszkania osób, a w innych sytuacjach wystarczające będzie zapewnienie kilkugodzinnej pomocy. Ponadto bardzo ważne jest podejmowania działań służących zmobilizowaniu seniorów do aktywności społecznej, poprzez uczestnictwo w różnorodnych zajęciach, warsztatach, spotkaniach realizowanych przez różne instytucje społeczne.

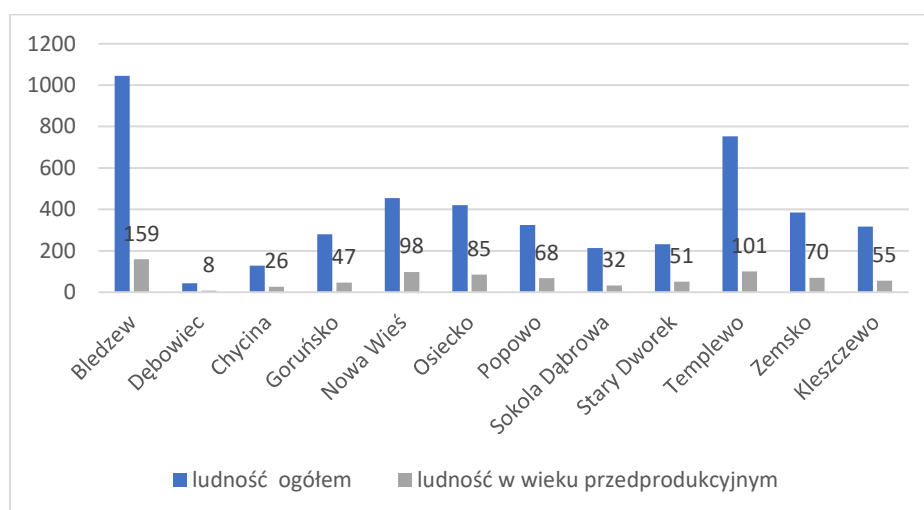
Tabela 2 Struktura demograficzna mieszkańców Gminy Bledzew

Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2015	4465	15,57	695	66,70	2978	17,74	792
2016	4440	15,27	678	66,42	2949	18,31	813
2017	4427	15,22	674	65,48	2899	19,29	854
2018	4401	15,06	663	64,49	2838	20,45	900
2019	4344	14,99	651	63,74	2769	21,27	924

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Największą liczbę mieszkańców Gminy stanowi ludność Bledzewa (23% ludności) oraz Templewa (16%). W miejscowościach tych zamieszkuje również najwięcej osób w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym.

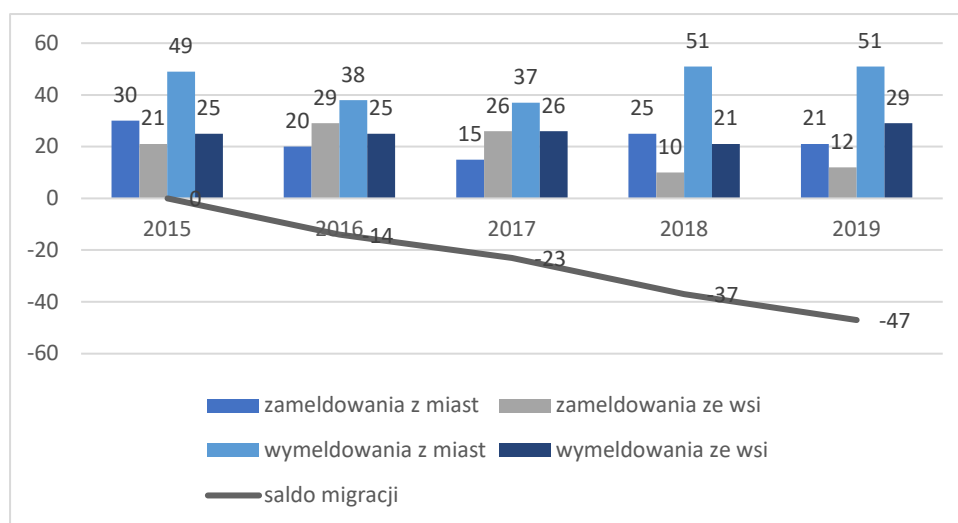
Wykres 1 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Bledzew

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

Saldo migracji w Gminie Bledzew wskazuje na systematyczny, choć niewielki, odpływ mieszkańców (każdego roku ok. 10 osób). W 2019 r. odnotowano saldo migracji na poziomie -47 osób. Aby zapobiec nasileniu tej tendencji konieczne jest oferowanie korzystnych warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Zadowalające warunki bytowe to przede wszystkim walory społeczne, jak i gospodarcze, które wzajemnie oddziałują na siebie i stymulują do pozytywnych zmian w obrębie Gminy, a także przekładają się na zwiększenie jakości życia mieszkańców.

Wykres 2 Zameldowania i wymeldowania oraz saldo migracji w Gminie Bledzew

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

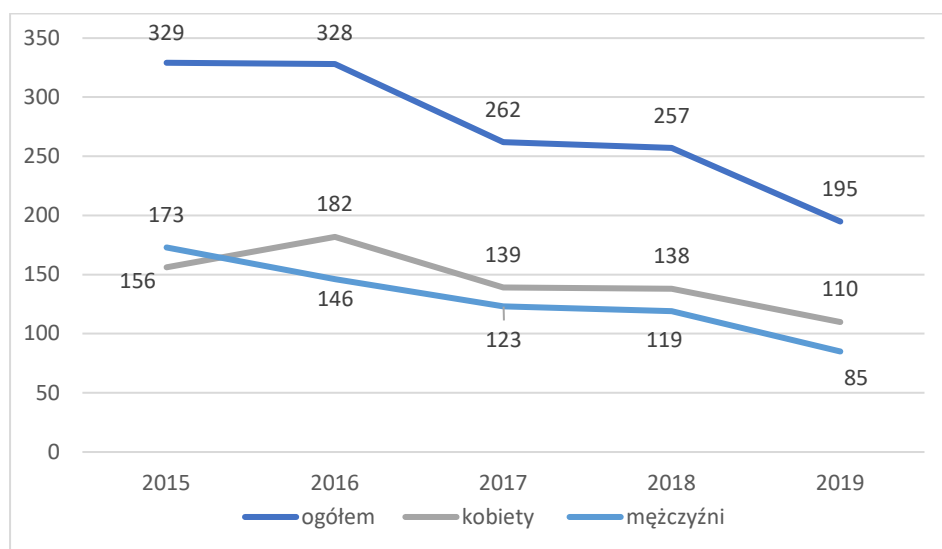
Zjawisko odpływu mieszkańców odnotowane na przestrzeni ostatnich lat stanowi zagrożenia dla rozwoju Gminy Bledzew. Wraz z większą liczbą migracji ludzi młodych zmniejsza się potencjał rozwojowy obszaru, który w konsekwencji doprowadzić może do zastoju gospodarczego. Widoczna jest potrzeba zaoferowania młodym mieszkańcom dogodnych warunków życia i własnego rozwoju gospodarczego, aby minimalizować zjawisko migracji i przeciwdziałać odpływowi ludności z Gminy.

III. 3 Rynek pracy

Liczba osób bezrobotnych w Gminie Bledzew od 2015 r. utrzymuje tendencję spadkową, co świadczy o tym, iż mamy do czynienia ze spadkiem bezrobocia, który warunkowany jest poprawą sytuacji gospodarczej. Liczba osób pozostających bez zatrudnienia na przestrzeni ostatnich 5 lat spadła o 134 osoby, wykazując w 2019 r. bezrobocie zarejestrowane na poziomie

7,3%. W tym okresie zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet o 46 osób, choć w 2016 r. odnotowano wzrost bezrobotnych kobiet o 26 osób w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 88 osób. Zasadne jest w tym przypadku stosowanie instrumentów wsparcia społecznego i działań, które bazują na potencjałach Gminy Bledzew. W dużej mierze mieszkańcy Gminy zatrudnieni są w sferze rolniczej, jednakże brak jest dokładnej liczby osób niepracujących i niezarejestrowanych w Urzędzie Pracy. Bardzo prawdopodobne jest, że takie osoby zasilają „szarą strefę” (nieformalne krótkotrwałe zatrudnienie), zwane także bezrobociem ukrytym - pozostawanie bez pracy i nierejestrowanie się jako osoby bezrobotne.

Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Bledzew

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Na dzień 30 czerwca 2020 r. odnotowano w Gminie Bledzew 185 osób pozostających bez pracy, w tym 107 kobiet³. Z uwagi na wystąpienie zjawiska COVID-19 nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych w skali kraju, który w maju wyniósł 6%⁴. W przypadku Gminy Bledzew nie odnotowano wzrostu bezrobotnych w początkowej fazie pandemii, jednak dane całoroczne pozwolą dopiero ocenić właściwy wpływ pandemii na poziom bezrobocia w Gminie. W chwili obecnej nie odnotowuje się pogorszenia sytuacji związanej z liczbą osób pozostających bez zatrudnienia.

³ Dane z PUP Międzyrzecz, 23. 07.2020 r.

⁴<https://forsa.pl/gospodarka/bezrobocie/artykuly/7755391,gus-bezrobocie-w-maju-w-polsce-jakie-jest-bezrobocie-w-polsce.html>

Porównując wskaźniki poziomu bezrobocia w Gminie Bledzew na tle innych gmin w powiecie stwierdzić należy, że Gmina charakteryzuje się najwyższym wskaźnikiem bezrobocia w powiecie na przestrzeni lat 2015-2019. Poniższa tabela ukazuje dane dotyczące procentowego udziału liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla poszczególnych gmin w powiecie międzyrzeckim. W porównaniu również do poziomu bezrobocia dla województwa lubuskiego i Polski wskaźnik ten jest zdecydowanie wyższy.

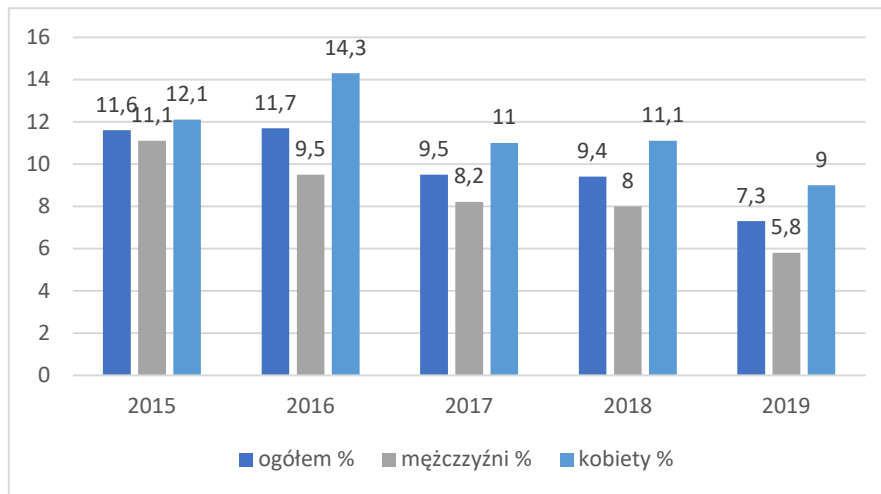
Tabela 3 Poziom bezrobocia w poszczególnych gminach Powiatu Międzyrzeckiego [%]

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
POLSKA	9,8	8,3	6,6	5,8	5,2
Woj. Lubuskie	10,6	8,7	6,3	5,8	4,9
Bledzew	11,6	11,7	9,5	9,4	7,3
Międzyrzecz	7,7	7,7	6,9	6,2	4,5
Przytoczna	10,0	10,2	8,4	8,1	6,1
Pszczew	10,2	8,4	7,4	6,9	5,5
Skwierzyna	8,9	8,9	8,0	7,5	6,8
Trzciel	9,1	7,4	6,1	5,6	4,2

Źródło: Opracowanie własne, PUP Międzyrzecz

W 2019 r. poziom bezrobocia zarejestrowanego w Gminie wynosił 7,3%, w tym obejmował 9% kobiet i 5,8% mężczyzn. Na przestrzeni ostatnich 5 lat odnotowano spadek poziomu bezrobocia ogólnego o 4,3%, w tym 3,1% wśród kobiet i 5,3% wśród mężczyzn. Pomimo spadku poziomu bezrobocia, rynek pracy powinien być stale monitorowany pod kątem bezrobocia wśród osób w wieku produkcyjnym, aby znajdować osoby potencjalnie zagrożone wykluczeniem społecznym.

Wykres 4 Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Bledzew

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Zdecydowana większość osób bezrobotnych w Gminie to kobiety, co może świadczyć o niskich kwalifikacjach zawodowych, braku aktywizacji zawodowej lub pełnieniu innych funkcji społecznych (wychowywanie dzieci, zajmowanie się gospodarstwem domowym, opieką nad osobami zależnymi). Często obowiązki domowe nie pozwalają kobiecie na podjęcie pracy zawodowej lub wymuszają rezygnację z dotychczasowej pracy. Dodatkowo rynek nie dysponuje odpowiednimi ofertami pracy dla młodych matek. Dużym problemem zdiagnozowanym w Gminie jest zapewnienie opieki przedszkolnej dla dzieci. W chwili obecnej przedszkole gminne świadczy opiekę nad dziećmi w godzinach od 8 do 14. Brak zapewnienia opieki w dłuższej perspektywie czasowej staje się jednym z głównych przyczyn nie podejmowania zatrudnienia przez kobiety. Osoby, które nie mogą liczyć na pomoc członka rodziny w sprawowaniu opieki nad dzieckiem, najczęściej rezygnuje świadomie z pracy. Problem ten dotyczy głównie kobiet, gdyż to one najczęściej statystycznie zajmują się wychowywaniem potomstwa, a z drugiej strony zarabiają mniej od mężczyzn, dlatego im przypada rola opieki nad dziećmi.

Kobiety także należą do grupy narażonej na bezrobocie długotrwałe. Aby przeciwdziałać wyłączeniu zawodowemu kobiet i ich bezrobociu konieczna jest aktywizacja skierowana na zniwelowanie samego problemu braku pracy oraz na ułatwienie powrotu do pracy po urlopie macierzyńskim, wychowawczym lub po przerwie w zatrudnieniu wynikającej z innych przyczyn.

Ważną kwestią jest wzrost liczby matek niepracujących. Fakt ten może potęgować wejście ustawy „Rodzina 500 plus” w 2016 r. Zależność tę potwierdzają aktualne dane Głównego

Urzędu Statystycznego, które dowodzą, że aktywność zawodowa kobiet w wieku 25-34 lata spada. Niskie dochody uzyskiwane szczególnie na wsiach i w małych miastach sprawiają, że wielu rodziców pobierających świadczenie „500 plus”, dochodzi do wniosku, że nie opłaca im się szukać zatrudnienia, a rezygnując z pracy niewiele tracą. Sytuacja taka doprowadza w konsekwencji do bierności zawodowej kobiet, które w przyszłości będą borykać się ze znalezieniem zatrudnienia. Dłuższa przerwa w zatrudnieniu powoduje lęk przed wymogami zmieniającego się wciąż rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców. Z drugiej strony podjęcie pracy po dłuższej przerwie wiąże się z koniecznością zapewnienia dobrej organizacji sfery prywatnej z zawodową, co niestety nie zawsze się udaje i kobieta ma utrudnioną możliwość zorganizowania życia zawodowego na nowo. W tym przypadku samorząd powinien podjąć odpowiednie kroki przeciwdziałające negatywnemu zjawisku, poprzez aktywizację kobiet zajmujących się wychowywaniem dzieci w formie kursów, szkoleń, aktywizację na rzecz współpracy z organizacjami pozarządowymi, aby zapobiec „wypadnięciu” z rynku zawodowego. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych sołectwach Gminy Bledzew przedstawia się następująco:

Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych w sołectwach w Gminie Bledzew w 2020 r.

Sołectwo	Liczba bezrobotnych (ogółem)	Liczba bezrobotnych kobiet
Bledzew	35	21
Popowo	8	5
Zemsko	18	11
Stary Dworek	6	4
Osiecko	25	11
Sokola Dąbrowa	11	5
Nowa Wieś	17	11
Dębowiec	5	2
Templewo	20	12
Goruńsko	7	4
Chycina	6	2
Kleszczewo	25	18
RAZEM:	185	107

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP Międzyrzecz, stan na dzień 30.06.2020 r.

Wraz ze spadkiem ogólnego poziomu bezrobocia w Gminie Bledzew odnotowuje się znaczny spadek liczby osób powyżej 50 roku życia - o 25 osób oraz dość znaczny w grupie osób do 30 roku życia – o 18 osób. Może to być skutkiem braku posiadania odpowiednich kwalifikacji lub doświadczenia zawodowego młodzieży. Gospodarka zasobami ludzkimi Gminy może w niewystarczający sposób wykorzystywać potencjał tkwiący w młodych ludziach z powodu nieprzygotowania do pełnienia odpowiednich ról zawodowych. Warto zauważyć, że wśród grupy osób bezrobotnych do 30 roku życia dużą część stanowią kobiety (w 2019 r. na 43 bezrobotnych aż 28 stanowiły kobiety), co może wynikać głównie z zakładania rodziny i przejmowania ról związanych z wychowywaniem potomstwa.

Przyczyną braku aktywności zawodowej wśród młodych ludzi jest także zjawisko „dziedziczenia” statusu osoby bezrobotnej. Dodatkowo w rodzinach takich kumulują się inne negatywne zjawiska dysfunkcyjne, tj. problem z alkoholem, narkotykami lub niewydolnością rodzicielską. Rodziny, gdzie negatywne zjawiska społeczne występują łącznie bardzo często stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

Pomimo, że od 2015 r. w Gminie zauważa się również spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych (o 90 osób), to i tak liczba 112 mieszkańców Gminy długotrwale pozostających poza rynkiem pracy nie jest wynikiem zadowalającym. Wśród 195 osób bez pracy w 2019 r., aż 112 kwalifikowanych jest do osób długotrwale bezrobotnych, co świadczyć może o tym, że są to osoby, które mają utrudnioną możliwość wdrożenia zmiany w swojej sytuacji zawodowej lub nie zamierzają zmienić swojego położenia życiowego. Z diagnozy wynika, że do osób długotrwale bezrobotnych należą osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby nieposiadające prawo jazdy albo osoby, którym zależy na posiadaniu ubezpieczenia zdrowotnego, które zapewnia urząd pracy. Współpraca z taką grupą osób bezrobotnych jest niezwykle trudna i często nie przynosi zamierzonych rezultatów, jednakże należy podjąć działania ukierunkowane na zwiększenie ich aktywności, np. na rzecz lokalnych społeczności.

Tabela 5 Liczba bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych w Gminie Bledzew w latach 2015-2019

rok	ogółem	w tym kobiety	z prawem do zasiłku		do 30 roku życia		powyżej 50 roku życia		długotrwale bezrobotni		bez kwalifikacji zawodowych	
			ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
2015	329	156	50	25	85	46	106	40	202	99	115	71
2016	328	182	73	54	88	56	95	40	168	87	114	72
2017	262	139	53	25	66	42	77	30	139	82	95	59
2018	257	138	29	17	60	32	67	28	151	92	99	62
2019	195	110	38	25	43	28	46	15	112	64	68	43

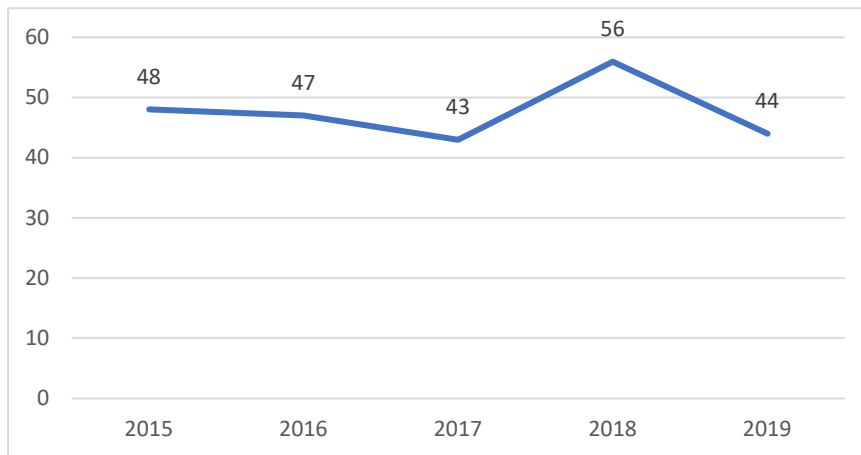
Źródło: Opracowanie własne, PUP Międzyrzecz

Z przedstawionych powyżej danych wynika także, że zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. W 2015 r. odnotowano 115 osób bez kwalifikacji, w tym aż 71 kobiet. W 2019 r. liczba ta uległa zmniejszeniu o 51 osoby, w tym 28 kobiet. Ponad połowa mężczyzn z grupy osób bezrobotnych nabyła w tym okresie kwalifikacje zawodowe. Znaczna część kobiet podjęła również aktywizację zawodową, co jest zadowalającym wynikiem działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy przy jednoczesnej współpracy z osobami bezrobotnymi.

III. 4 Przedsiębiorczość

Analizując wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 ludności w Gminie Bledzew, można zauważyć duży wzrost tych osób w roku 2018 (56 osób na 1000 mieszkańców). Jednakże w 2019 r. nastąpił gwałtowny spadek liczby tych osób, osiągając poziom 44 na 1000 ludności.

Wykres 5 Osoby pracujące na 1000 ludności w Gminie Bledzew

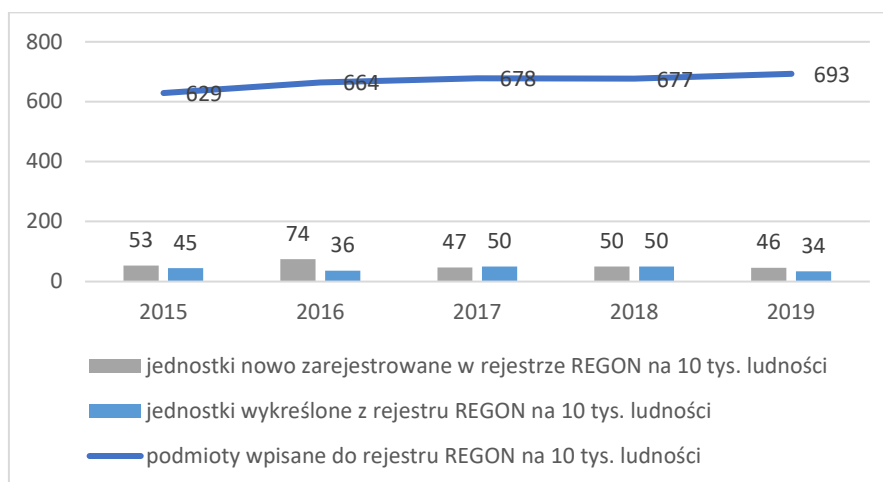

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Analizując potencjał gospodarczy Gminy Bledzew, należy pamiętać, że są to również tereny, na których występowały kiedyś Państwowe Gospodarstwa Rolne, które zostały zlikwidowane po 1989 r. Konsekwencją likwidacji gospodarstw pegeerowskich jest niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców. Istniejące podmioty gospodarki narodowej na terenie Gminy Bledzew to podmioty w większości stanowiące sektor prywatny.

W 2019 r. odnotowano 693 podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności. w porównaniu z 2015 r. nastąpił wzrost tego wskaźnika o 64 podmioty. W 2019 r. zarejestrowano 46 nowych podmiotów, a wyrejestrowano 34 podmiotów na 10 tys. mieszkańców. W analizowanym okresie rok 2016 przyniósł większy udział podmiotów rejestrowanych niż wyrejestrowanych z rejestru REGON. W pozostałych latach wskaźnik wynosił porównywalną liczbę. Do 2019 r. można mówić o powolnym wzroście gospodarczym na terenie Gminy Bledzew, jednakże już dane za 2020 r. najprawdopodobniej będą wskazywały na wzrost podmiotów wyrejestrowanych z rejestru REGON ze względu na sytuację epidemiologiczną kraju. Zatem można się spodziewać pogarszających danych statystycznych, które będą potwierdzały trudną sytuację polskich przedsiębiorców wywołaną COVID-19.

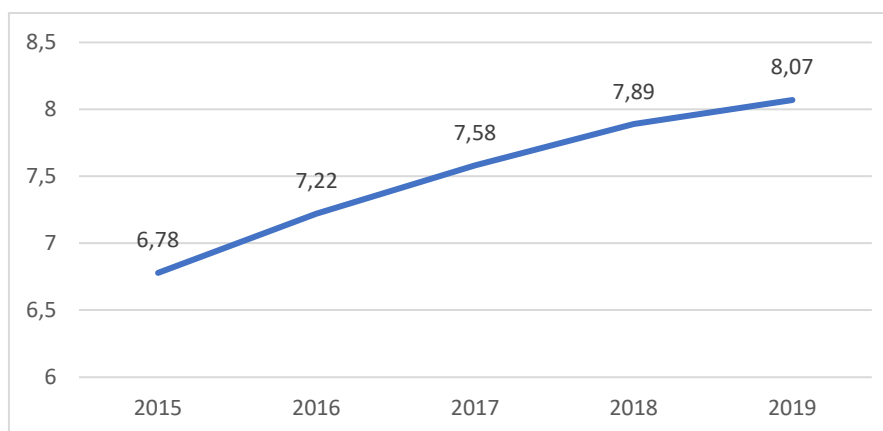
Wykres 6 Liczba podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności oraz liczba nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów na 10 tys. ludności na przestrzeni lat 2015-2019 w Gminie Bledzew

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Jednakże należy podkreślić, iż Gmina Bledzew charakteryzuje się w poprzednich latach wzrostem wskaźnika liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności. Od 2015 r. odnotowano wzrost tych osób o 65 punktów procentowych. Co za tym idzie widoczna jest aktywność mieszkańców Gminy w zakładaniu własnych działalności gospodarczych. Wraz ze wzrostem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców wzrasta również wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2019 r. odnotowano wskaźnik na poziomie 8,07, przy wzroście 1,32 punktów procentowych od 2015 r., co świadczy o tym, że osoby w wieku produkcyjnym w ostatnich latach chętniej niż wcześniej rozpoczęły własną działalność.

Wykres 7 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

W Gminie Bledzew w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 301 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 216 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 20 nowych podmiotów, a 15 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (292) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. Zewidencjonowano 8 podmiotów zatrudniających od 10 – 49 pracowników oraz jedno przedsiębiorstwo duże, zatrudniające od 50 – 249 pracowników.

Większość działających w Gminie jednostek gospodarczych to przedsiębiorstwa drobne rodzinne, rozproszone nierównomiernie na obszarze Gminy Bledzew z dominującą koncentracją w miejscowości Bledzew. Są to głównie małe, rodzinne firmy, nie zatrudniające pracowników najemnych, albo zatrudniające jedną do dwóch osób. W Gminie Bledzew jednostki te działają głównie w sferze usług bytowych, takich jak np. fryzjerstwo, krawiectwo, drobne naprawy oraz handel i gastronomia. Na terenie Gminy jest to głównie drobny handel spożywczy oraz ze względu na rolniczy charakter gminy, usługi skierowane na obsługę rolnictwa. Ponadto często drobna działalność gospodarcza jest traktowana jako dodatkowe źródło dochodów. Na terenach wiejskich dominuje przede wszystkim handel spożywczy oraz również usługi skierowane na obsługę rolnictwa. Ostatnimi laty w Gminie zauważalny jest rozwój agroturystyki⁵.

11,0% (33) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 20,9% (63) podmiotów, a 68,1% (205) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24,1%) oraz budownictwo (19,0%).

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Bledzew 369 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 30 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -339.

⁵ *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bledzew*, s. 89.

Analizując potencjał przedsiębiorczości w Gminie Bledzew należy jednak pamiętać o osobach, które nie wykazują się przedsiębiorczością i zaangażowaniem w podejmowanie pracy zawodowej, a w efekcie pozostają bezrobotne. Brak chęci do podejmowania pracy zawodowej oraz przekwalifikowania się może wynikać z braku wiedzy na temat zakładania działalności gospodarczej, nieznajomości przepisów, trudności w pozyskaniu dofinansowania lub niskiej motywacji do otwarcia własnej działalności gospodarczej. Dodatkowym aspektem hamującym przedsiębiorczość może być bierność społeczna, rozumiana jako brak wiedzy na temat potencjałów Gminy. Kluczową gałęzią przedsiębiorczości, na której rozwój pozwalają tereny Gminy Bledzew jest prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie hodowli i przetwórstwa, czyli wytwarzanie produktów regionalnych. Co ważne, należy zwracać uwagę na gospodarcze i naturalne potencjały gminy, po to aby dysponować adekwatnymi przesłankami do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej dla mieszkańców Gminy, a także celem zachęcenia zewnętrznych inwestorów oferujących nowe miejsca pracy. Organem, który oferuje swoją pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej i rozwijaniu przedsiębiorczości mieszkańców, a także uczestniczy w aktywizacji do podejmowania pracy zawodowej, może być samorząd lokalny, jako przedstawiciel administracji samorządowej, który może podjąć działania na rzecz poprawy komunikacji (dróg dojazdowych) oraz dostępu do szerokopasmowego Internetu.

Umożliwienie mieszkańcom rozwoju zawodowego na lokalnym rynku przyczyni się do pozostawania w Gminie, osiedlania się, zakładania rodzin. Brak zapewnienia miejsc pracy skutkować będzie odpływem ludności z Gminy Bledzew, która będzie migrować w celu szukania pracy i osiedlania się. Konieczne jest zatem edukowanie mieszkańców pod względem możliwości wykorzystywania potencjałów, jakie daje im lokalny rynek oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych. Tylko aktywna postawa na rynku pracy może ochronić osoby długotrwale wykluczone i bezrobotne od pogłębiania tego stanu, zaś osoby młode zabezpieczyć przed ubóstwem i utorować im ścieżkę kariery. Zadanie to spoczywa na samorządzie lokalnym, ale również urzędzie pracy i instytucjach edukacji⁶.

⁶ *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bledzew na lata 2021-2025*, s. 23-24.

III.5 Ład społeczny

Kierunki zagospodarowania terenów Gminy Bledzew wyznacza dokument planistyczny pt. *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bledzew*, który został zatwierdzony Uchwałą Nr I/127/20 Rady Gminy Bledzew z dnia 27 marca 2020 r. Istotą studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o diagnozę uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Na potrzeby *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bledzew* opracowano w 2017 r. dokument *Opracowanie Ekofizjograficzne*⁷. Celem opracowania ekofizjograficznego jest charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska oraz określenie przydatności poszczególnych terenów do lokalizacji i rozwoju funkcji użytkowych niezbędnych przy sporządzeniu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska przyrodniczego i dóbr kultury. Uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w projekcie Studium powinno zapewnić przede wszystkim ochronę najważniejszych elementów systemu przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska.

Gmina Bledzew zajmuje powierzchnię 24 748 ha, geodezyjnie stanowi powierzchnię 24 708 ha. Na terenie Gminy znajdują się grunty: rolne, leśne, zabudowane i zurbanizowane, grunty pod wodami, a także użytki ekologiczne i tereny różne. W poniższej tabeli ujęto poszczególne rodzaje gruntów oraz ich powierzchnie.

Tabela 6 Grunty użytkowe w Gminie Bledzew

Rodzaj gruntu	Wielkość [ha]
Grunty rolne	9 206
- orne	7 989
- sady	5
- łąki trwałe	233
- pastwiska trwałe	273
- grunty rolne zabudowane	218
- grunty pod stawami	91
- grunty pod rowami	34

⁷ <http://www.bip.bledzew.pl>

- grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	81
- nieużytki	282
Grunty leśne	14 174
- lasy	14 151
- grunty zadrzewione i zakrzewione	23
Grunty zabudowane i zurbanizowane	723
- tereny mieszkalne	21
- tereny przemysłowe	8
- inne tereny zabudowane	13
- zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	6
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	28
- użytki kopalnie	4
- tereny komunikacyjne: drogi	608
- tereny komunikacyjne: kolej	35
Grunty pod wodami	422
- powierzchniowymi płynącymi	348
- powierzchniowymi stojącymi	74
Użytki ekologiczne	101
Tereny różne	82

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie Raport o stanie Gminy Bledzew za rok 2019, s. 21-22.

Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów Gminy Bledzew następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dla Gminy Bledzew sporządzono 9 planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmowały cały teren Gminy.

W 2020 r. podjęto uchwały o przystąpieniu do opracowania aktów prawa miejscowego w postaci miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak niżej :

- 1) uchwała Nr XIX/171/20 z dnia 29 września 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie Jeziora Długie w obrębie ewidencyjnym Chycina,
- 2) uchwała Nr XIX/172/20 z dnia 29 września 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru m. Popowo, a drogą

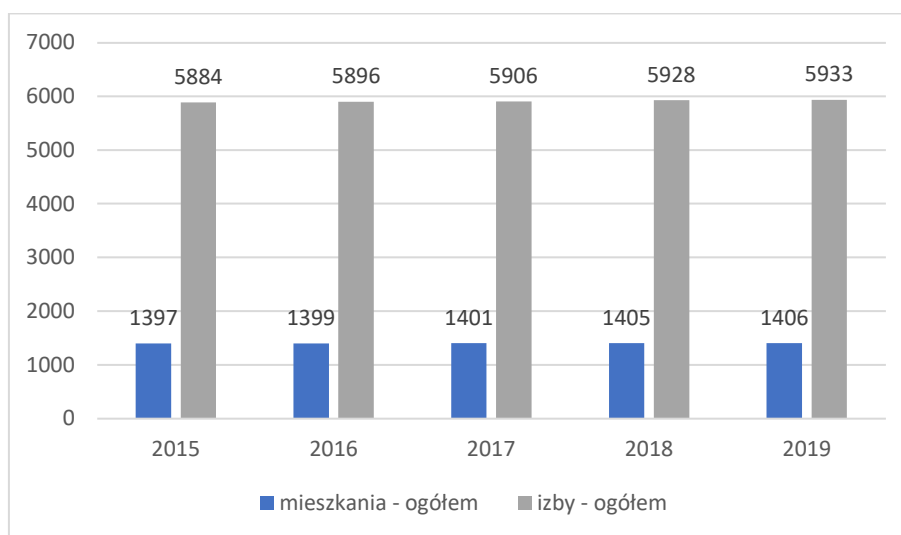
ekspresową nr S-3 ,celem stworzenia oferty inwestycyjnej dla prowadzenia działalności gospodarczej w rejonie m. Popowo i drogi ekspresowej nr S-3,

3) uchwała Nr XIX/173/20 z dnia 29 września 2020 r.. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ul. Wodnej w Bledzewie.

III.6 Gospodarka mieszkaniowa

Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Bledzew to 1 406 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 323,7 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubuskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła w 2019 r. 26,1 m² i uległa ona zwiększeniu o 0,9 m² w porównaniu do roku 2015. Przeciętna liczba izb w jednym mieszkaniu wynosiła 4,22, a przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie wynosiła 3,09. W analizowanym okresie lat 2015-2019 liczba mieszkań w Gminie Bledzew zwiększyła się zaledwie o 9 mieszkań, w tym o 49 izb.

Wykres 8 Liczba mieszkań i izb w Gminie Bledzew w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 99,2% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 96,16% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 92,10% mieszkań posiada łazienkę, 71,32% korzysta z centralnego ogrzewania, a 3,20% z gazu sieciowego.

Wśród zasobów mieszkaniowych Gminy Bledzew w 2019 r. znajdowało się 19 mieszkań należących do mienia komunalnego Gminy. Łącznie znajdowało się w nich 46 izb, a powierzchnia wynosiła 1 130,89 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 59,53 m², a w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy – 0,25 m². Niewykorzystane były 3 mieszkania.

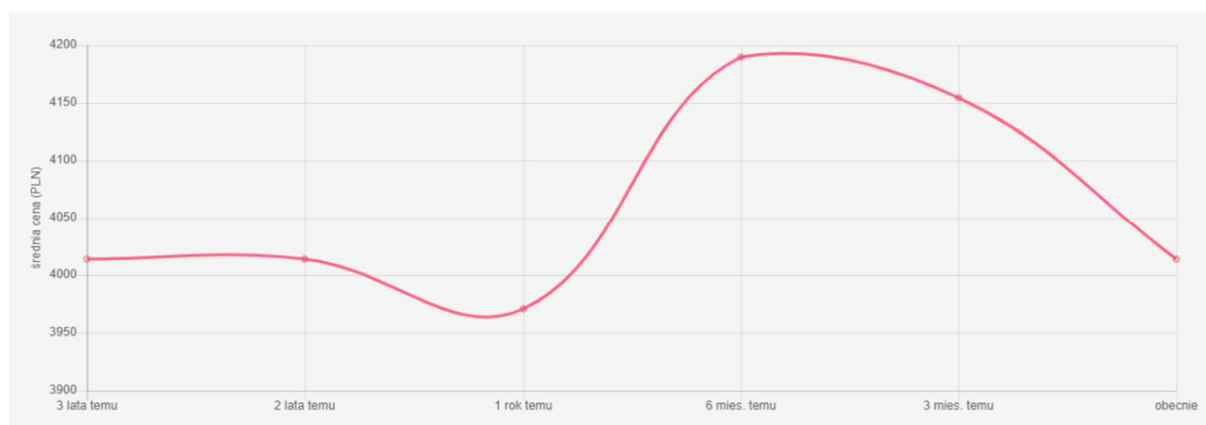
Tabela 7 Mienie komunalne Gminy Bledzew w 2019 r.

Miejscowość	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia [m ²]
Bledzew	13	33	833,16
Goruńsko	2	5	123,91
Nowa Wieś	1	2	47,52
Sokola Dąbrowa	1	2	48,20
Osiecko	1	2	42,10
Templewo	1	2	36,0
RAZEM:	19	46	1 130,89

Źródło: opracowanie własne, na podstawie Raport o stanie Gminy Bledzew za rok 2019, s. 55-56.

Jak podaje portal ceny.szybko.pl, średnia cena za metr kwadratowy mieszkania w powiecie międzyrzeckim wynosi 4 014,0 zł/m². W okresie ostatnich 12 miesięcy odnotowano wzrost cen mieszkań o 1%, ale w porównaniu do czerwca 2020 r. odnotowano spadek ceny za o 176 zł/m². Przeciętna wartość mieszkania w powiecie międzyrzeckim wynosi obecnie 480 788 zł za mieszkanie o przeciętnej powierzchni użytkowej 64 m².

Wykres 9 Zmiany cen mieszkań w powiecie międzyrzeckim

Źródło: <https://ceny.szybko.pl>

III.7 Infrastruktura

Mienie komunalne Gminy Bledzew obejmuje 360,0636 ha gruntów sklasyfikowanych jako:

- grunty rolne - 63,3172 ha,
- łąki trwałe - 1,4490 ha,
- rowy - 13,74 ha,
- pastwiska trwałe - 0,3891ha,
- lasy - 0,8806 ha,
- grunty zadrzewione i zakrzaczone - 4,2036 ha,
- tereny mieszkaniowe - 2,7569 ha,
- tereny przemysłowe - 1,6280 ha,
- inne tereny zabudowane - 7,4675 ha,
- zurbanizowane tereny niezabudowane - 3,82 ha,
- tereny rekreacyjno – wypoczynkowe - 16,2692 ha,
- użytki kopalne - 3,6258 ha,
- drogi – 226,5004 ha,
- nieużytki - 1,0117 ha,
- grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi - 3,68 ha,
- grunty niesklasyfikowane - 9,3246 ha.

Gmina Bledzew jest właścicielem również następujących budowli i urządzeń technicznych: 19 mieszkań komunalnych, 6 cmentarzy komunalnych (w Bledzewie, Osiecku, Popowie, Starym Dworcu, Templewie i Zemsku), 45,8 km sieci wodociągowej z 791 przyłączami, 11 hydroforni czynnych, 1 oczyszczalnią ścieków, 7,8 km sieci kanalizacyjnej z 209 przyłączami.

W ramach realizowanej polityki „Dostępność Plus” na samorządach spoczywa obowiązek dostosowywania w miarę możliwości obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Obiektami użyteczności publicznej Gminy Bledzew są:

- Zakład Gospodarki Komunalnej
- Urząd Gminy
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Szkoła Podstawowa w Bledzewie
- Szkoła Podstawowa w Templewie
- Gminne Przedszkole w Bledzewie
- Gminna Biblioteka Publiczna
- Świetlice wiejskie w następujących sołectwach: w Bledzewie, Starym Dworku, Zemsku, Popowie, Osiecku, Nowej Wsi, Templewie, Chycinie, Goruńsku, Sokoli Dabrowej.

W Gminie Bledzew część obiektów własnościowych spełnia standardy dostępności. W poniższym zestawieniu ujęto obiekty infrastrukturalne z informacją o dostosowaniu ich do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych.

Tabela 8 Informacja na temat dostosowania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych

Lp.	Obiekt użyteczności publicznej	Informacja o dostosowaniu do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych
1	Zakład Gospodarki Komunalnej	Budynek jest częściowo dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Budynek jest parterowy, wejście do budynku wyposażono w pochylnię dla wózków, biura mieszczą się na piętrze.
2	Urząd Gminy	Budynek jest częściowo dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wejście do budynku wyposażone jest w pochylnię dla wózków, część biur mieści się na piętrze, do którego prowadzą schody.
3	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Budynek jest częściowo dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wejście do budynku wyposażono w pochylnię dla wózków, część biur mieści się na piętrze do którego prowadzą schody.

4	Szkoła Podstawowa w Bledzewie	Budynek jest częściowo dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wejście ewakuacyjne wyposażony w pochylnię dla wózków.
5	Szkoła Podstawowa w Templewie	Budynek jest częściowo dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wejście do budynku na wysokości gruntu (parter), na piętro prowadzą schody.
6	Gminne Przedszkole w Bledzewie	Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wejście do budynku na wysokości gruntu (parter).
7	Gminna Biblioteka Publiczna	Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wejście do budynku na wysokości gruntu (parter).
8	Sala wiejska w Bledzewie, Starym Dworku, Zemsku, Popowie, Osiecku, Nowej Wsi, Templewie, Chycinie, Goruńsku, Sokoli Dąbrowej	Budynki są częściowo dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

Przez teren Gminy Bledzew przebiegają ważne drogi mające znaczenie dla powiązania jej z innymi jednostkami administracyjnymi i gospodarczymi kraju. Układ drogowy tworzą: drogi krajowe S3, nr 24, droga wojewódzka nr 137, a także drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne.

podjęli decyzje o budowie chodnika przez miejscowość oraz zakup kostki na realizację zadania pod nazwą „Przebudowa drogi gminnej w m. Dębowiec” – 11.806,77 zł (w tym kwotę 8.116,77 zł stanowią środki Funduszu Sołeckiego Dębowiec)⁸.

Elektromobilność

Rozwój elektromobilności ma zasadnicze znaczenie dla środowiska, pobudza wzrost gospodarczy i zwiększa bezpieczeństwo energetyczne kraju. Rosnąca liczba pojazdów elektrycznych przekłada się na większy komfort mieszkańców miast poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji, poprawę jakości powietrza i spadek natężenia hałasu.

Polsce nadal daleko do europejskich liderów elektromobilności, jednak zainteresowanie samochodami elektrycznymi stale rośnie. Według danych na koniec marca 2020 r. w naszym kraju zarejestrowano łącznie 10 701 elektrycznych samochodów osobowych. W I kwartale bieżącego roku liczba rejestracji samochodów całkowicie elektrycznych oraz hybryd typu plug-in wyniosła 1 705 sztuk – to o 86% więcej niż w analogicznym okresie 2019 r. Wzrost sprzedaży zarejestrowały również elektryczne samochody dostawcze i ciężarowe – w analizowanym okresie do 578 szt. – oraz autobusy elektryczne do 248 szt. W dalszym ciągu rośnie też flota elektrycznych motorowerów i motocykli, która na koniec lutego 2020 r. osiągnęła liczbę 6 584 szt.⁹.

Schemat 1 Elektromobilność w Polsce

Źródło: <https://www.google.com/>

⁸ Raport o stanie Gminy Bledzew za rok 2019, s. 36-37.

⁹ <https://www.innogy.pl/pl/duze-przedsiębiorstwa/artykuly/2020/elektromobilnosc-modny-trend-czy-konieczna-rewolucja>

W zależności od rodzaju i wysokości wprowadzonych instrumentów wsparcia szacuje się, że w 2025 r. po polskich drogach może poruszać się od 63 do 300 tys. pojazdów elektrycznych. W latach 2030–2040 rynek samochodów nisko- i zero emisyjnych w Polsce dojrzeje, a tempo jego rozwoju powinno się ustabilizować.

Od 22 lutego 2018 r. w Polsce obowiązuje Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych¹⁰, której celem jest m.in. rozwój rynku pojazdów napędzanych energią elektryczną, gazem ziemnym oraz wodorem. Ustawa przewiduje szereg zachęt skierowanych do nabywców samochodów, które w założeniu mają zwiększyć zainteresowanie elektrykami. Największą przeszkodą na drodze do popularyzacji pojazdów napędzanych energią elektryczną są jednak wysokie ceny ich zakupu. Pod koniec 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministerstwa Energii dotyczące wsparcia zakupu nowych pojazdów ze środków Funduszu Niskoemisyjnego Transportu. Według planów na początku 2020 r. miały zacząć obowiązywać dopłaty do zakupu samochodów elektrycznych wynoszące do 37,5 tys. zł.

Zgodnie z **Planem Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”** szacuje się, że w 2025 r. na polskich drogach poruszać się będzie milion pojazdów elektrycznych. W Polsce impuls do rozwoju elektromobilności wychodził dotychczas z poziomu lokalnego. Wybrane samorzady decydując się na zakup autobusów elektrycznych lub rozważając systemy car-sharingu oparte na samochodach elektrycznych, kierowały się głównie potrzebą poprawy jakości powietrza, chęcią obniżenia poziomu hałasu czy koniecznością rozwoju przemysłu elektromobilności systematycznego podnoszenia standardu usługi przewozu pasażerów. Nie bez znaczenia ma również aspekt wizerunkowy. Częściowa wymiana floty na elektryczną odzwierciedla dążenie do unowocześniania się, a tym samym przyciąga inwestorów i turystów. Ze względu na istniejące bariery samorzady nie rozważały jednak, poza nielicznymi wyjątkami (Warszawa, Kraków, Jaworzno, Zielona Góra i Rzeszów), zastąpienia istotnej części floty autobusowej pojazdami elektrycznymi. W 2015 r. lokalne przedsiębiorstwa komunikacyjne zakupiły jedynie 16 autobusów elektrycznych, co pokazuje niedużą skalę inwestycji w tym obszarze (rokrocznie w Polsce wymienia się około 700 – 800 autobusów)¹¹.

Gmina Bledzew nie posiada zewidencjonowanych danych o elektromobilności w Gminie.

¹⁰ Dz. U. 2018 poz. 317.

¹¹ Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”, s. 15.

III.8 Społeczeństwo informacyjne

W Gminie Bledzew działa **elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej** (ePUAP). System jest ogólnopolską platformą teleinformatyczną, za pomocą której jednostki administracji publicznej oraz instytucje publiczne (zwłaszcza podmioty wykonujące zadania zlecone przez państwo) będą mogły świadczyć swoje usługi obywatelom drogą elektroniczną.

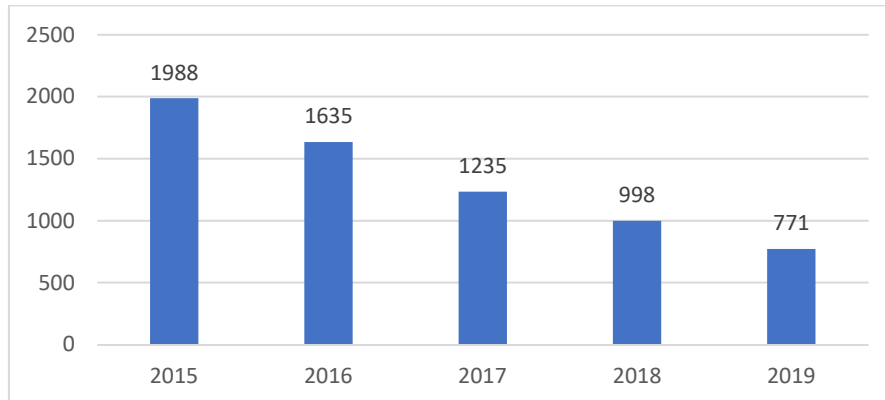
W Gminie funkcjonuje również System Informacji Przestrzennej (SIP) (<https://bledzew.e-mapa.net/>). W funkcjonowaniu nowoczesnego społeczeństwa coraz większą rolę odgrywa informacja. W dobie szybkiego rozwoju i tworzenia nowych standardów życia powstaje konieczność dostępu do informacji w sposób szybki i nieograniczony zarówno miejscem, jak i czasem. Dostęp do SIP w Gminie Bledzew służy do pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych zawierających informacje przestrzenne oraz towarzyszące im informacje opisowe o obiektach wyróżnionych w części przestrzeni objętej działaniem systemu. Podstawowym elementem systemu informacji przestrzennej jest baza danych zawierająca informacje (przestrzenne i opisowe) o obiektach świata rzeczywistego reprezentowanych w systemie. Główną cechą systemów SIP jest możliwości prezentacji kartograficznej zawartych w nich danych.

III.9 Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bledzewie jest jednostką organizacyjną powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, mających na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W analizowanym okresie lat 2015 – 2019 odnotowuje się w Gminie Bledzew spadek liczby beneficjentów korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności. W 2019 r. odnotowano łącznie 771 osób z jednoczesnym spadkiem o 1 217 osób w porównaniu z 2015 r. Potwierdza to zjawisko lepszych warunków życiowych mieszkańców Gminy, które może być skutkiem otrzymywania świadczenia „500 plus”, ale również zwiększającą się aktywnością zawodową mieszkańców.

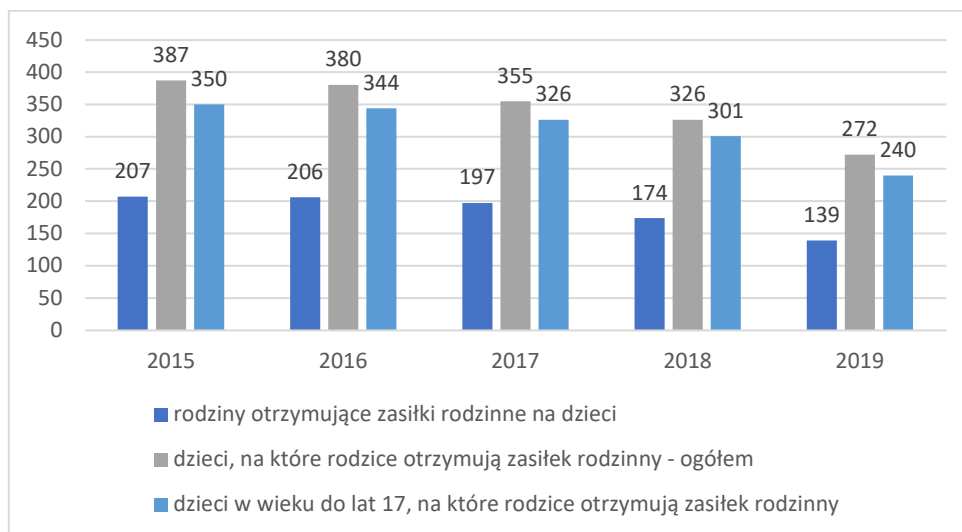
Wykres 10 Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Bledzew w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Dane dotyczące liczby rodzin oraz dzieci, na które pobierane są zasiłki świadczą o pomocy udzielanej rodzinom potrzebującym wsparcia. Z tych danych wynika, że od 2015 r. regularnie spada liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w Gminie. Może to korelować ściśle z lepszą sytuacją materialną mieszkańców, świadczyć o rozwoju gospodarczym lokalnej przedsiębiorczości lub wynikać ze zwiększającego się corocznie minimalnego wynagrodzenia w Polsce. Wraz ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia część rodzin nie spełnia kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania zasiłku rodzinnego, gdyż kryterium to nie uległo do tej pory zmianie. W 2019 r. odnotowano 139 rodzin, które otrzymały zasiłek rodzinny na dzieci i było ich mniej o 68 w porównaniu z rokiem 2015. Obniżeniu uległ również wskaźnik liczby dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłki rodzinne (o 115).

Wykres 11 Liczba rodzin i dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych w Gminie Bledzew

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Liczba przyznawanych świadczeń systematycznie spada z roku na rok. W analizowanych latach 2015-2019 udzielano najczęściej zasiłków celowych oraz okresowych. Liczba rodzin pobierających zasiłki okresowe spadła o 88 rodzin, a rodzin korzystających z zasiłków celowych o 137. Najwyższy odsetek osób korzystających z narzędzi pomocy społecznej obserwuje się w Bledzewie, Templewie i Nowej Wsi, co jest relatywnie proporcjonalne do liczby osób tam zamieszkujących.

Tabela 9 Liczba i rodzaj udzielonych świadczeń w latach 2015 – 2019

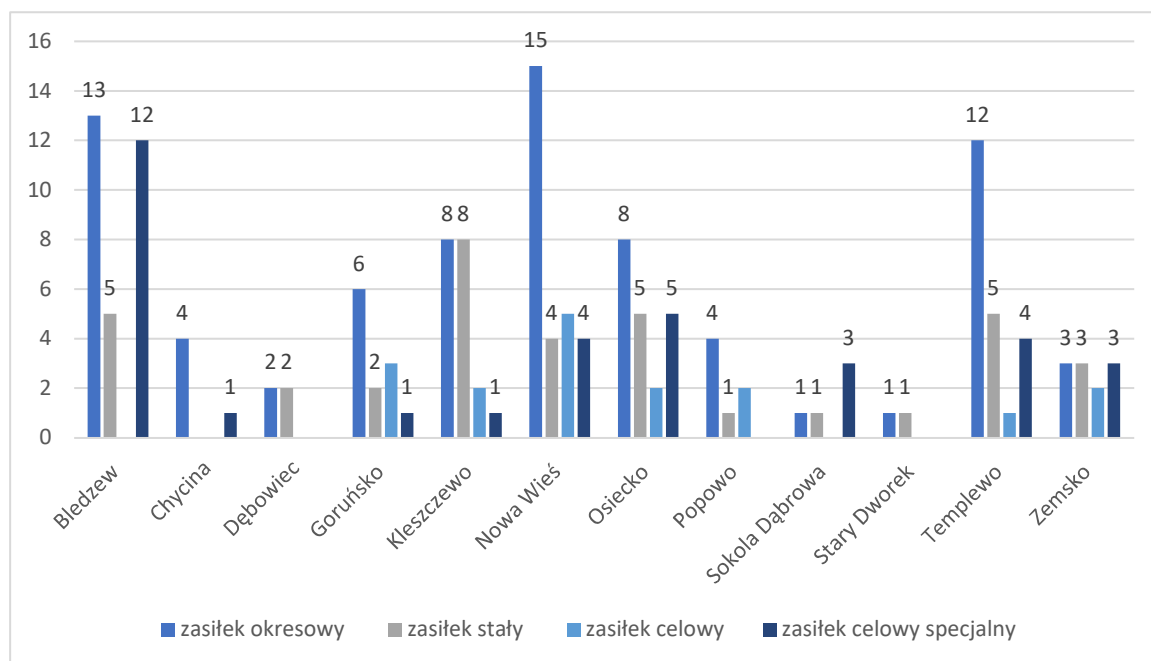
Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba rodzin
Zasiłek stały	37	352	35
Zasiłek okresowy	77	325	75
Zasiłek celowy	94	X	90
- w tym specjalny	34	83	33

Źródło: dane z GOPS Bledzew

Zasiłki celowe oraz okresowe pobierane są głównie w Bledzewie, Kleszczewie, Nowej Wsi, Osiecku i Templewie. Jednak analiza danych za lata 2015 – 2019 wykazuje, że każdego roku liczba tych zasiłków spada. Natomiast zasiłki stałe pobierane są przede wszystkim w Bledzewie, Kleszczewie, Osiecku oraz Templewie, choć również w tym przypadku odnotowuje się spadek liczby udzielanych zasiłków. Z danych GOPS w Bledzewie wynika, że w 2019 r. łącznie przyznano 77 zasiłków okresowych, najczęściej w Nowej Wsi (15), Bledzewie (13) oraz Templewie (12). Z zasiłków stałych skorzystało 37 osób, najczęściej w Kleszczewie (8) oraz Bledzewie (5). Udzielone zasiłki celowe w 2019 r. wyniosły zaledwie 17, a zasiłki celowe specjalne 34. Najwięcej zasiłków celowych specjalnych przyznano w Bledzewie (12) oraz Osiecku (5)¹².

¹² Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bledzew na lata 2021-2025, s. 17.

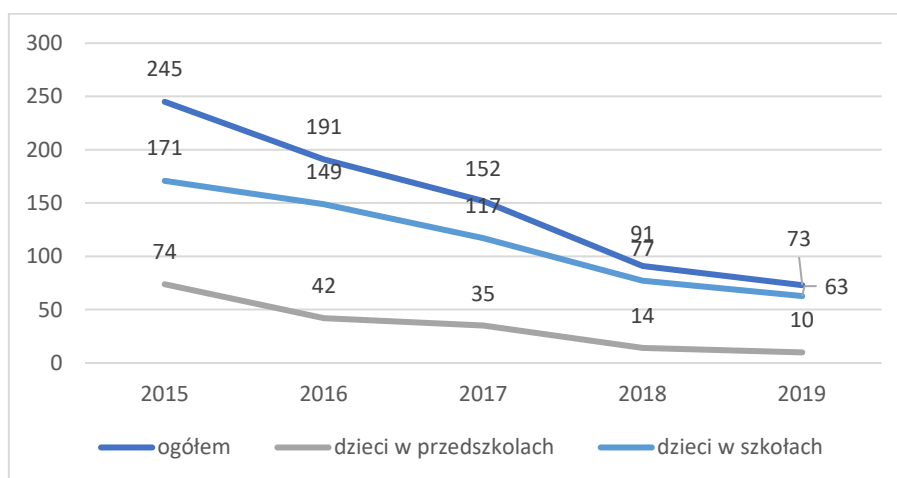
Wykres 12 Korzystanie z pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach w Gminie Bledzew

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Bledzew, 23.07.2020 r.

Z pomocy na dożywianie dzieci skorzystało 245 osób w 2015 r. Liczba ta sukcesywnie z każdym rokiem ulegała zmniejszeniu, co w efekcie doprowadziło do ogólnego spadku liczby dzieci korzystających z dożywiania o 172 osoby w 2019 r. Wynika to ze zdecydowanie lepszej sytuacji materialnej rodzin. W 2019 r. zaledwie 10 dzieci z przedszkola korzystało z pomocy na dożywianie, a 63 uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Wykres 13 Liczby dzieci korzystających z pomocy dożywiania w placówkach edukacyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Bledzew

W aspekcie pomocy społecznej istotny jest również wskaźnik kwoty wypłacanych świadczeń czy zasiłków w Gminie. Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych w Gminie Bledzew w 2019 r. wynosiła 1 861 000 zł. W porównaniu do lat ubiegłych zaobserwować można widoczny wzrost wypłacanych kwot tych świadczeń. W porównaniu z rokiem 2015 suma wypłat na świadczenia rodzinne wzrosła o 369 000 zł, przy jednoczesnym spadku liczby rodzin i osób korzystających ze wsparcia finansowego udzielanego w ramach polityki społecznej. Wraz ze spadkiem liczby rodzin pobierających zasiłki na dzieci spadła również kwota wypłacanych świadczeń w 2019 r. o 43 000 zł. w porównaniu do 2015 r. Wzrosła także wartość kwot zasiłków pielęgnacyjnych, która w 2019 r. wynosiła 374 000 zł.

Tabela 10 Kwota świadczeń rodzinnych wypłacanych w Gminie Bledzew

Rodzaj świadczenia	2015	2016	2017	2018
Kwota świadczeń rodzinnych	1 492 000	1 761 000	1 842 000	1 861 000
Kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	684 000	743 000	708 000	641 000
Kwota zasiłków pielęgnacyjnych	354 000	366 000	362 000	374 000

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Pomoc osobom starszym w formie wypłacanych zasiłków pielęgnacyjnych nie jest wystarczająca. Z każdym rokiem widoczna jest większa potrzeba zapewnienia osobom starszym pomocy w formie opieki całodziennej. W Gminie Bledzew obserwuje się zjawisko wzrostu liczby osób (a co za tym idzie wzrostu wypłacanych świadczeń) opiekujących się osobami zależnymi. Część świadczeń opiekuńczych jest wypłacana osobom, które zmuszone były do rezygnacji z pracy na rzecz opieki nad osobą starszą. Z drugiej strony obserwuje się zjawisko, w którym osoby pobierające świadczenie nie pracowały wcześniej, a obecnie zajmują się opieką nad osobami starszymi, pobierając tym samym świadczenie opiekuńcze. W 2019 r. GOPS w Bledzewie zatrudniał 7 takich osób. Zatrudnione były one na umowę zlecenie i świadczyły usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich. W 2019 r. w Domach Pomocy Społecznej przebywało 7 mieszkańców z Gminy Bledzew.

W 2019 r. GOPS w Bledzewie przystąpił do realizacji Programu „ Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych – edycja 2019” w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program ma na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych,

w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności w wieku do 75 lat, a także dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem. W ramach projektu otrzymano dofinansowanie w wysokości 17.099,00 zł. Programem objęte są usługi opiekuńcze dla 3 osób z Gminy Bledzew¹³.

Na korzystanie z pomocy społecznej i pobieranie świadczeń rodzinnych wpływać może niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace realizowane na podstawie umowy o dzieło lub zlecenie. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. Pobieranie świadczeń rodzinnych i zasiłków może sygnalizować problem społeczny dotyczący ubóstwa, jeśli jednostki nie będą miały pełnej możliwości realizacji potrzeb życiowych. Z danych wynika, że głównym powodem pobierania zasiłków (celowych, okresowych, stałych) jest w dużej mierze choroba, która uniemożliwia pracę zawodową. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka to rodziny z dziećmi, najczęściej wielodzietne, potrzebujące pomocy finansowej i wsparcia w sprawach opiekuńczych oraz wychowawczych. W 2019 r. 10 rodzin otrzymało wsparcie asystenta rodziny¹⁴. Ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Bledzew wynosi zatem 4,79% ogółu ludności. Główną przyczyną korzystania ze wsparcia pomocy społecznej było głównie: bezrobocie, ubóstwo, pogorszenie się sytuacji życiowej w wyniku choroby, czy niepełnosprawność.

III.10 Ochrona zdrowia

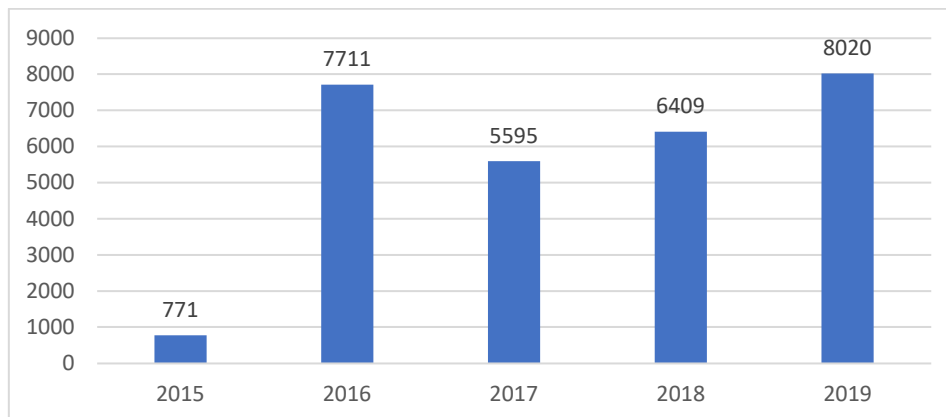
Podstawową opiekę medyczną w Gminie Bledzew zapewniają 4 przychodnie lekarskie oraz jeden punkt apteczny. Liczba udzielonych porad lekarskich w Gminie wzrosła na przestrzeni ostatnich lat. Duży wzrost nastąpił w 2016 r., kiedy liczba przychodni zwiększyła się z 2 do 4. W okresie od 2016 do 2019 r. liczba udzielonych porad wzrosła o 309 porad. Wzrost liczby udzielonych porad wynika z zachodzących zmian demograficznych – zwiększenie liczby ludności oraz wzrost odsetka osób starszych. Niewątpliwie problem starzejącego się

¹³ Raport o stanie Gminy Bledzew za rok 2019, s. 45.

¹⁴ Dane z GOPS Bledzew z dnia 30.06.2020 r.

społeczeństwa polskiego wymagać będzie zapewnienie odpowiedniego poziomu opieki medycznej dla seniorów i osób schorowanych.

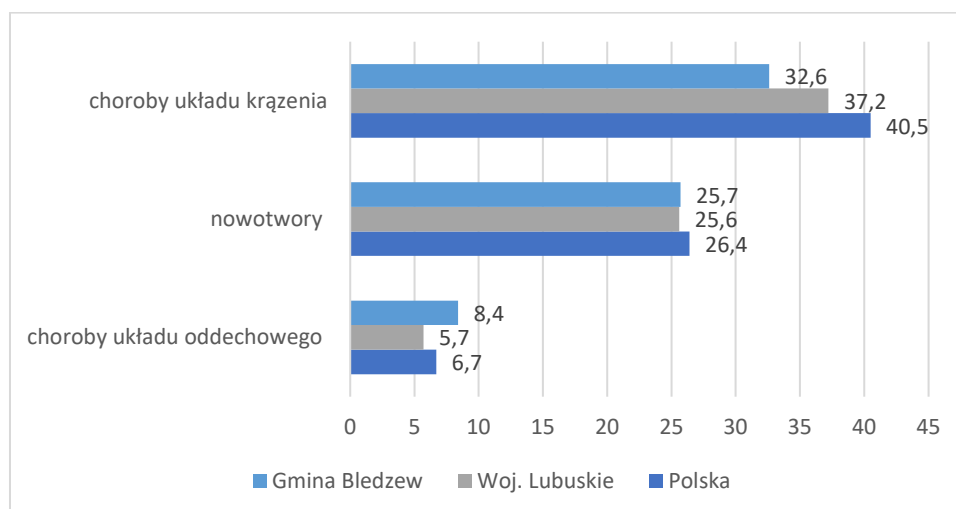
Wykres 14 Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Jak wynika z ogólnodostępnych danych w 2018 r. 32,6% zgonów w Gminie Bledzew spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 25,7% zgonów były nowotwory, a 8,4% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Bledzew przypada 11,18 zgonów. Jest to wartość porównywalna do średniej dla województwa lubuskiego oraz nieznacznie więcej od wartości średniej dla kraju. Najwięcej zgonów odnotowano w 2019 r. z powodu chorób układu krążenia, z tego powodu zmarło 340 kobiet na 100 tys. ludności oraz 324,1 mężczyzn na 100 tys. ludności.

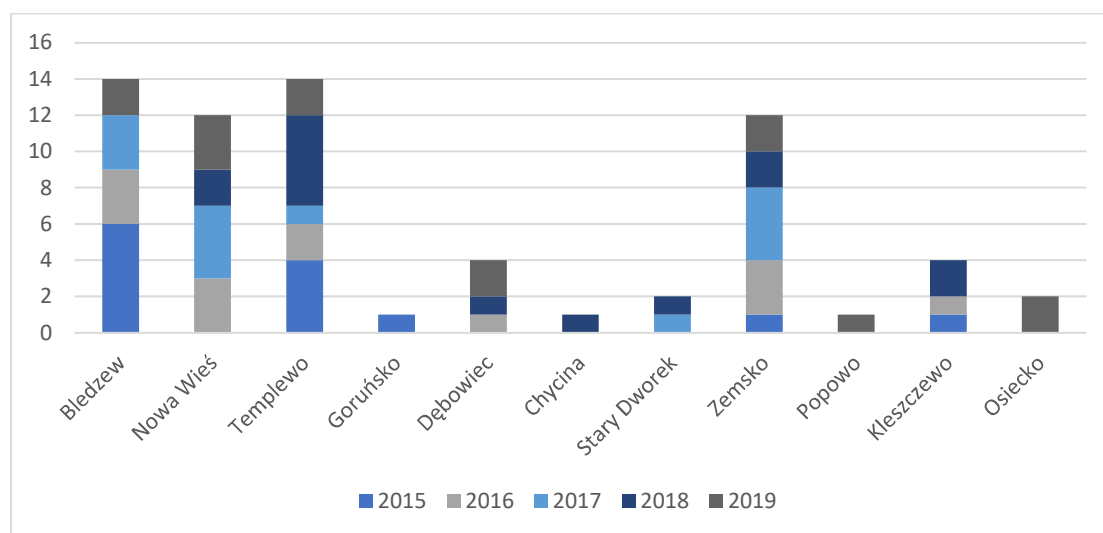
Wykres 15 Statystyka zgonów w Gminie Bledzew w 2019 r. [%]

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Ochrona zdrowia mieszkańców gmin to również działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, którą określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”¹⁵. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. W analizowanym okresie lat 2015 – 2019 odnotowano największą liczbę „Niebieskich Kart” w Bledzewie (łącznie 14), Templewie (14), Nowej Wsi (12) i Zemsku (12). W tych miejscowościach odnotowano najwyższy wskaźnik osób/rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. W pozostałych sołectwach problemy te mają zdecydowanie niższą skalę, a liczba „Niebieskich Kart” jest równa zero.

Wykres 16 Liczba Niebieskich kart w sołectwach Gminy Bledzew

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Bledzew

W ramach swojej działalności w 2019 r. odbyło się 7 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bledzewie. W 2019r. Komisja wydała jedno postanowienie, w którym zaopiniowała lokalizację punktu sprzedaży napojów alkoholowych jako zgodną z zasadami usytuowania takich miejsc określonymi w Uchwale Rady Gminy

¹⁵ Dz. U. Nr 209, poz. 1245.

Bledzew. Dodatkowo ze środków GKRPA zostały sfinansowane takie działania jak: Punkt Konsultacyjny (34 osoby uzależnione skorzystały z usług oraz 10 osób będącymi członkami osób uzależnionych), dofinansowano szkolenia dla nauczycieli czy zakupiono nagrody dla dzieci w ramach organizacji zajęć sportowo-rekreacyjnych. W ramach działalności GKRPA organizowano wyjazdy dla dzieci i młodzieży z Gminy Bledzew, opłacano warsztaty teatralne, zakupiono koszulki, bramki, książki oraz gry planszowe. Zlecono usługę wykonania badania na temat problemów alkoholowych, nikotynowych oraz przemocy na terenie Gminy¹⁶.

W 2019 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (IZ) w Bledzewie wpłynęło 15 „Niebieskich Kart”, z tego 3 dotyczyły rodzin, w których procedura już była wszczęta wcześniej. W 11 przypadkach „Niebieskie Karty” założyła Policja, a w 4 przypadkach GOPS w Bledzewie. W związku z założonymi „Niebieskimi Kartami” Przewodniczący ZI, w 2019 r. powołał 13 grup roboczych. Łącznie w 2019 r. prowadzonych było 18 spraw (12 bieżących z 2019 r. oraz 6 z 2018 r.). W wyniku prowadzonych działań przez grupy robocze w 2019 r. zakończono 12 postępowań (zamknięto 6 spraw z 2018 r. oraz 6 z 2019 r.). Do dalszej realizacji pozostało 6 spraw wszczętych w 2019 r.

Liczba interwencji policji w latach 2017 – 2020 na terenie Gminy Bledzew wyniosła 224. W 2019 r. w Gminie stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 76 przestępstw. Oznacza to, że na każdym 1000 mieszkańców odnotowano 17,32 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubuskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Bledzew wynosi 74,60%. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 12,27 (wykrywalność 69%) oraz przeciwko mieniu - 6,86 (wykrywalność 46%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 1,78 (97%), o charakterze gospodarczym - 2,56 (79%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,55 (90%)¹⁷.

Ochronę zdrowia i życia mieszkańców Gminy Bledzew zapewniają również Ochotnicze Straże Pożarne funkcjonujące na terenie Gminy. W 2019 r. funkcjonowało 8 jednostek OSP (OSP Bledzew, OSP Popowo, OSP Chycina, OSP Goruńsko, OSP Templewo, OSP Nowa Wieś, OSP Sokola Dąbrowa, OSP Osiecko). Jednostki te były finansowane przez Gminę,

¹⁶ Raport o stanie Gminy Bledzew za rok 2019, s. 66-69.

¹⁷ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Bledzew

na podstawie art. 32 ust.2 i 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej w zakresie ich utrzymania, wyposażenia, ubezpieczenia i zapewnienia ich gotowości bojowej.

Tabela 11 Liczba interwencji OSP na terenie Gminy Bledzew w 2019 r.

Rodzaj interwencji	OSP Bledzew	OSP Templewo	OSP Popowo
Pożar	18	11	2
Miejscowe zagrożenia	19	11	1
Fałszywy alarm	2	2	0
Wyjazdy gospodarcze	37	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Bledzew za rok 2019, s. 73.

III.11 Organizacje społeczne

W Gminie Bledzew funkcjonuje niewiele organizacji społecznych, działających non-profit na rzecz społeczeństwa i mieszkańców¹⁸. Oprócz prężnie działającego *Gminnego Klubu Sportowego* w Bledzewie swoją działalność prowadzą również: *Fundacja Templariusze*, *Bledzewska Organizacja Aktywnych BOA*, *Fundacja "Liberi Mola"*, *Fundacja Przyjaciele Martynki*, *Towarzystwo Śpiewacze "O Sole Mio"*, *Towarzystwo Przyjaciół Popowa i Okolic*, *Towarzystwo Przyjaciół Bledzewa*, a także *Stowarzyszenie na rzecz Ratowania i Rozwoju Dziedzictwa Kulturowego Byłego Opactwa Cystersów w Bledzewie "Ora Et Labora"*. Wśród organizacji NGO aktywność podejmują Ochotnicze Straże Pożarne, m.in. w Bledzewie, Osiecku, Popowie, Nowej Wsi, Sokolej Dąbrowie, Templewie i Goruńsku.

Gmina Bledzew współpracuje z organizacjami pozarządowymi na podstawie art. 5a ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz na podstawie Uchwały Nr XVII/88/15 Rady Gminy Bledzew z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie *Programu Gminy Bledzew z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2016-2020*. W okresie od 2018 do 2020 r. w ramach współpracy organizacji społecznych z samorządem lokalnym realizowane jest zadanie publiczne w trybie art. 13 ustawy o pożytku publicznym dotyczące udzielania dotacji

¹⁸ <https://spis.ngo.pl/lubuskie-bledzew-080301>

organizacjom pozarządowym na realizację własnych zadań statutowych. W 2018 r. na ten cel wydatkowano kwotę 53 tys., a w kolejnych latach kwotę 50 tys.

Warto podkreślić, że działalność organizacji z trzeciego sektora należy do jednych z kluczowych działań budowania odpowiedniej współpracy na rzecz społeczeństwa lokalnego. Udzielanie wsparcia finansowego oraz budowanie odpowiedniej współpracy między NGO a samorządem wyznacza kierunki aktywności różnych grup społecznych. Dlatego istotną kwestią jest dalsze wspieranie oraz stwarzanie odpowiednich warunków do powstawania nowych organizacji, które w kontekście budowania odpowiedniej polityki senioralnej będą kluczowym zadaniem każdej gminy. Jednym z celów europejskiej polityki senioralnej jest większe zaangażowanie i wsparcie organizacji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Również w kontekście wzrostu liczby osób starszych w Gminie Bledzew ważna jest realizacja polityki senioralnej na szczeblu gminnym poprzez odpowiedni poziom współpracy z organizacjami pozarządowymi. Wykorzystując potencjał drzemiący w NGO możliwe jest wyznaczenie odpowiednich kierunków interwencji na rzecz osób starszych, aktywizacji społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu tej grupy społecznej.

III.12 Edukacja

Zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci w Gminie Bledzew zapewniają publiczne szkoły podstawowe oraz publiczne przedszkola. Realizacja zadań organu prowadzącego wobec szkół i placówek wymaga właściwej organizacji, zarówno funkcji nadzorczych jak i roli służebnej, związanej z realizacją obowiązków określonych ustawą. W Gminie Bledzew funkcjonują:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Dekerta w Bledzewie
2. Szkoła Podstawowa w Templewie
3. Przedszkole Gminne w Bledzewie (oddział zamiejscowy w Osiecku)
4. Punkt Przedszkolny w Nowej Wsi

W 2020 r. do szkół i przedszkoli uczęszczało ogółem 372 dzieci. W szkołach podstawowych w 18 oddziałach uczyło się 293 uczniów. Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 16,3 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 71,36. W Przedszkolu Gminnym objętych opieką było 79 dzieci, w oddziale przedszkolnym przy szkole podstawowej 25 dzieci).

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych należy uznać za dostateczny. W roku 2020 czyniono stałe działania dla poprawy bazy lokalowej gminnej oświaty, w tym wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Dekerta w Bledzewie – zatrudnia 21 nauczycieli (18,26 etatów) oraz 10 osób z obsługi i administracji (9,2 etatów). Wśród nauczycieli 1 osoba jest stażystą, 3 posiadają stopień nauczyciela kontraktowego, 9 – mianowanego oraz 8 – dyplomowanego. W szkole uczy się 192 uczniów. Budynek szkoły podzielony jest na 3 części:

A – („stara” szkoła podstawowa) – budynek parterowy przeznaczony dla klas I-III

oraz oddziału przedszkolnego. Możliwość wjazdu na wózku inwalidzkim z budynku B, skorzystanie z toalety w budynku B.

B – (dawne gimnazjum) – budynek składa się z 3 kondygnacji: głęboki parter, parter, I piętro.

Możliwość poruszania się na wózku tylko na parterze, tu także znajdują się toaleta do osób niepełnosprawnych.

C – hala. Możliwość wjazdu na halę z parteru budynku B.

Zdjęcie 2 Sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Bledzewie

Źródło: Raport o stanie Gminy Bledzew za rok 2019, s. 39.

Szkoła Podstawowa w Templewie – zatrudnia 11 nauczycieli w pełnym wymiarze godzin oraz 5 w niepełnym wymiarze godzin. 3 osoby zatrudnione są na stanowisku obsługi oraz 3 osoby na stanowisku administracyjnym. W szkole uczy się 101 uczniów.

Zdjęcie 3 Szkoła Podstawowa w Templewie

Źródło: <https://www.google.com/>

Przedszkole Gminne w Bledzewie – zatrudnia 4 nauczycieli (w tym dyrektor), 2 pracowników obsługi i 2 pracowników administracji. Do przedszkola w Bledzewie uczęszcza 45 dzieci. Przedszkole Gminne prowadzi również oddział zamiejscowy w Osiecku, gdzie uczęszcza 15 dzieci.

Zdjęcie 4 Przedszkole Gminne w Bledzewie

Źródło: <https://www.google.com/>

Punkt Przedszkolny w Nowej Wsi

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształcą się 29,6% ludności (27,0% wśród dziewczyn i 32,1% wśród chłopców). W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 16,4% mieszkańców (15,8% wśród

dziewczyn i 17,0% wśród chłopaków). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 24,7% mieszkańców Gminy Bledzew w wieku potencjalnej nauki (25,9% kobiet i 23,4% mężczyzn).

W roku 2019 Gmina otrzymała z budżetu państwa subwencję oświatową w wysokości 2 896 092,00 zł oraz dotacje celowe na dofinansowanie zadań własnych w wysokości 31 999,98 zł i dotację na oddziały przedszkolne i przedszkola w wysokości 124 404,01 zł. Pozostałe środki pochodzą z dochodów własnych Gminy, tj. 2 421 099,40 zł.¹⁹

Edukacja stanowi kluczowy obszar rozwoju potencjału gminy, dlatego niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do rozwijania systemu edukacji, w szczególności poprzez rozwój kwalifikacji rynkowych, które są najbardziej potrzebne na lokalnym rynku pracy. Tworzenie partnerstw instytucji zaangażowanych w rozwój rynku pracy z pracodawcami oraz zaoferowanie całonocnego poradnictwa zawodowego sprzyjać może zmniejszeniu luki kompetencyjnej na lokalnym rynku pracy, przyczyniając się do rozwoju gminy, stąd ważne jest podjęcie działań rozwojowych poprzez wykorzystanie istniejących narzędzi łączących edukację z rynkiem pracy.

Istotne znaczenie dla realizacji tych zamierzeń ma włączenie w ramy systemu szkolnictwa m.in. takich rozwiązań, jakie oferuje **Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)**. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji porządkuje system kwalifikacji w Polsce oraz stwarza podmiotom rynkowym możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się zapotrzebowanie na kwalifikacje w gospodarce. Kwalifikacje rynkowe tworzone są w odpowiedzi na potrzeby rynku i określają wymogi w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych do pracy na danym stanowisku. Stwarzają ponadto możliwość uzupełniania luk kompetencyjnych występujących na rynku i dają szansę rozwoju zawodowego.

Rozwój szkolnictwa na obszarze gminy już od najmłodszych lat powinien wynikać z potrzeb lokalnych pracodawców i lokalnego rynku zatrudnienia. Podczas doradztwa zawodowego realizowanego w szkołach podstawowych powinno położyć się większy nacisk na zapotrzebowanie rynku pracy, gdyż samo zdobycie wykształcenia nie gwarantuje znalezienia zatrudnienia. Obierając drogę potrzeb i własnych predyspozycji młody człowiek

¹⁹ Raport o stanie Gminy Bledzew za rok 2019, s. 38.

ma większe szanse w przyszłości na znalezienie godnej i dobrej pracy, tym samym uniknie zasilenia grupy osób wykształconych bezrobotnych. W tym kontekście rola samorządu oraz placówek oświatowych jest kluczowa, gdyż stanowią one pierwsze ogniwo kształtowania w młodych ludziach postaw przedsiębiorczości.

W kontekście planowania systemu szkolnictwa oraz rozwoju kształcenia młodzieży, bardzo ważne jest zwrócenie uwagi na publikowaną w formie obwieszczenia prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego. W prognozie zawarte są też zawody, dla których planowane jest istotne i umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników na poszczególnych rynkach pracy.

ZSK promuje również działania mające na celu upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie i wspieranie doradców zawodowych we wdrażaniu tej idei wśród mieszkańców gminy. Dobrze ugruntowana wiedza dotycząca tej koncepcji jest jednym z czynników dających szansę na rozwój wsparcia całościowego w obszarze zawodowym, jakie stwarza ZSK, który jest odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy oraz narzędziem do realizacji polityki uczenia się na każdym etapie życia. Idea uczenia się przez całe życie w kontekście posiadanej wiedzy i umiejętności będzie kluczowym wyznacznikiem (w myśl ZSK) do stopnia uzyskania odpowiednich dokumentów potwierdzających daną umiejętność. Istotne jest to głównie z uwagi na osoby długotrwale bezrobotne, które często posiadają wiedzę i umiejętności, ale brak im odpowiednich kwalifikacji. Nabycie tych kwalifikacji da szansę na znalezienie zatrudnienia, zmniejszenie poziomu bezrobocia oraz pośrednio wpłynie na rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

W związku z procesami planowania systemu szkolnictwa oraz rozwoju kształcenia młodzieży w kontekście nabywania umiejętności, a także możliwości kształcenia zawodowego, kluczowe jest zapewnienie odpowiedniego wsparcia doradczego uczniom szkoły podstawowej, którzy wybierają dalszą drogę kształcenia. Realizując niniejszy cel, podejmowane będą działania służące rozwijaniu form doradztwa zawodowego prowadzącego do odpowiedniego ukierunkowania młodej osoby, tak aby mogła w odpowiednim stopniu nabyć wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Dążąc do zapewnienia wsparcia, planowane jest powołanie centrum doradczego, złożonego z przedstawicieli obszaru edukacji, ale również lokalnych pracodawców, którego celem będzie doradzanie młodzieży w zakresie wyboru drogi zawodowej i podjęcia aktywności umożliwiającej szybkie znalezienie pracy. Zadaniem centrum będzie również wspieranie osób posiadających doświadczenie zawodowe

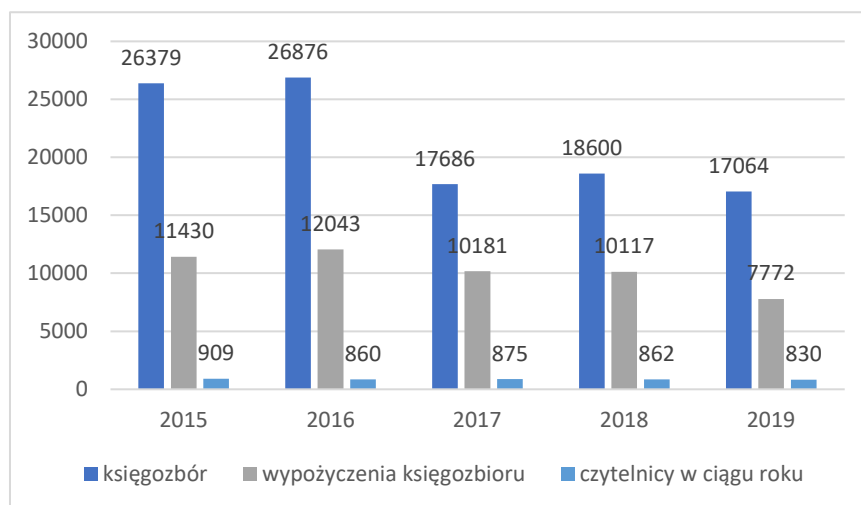
w przekwalifikowaniu się i zdobyciu umiejętności potrzebnych na lokalnym rynku pracy. Niniejsze działania planowane są do realizacji we współpracy z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu i wspieraniem zawodowym. Celem podejmowanych działań jest aktywizowanie zawodowej i społeczne osób, przyczyniające się do rozwoju potencjału gospodarczego gminy.

III.13 Kultura i rekreacja

Głównym ośrodkiem zajmującym się upowszechnianiem kultury w Gminie Bledzew jest Gminna Biblioteka Publiczna w Bledzewie. W Gminie działają również 3 filie biblioteczne: w Goruńsku, Templewie oraz Sokolej Dąbrowie. Wyposażenie bibliotek jest bardzo ubogie. W bibliotece głównej funkcjonuje kafejka internetowa, wyposażona w 5 stanowisk komputerowych (zakupionych przed 2004 r.) oraz jeden laptop (zakupiony w 2015 r.). W Goruńsku i w Sokoli Dąbrowej znajdują się po 2 komputery zakupione w latach 2005-2009. Najlepiej sytuacja przedstawia się w Templewie, gdzie w 2015 r. zostały wymienione na nowe 3 komputery. Komputery dla biblioteki w Templewie ufundowała rada sołecka wsi Templewo. W 2019 r. zakupiono 5 komputerów w polizingowych, które przekazano do: 2 komputery do Bledzewa, 2 do Goruńska oraz 1 do Sokoli Dąbrowej.

W analizowanym okresie lat 2015-2019 zmniejszył się księgozbiór oraz liczba wypożyczonych woluminów z bibliotek. W 2019 r. w Gminie Bledzew odnotowano 17 064 woluminów, z czego zostało wypożyczonych 7 772 pozycji. W ostatnich latach zauważa się również mniejszą liczbą osób korzystających z bibliotek. W 2015 r. było 909 osób, a w 2019 r. 830 mieszkańców korzystało z biblioteki. Najwięcej wypożyczeni odnotowano w sołectwie Goruńsk (2 506 książek) oraz w Templewie (2 169 książek).

Wykres 17 Księgozbiór biblioteczni i liczba wypożyczeń oraz czytelników w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Gminna Biblioteka Publiczna w Bledzewie wdrożyła Program MAK+. W 2019 r. w katalogu on-line znajdowało się 3 627 pozycji bibliotecznych. Dodatkowo we współpracy z wolontariuszami z Gminy Biblioteka prowadzi akcję wypożyczania i dostarczania książek do domów dla osób starszych i schorowanych. Umożliwia w ten sposób (szczególnie w okresie jesienno-zimowym) możliwość korzystania z księgozbioru osobom posiadającym utrudniony dostęp do biblioteki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Bledzewie jako jedyny ośrodek kultury w Gminie realizuje również szereg akcji kulturalno-rozrywkowych dla mieszkańców. Biblioteka wraz z filiami ściśle współpracuje ze szkołami, OSP, kołami gospodyń i organizacjami społecznymi w organizacji różnych inicjatyw. Organizowane są konkursy, akcje czytelnicze, zajęcia dla dzieci, obchody różnych uroczystości państwowych i inne. Ważnym wydarzeniem w Gminie Bledzew jest organizacja corocznego Jarmarku Cysterskiego. Już od 20 lat jest to święto obchodzone każdego roku w lipcu. Wspaniale zachowane dziedzictwo kulturowe Cystersów w oraz niepowtarzalnie wyeksponowana atmosfera średniowiecznych tradycji sprawiają, że Jarmark Cysterski jest jednym z największych wydarzeń kulturalnych sezonu wakacyjnego w Bledzewie.

Zdjęcie 5 Jarmark Cysterski w Bledzewie

Źródło: <https://www.google.com/>

Przy bibliotece działają zespoły śpiewacze „Bledzewiaczy”, „Starodworzanki”, „Pod kasztanem”, Studio Piosenki w Bledzewie i w Templewie oraz zespół taneczny „Trans” Bledzew.

III.14 Turystyka

Gmina Bledzew jest atrakcyjna pod względem turystycznym. Bogactwo lasów i gruntów leśnych oraz wielość jezior znajdujących się na terenie Gminy stanowią potencjał przyrodniczo-kulturowy. Lasy i grunty leśne zajmują największą część powierzchni Gminy - 56%. Tereny leśne charakteryzują się stosunkowo dużym zróżnicowaniem siedliskowym oraz bogactwem pomników przyrody. Do celów rekreacyjnych udostępnia się ok. 60% lasów. Najważniejszym elementem sieci hydrograficznej jest rzeka Obra, która przepływa przez Bledzew i Stary Dworek. Atrakcyjny turystycznie jest kompleks jezior.

Jeziorami tymi są: Jezioro Chyciński z leśnym polem biwakowym oraz ośrodkiem szkoleniowym Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu z całym zapleczem do uprawiania sportów wodnych, jezioro Cise (Czyste) z pierwszą klasą czystości wody i kąpieliskiem, Zalew Bledzewski położony malowniczo wśród wysokich skarp, które są zalesione i atrakcją turystyczną w postaci ciągle działającej elektrowni wodnej z 1911 r. oraz ośrodkiem wypoczynkowym i terenem przeznaczonym pod budownictwo letniskowe.

Zdjęcie 6 Kompleks jezior w Gminie Bledzew

Źródło: <https://www.google.com/>

Na terenie Gminy znajduje się również jezioro Długie, nad brzegami którego posadowione są liczne domki letniskowe oraz jezioro Lipawki. Wszystkie te akweny wodne są bogate w ryby, a tereny położone wokół nich doskonale nadają się do uprawiania turystyki. Inną ważną atrakcją turystyczną położoną na terenie Gminy jest północny odcinek Międzyrzeckiego Rejonu Umocnień, który w czasie trwania II Wojny Światowej miał stanowić podstawową część umocnień wschodniej Rzeszy, a prace przy jego budowie odbywały się w połowie lat trzydziestych. Wielkość MRU porównywalna jest do legendarnej linii Maginota we Francji. Najciekawszą fortyfikacją położoną na terenie Gminy są z pewnością pancerniki grupy warownej Ludendorf w rejonie Starego Dworku, w postaci sześciu bunkrów usytuowanych na szczycie stromej skarpy nad Obrą połączonych w jedną całość. Obszar grupy warownej jest rokrocznie odwiedzany przez tych, którzy pragną odnaleźć tutaj skarby, które według opowiadań znajdują się w korytarzu który w pierwszej kolejności został wysadzony przez wojska niemieckie, a następnie rosyjskie.

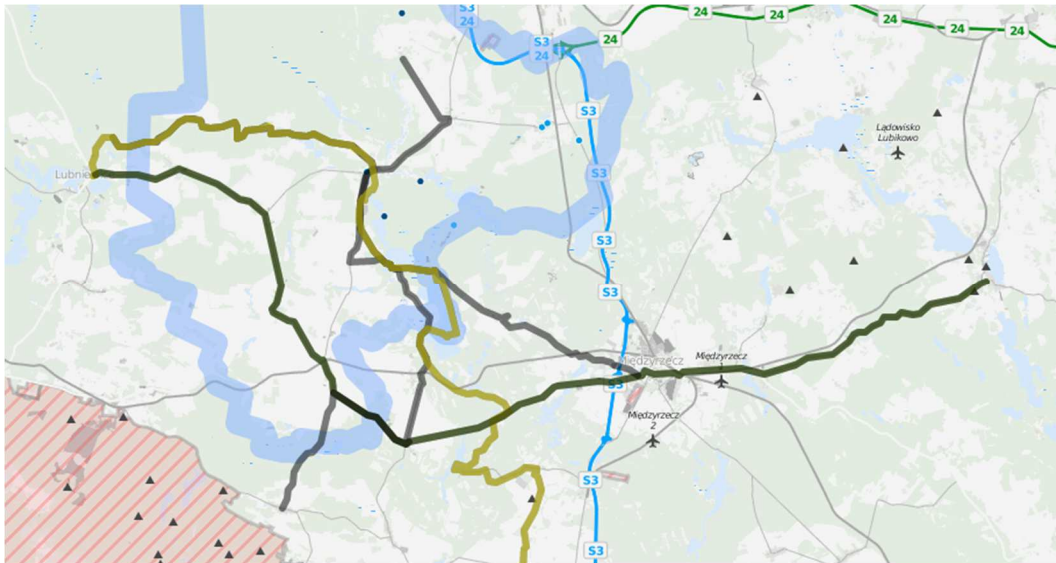
Dużym potencjałem Gminy jest, oprócz lasów, licznych jezior, ciszy i zdrowego powietrza, możliwość zwiedzenia wielu interesujących zabytków.. W miesiącach wiosenno-letnich organizowane są liczne imprezy o charakterze kulturalnym, rozrywkowych czy sportowym. Gmina dysponuje kilkoma szlakami turystycznymi i ścieżkami rowerowymi o łącznej długości 249 km. Wśród szlaków turystycznych można wymienić:

- Szlak turystyczny I Skwierzyna - Lubniewice 15 km,
- Szlak turystyczny II Skwierzyna – Międzyrzecz 30 km,

- **Szlak turystyczny III Międzyrzecz - Bledzew - Międzyrzecz 58 km.**

Przez Gminę przebiegają również **Europejski Szlak Rowerowy R-1, Europejski Szlak Cystersów**, który jest ściśle związany z obecnością cystersów na tych ziemiach od XIII w. Ponadto występuje Europejski Szlak Pieszy E-11 i jeden z najpiękniejszych szlaków kajakowych w kraju, którego kierunek i bieg wyznacza rzeka Obra.

Mapa 3 Szlak turystyczny – rowerowy w Gminie Bledzew

Źródło: <http://www.turystykawgminie.pl/bledzew>

W 2019 r. Gmina Bledzew dysponowała 323 miejscami noclegowymi, w tym 64, które były dostępne przez cały rok. Na terenie Gminy funkcjonują 3 obiekty turystyczno-noclegowe, w tym ośrodek czasowy, ośrodek szkolno-wypoczynkowy oraz obiekt całoroczny. W Gminie zauważa się powolny rozwój turystyki.

Do ciekawych budowli architektonicznych położonych na terenie Gminy Bledzew można zaliczyć: Kościół i chatę szachulcową z XVII w. w Chycinie, Kościół z XVII w. w Bledzewie, w którym znajduje się krzyż cystersów, Kościół i pałac w Nowej Wsi, w Starym Dworcu ruiny pałacu, w Goruńsku posiadłość rodziny Gorońskich z XVIII w., w Osiecku Kościół z XVI w. Wielką atrakcją Bledzew są wykopaliska prowadzone na terenie byłego klasztoru cystersów. Cały teren Gminy ze względu na swój specyficzny i piękny krajobraz nadaje się doskonale do wypoczynku.

Zdjęcie 7 Pałac w Nowej Wsi

Źródło: <https://miedzyrzecz.biz/miejscowosci/nowa-wies>

III.15 Ochrona środowiska

Jakość powietrza

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. 2018 poz. 799), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. Pomiarom podlegają następujące substancje szkodliwe dla człowieka: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM 10, pył PM 2,5, ołów Pb w PM 10, arsen As w PM 10, kadm Cd w PM 10, nikiel Ni w PM 10, benzo(a)piren B(a)P w PM 10.

Polski indeks jakości powietrza stanowi informację o ocenie jakości powietrza wraz z dopuszczalnymi normami.

Tabela 12 Polski indeks jakości powietrza

Polski indeks jakości powietrza	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]	PM _{2,5} [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	C ₆ H ₆ [µg/m ³]
Bardzo dobry	0-50	0-40	0-2000	0-20	0-12	0-24	0-5
Dobry	50-100	40-100	2000-6000	20-60	12-36	24-70	5-10
Umiarkowany	100-200	100-150	6000-10000	60-100	36-60	70-120	10-15
Dostateczny	201-350	150-200	10 000-14 000	100-140	60-84	120-160	15-20
Zły	351-500	200-400	14 000-20 000	140-200	84-120	160-240	20-50
Bardzo zły	>500	>400	>20 000	>200	>120	>240	>50

Źródło: <https://www.google.com/>

Roczną ocenę jakości powietrza w województwie lubuskim wykonano przede wszystkim w oparciu o wyniki pomiarów stężenia zanieczyszczeń powietrza przeprowadzonych w 2019 r. na terenie województwa przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W ocenie wykorzystano wyniki pomiarów z 7 stałych stacji monitoringu powietrza oraz 1 stacji mobilnej, w tym: 6 stacji wykonujących pomiary metodami automatycznymi i manualnymi, 1 wykonującej jedynie pomiary automatyczne i 1 wykonującej jedynie pomiary metodami laboratoryjnymi manualnymi.

W rocznej ocenie jakości powietrza w województwie lubuskim, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2019 r. z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, klasę C uzyskały wszystkie strefy ze względu na zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem. Natomiast w przypadku poziomu docelowego stężenia ozonu w powietrzu zostało przekroczone w strefie lubuskiej otrzymując również klasę C. Ocenę przeprowadzono głównie w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w roku 2019 na stacjach włączonych do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska. Jako metody uzupełniające wykorzystano dla wybranych zanieczyszczeń dostępne wyniki modelowania, a także metody szacowania uwzględniające modelowanie, pomiary oraz informację o lokalizacji źródeł i wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Tabela 13 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2.5}
1	miasto Gorzów Wielkopolski	PL0801	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A
2	miasto Zielona Góra	PL0802	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A
3	strefa lubuska	PL0803	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A ²

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie lubuskim. Raport wojewódzki za rok 2019, s. 80.

Z kolei w rocznej ocenie jakości powietrza z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin, w przypadku wszystkich zanieczyszczeń strefa lubuska uzyskała klasę A.

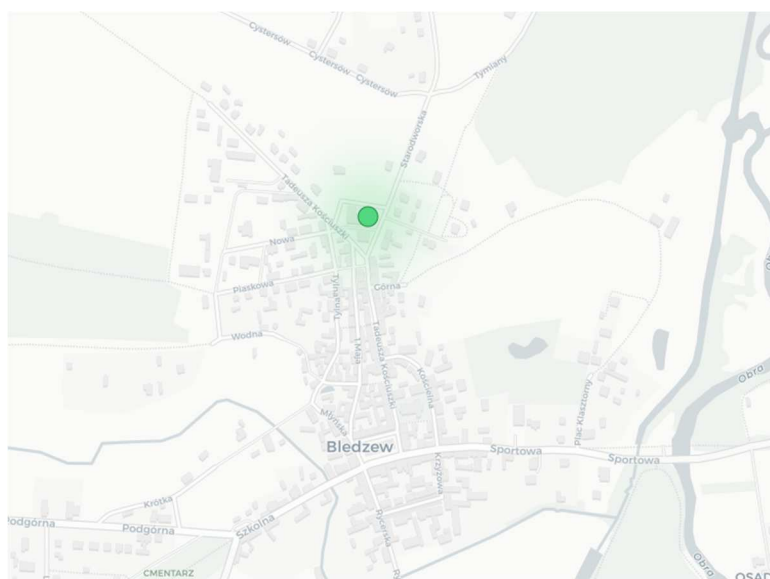
Tabela 14 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa lubuska	PL0803	A	A	A

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie lubuskim. Raport wojewódzki za rok 2019, s. 90.

W Gminie Bledzew zlokalizowany jest czujnik jakości powietrza, który stanowi źródło dodatkowych informacji dla mieszkańców Gminy. Jakość powietrza w Gminie jest bardzo dobra, nie odnotowuje się zagrożeń wpływających niekorzystnie na stan zdrowia mieszkańców, ani ochronę roślin.

Mapa 4 Lokalizacja czujnika powietrza w Gminie Bledzew

Źródło: <https://panel.syngeos.pl/sensor/pm10> (dostęp: 20.11.2020 r.)

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie lubuskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Naturalne procesy zachodzące w przyrodzie (emisja naturalna) mają znaczenie marginalne i w niewielkim stopniu wpływają na jakość powietrza atmosferycznego. Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie. Odpowiadają one za ponad 97,1% emisji benzo(a)pirenu, 82,2% emisji pyłu PM_{2,5} oraz 64,1% emisji pyłu PM₁₀. W ramach dbania o czyste powietrze Gmina Bledzew przystąpiła do realizacji

projektu **Program „Czyste Powietrze”**, który realizowane będzie w latach 2018-2029, a jego budżet wynosi 103 mld zł, w tym na wsparcie dotacyjne 63,3 mld zł, a na pożyczki 39,7 mld zł. W ramach programu zakłada się kompleksowy działanie, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomagają chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększają domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym. Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami (współwłaścicielami) domów jednorodzinnych (wydzielonych) lokali mieszkalnych. Dotacje są udzielane za pośrednictwem szesnastu Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Azbest

W ramach ochrony środowiska i realizacji programu *Gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest* od 2015 r. na terenie Gminy realizowane są działania, którego celem jest osiągnięcie wzrostu ilości unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów zawierających azbest. Na realizację tego zadania Gmina Bledzew otrzymała dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. Łącznie w latach 2015-2020 zabezpieczono i unieszkodliwiono 410 910 kg wyrobów zawierających azbest. Szczegółową ilość zewidencjonowanego i zutylizowanego azbestu odnotowano w poszczególnych sołectwach:

Tabela 15 Ilość zewidencjonowanego i zutylizowanego azbestu w Gminie Bledzew

Sołectwo	Azbest zewidencjonowany [kg]	Azbest zutylizowany [kg]
Bledzew	339 346	72 701
Chycina	33 907	19 612
Dębowiec	115 035	65 340
Goruńsko	54 736	9 031
Katarzynki	10 815	0
Kleszczewo	38 970	0
Krzywokleszcz	315	0
Nowa Wieś	73 050	24 255
Osiecko	108 261	36 996
Pniewo	3 540	0

Popowo	177 005	105 605
Sokola Dąbrowa	78 652	10 432
Stary Dworek	81 020	17 070
Templewo	231 118	40 232
Zemsko	74 601	9 636
RAZEM	1 420 371	410 910

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych z UG

Gospodarka odpadami

Głównym aktem prawnym regulującym gospodarkę odpadami w Polsce jest ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r.²⁰. Najważniejszym celem gospodarki odpadami jest redukcja ilości odpadów u źródła ich powstawania poprzez racjonalne gospodarowanie produktami, materiałami, substancjami oraz wykorzystanie produktów ponownie do tego samego celu, do którego były przeznaczone pierwotnie. W związku z powyższym każdy wytwórca odpadów w pierwszej kolejności zobowiązany jest do podejmowania działań mających na celu zapobieganie powstawania odpadów.

Znowelizowane przepisy odnoszące się do tworzenia systemów organizacyjno-prawnych w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi zakładają, że powinny być one dwuszczeblowe. Na poziomie województwa zostały skonstruowane regiony gospodarki odpadami komunalnymi, zaś na szczeblu gminy został zbudowany system w ramach regionu, do którego została ona przyporządkowana. Według Aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami wraz z Planem Inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych (AWPGO), przyjętego uchwałą nr XXIX/449/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 10 kwietnia 2017 r., na terenie województwa lubuskiego wydzielone zostały 4 regiony gospodarki odpadami. Gminy: Lubrza, Skąpe, Szczaniec, Świebodzin i Zbąszynek należą do Regionu wschodniego, natomiast gmina Łagów należy do Regionu centralnego.

²⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 z późn. zm.

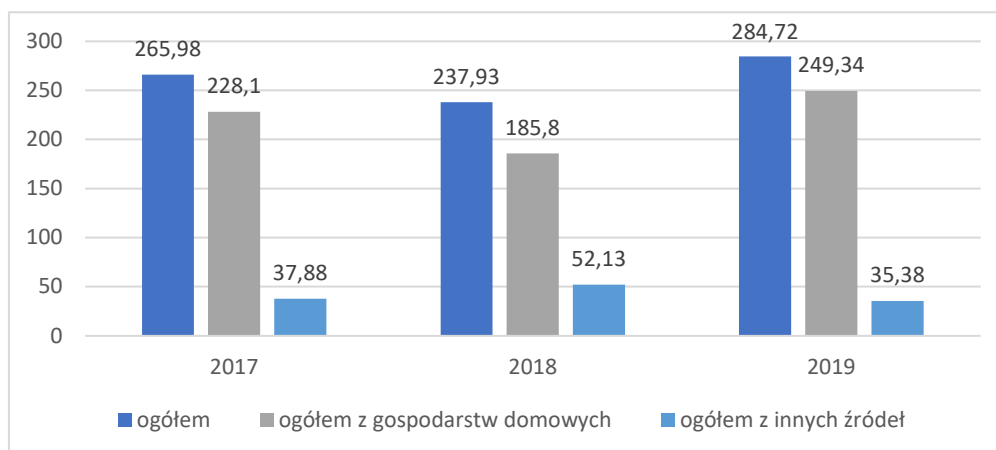
Mapa 5 Podział województwa lubuskiego na regiony gospodarki odpadami

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2012-2017 z perspektywą do 2020 roku, s. 113.

W Gminie Bledzew wykonawcą zadania polegającego na odbiorze odpadów komunalnych z terenu Gminy jest Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Sulęcinie. Analiza danych pokazuje, że z każdym rokiem produkowanych i odbieranych jest coraz więcej odpadów komunalnych. W 2019 r. odebrano z terenu Gminy 284,72 t odpadów zebranych selektywnie, czyli o 18,74 t więcej niż w 2017 r. Najwięcej odpadów komunalnych pochodzi z gospodarstw domowych, w których odnotowano wzrost na przestrzeni roku 2018/2019 o 63,54 t.

Wykres 18 Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku w Gminie Bledzew

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Odpadu komunalne wytworzone na terenie Gminy Bledzew w 2019 r. dzielą się na odpady odebrane przez podmiot odbierający odpady z terenów nieruchomości zamieszkałych oraz na odpady dostarczane do Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), a także odpady odebrane przez inne podmioty wpisane do rejestru działalności regulowanej Gminy Bledzew z terenów nieruchomości niezamieszkałej. Zgodnie z podpisanymi deklaracjami przez mieszkańców na terenie Gminy Bledzew w 2019 r. zewidencjonowano 692,50 Mg odpadów niesegregowanych oraz łącznie segregowanych 223,38 Mg. W poniższej tabeli uwzględniono odpady segregowane i zebrane w 2019 r.

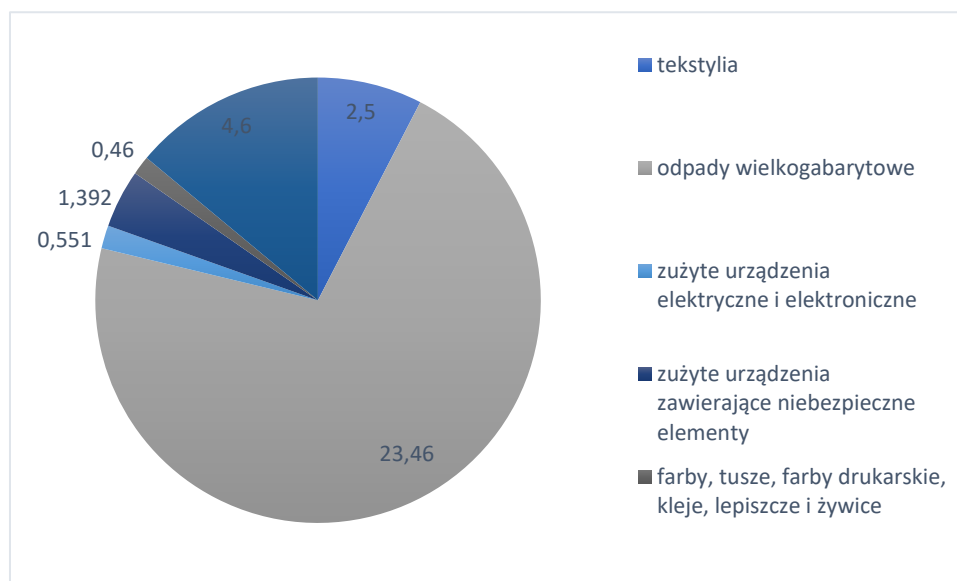
Tabela 16 Masa odpadów odebranych przez podmiot odbierający odpady z terenów nieruchomości zamieszkalnych w 2019 r. [Mg]

Niesegregowane (zmieszane odpady komunalne)	Opakowania z tworzyw sztucznych	Opakowania ze szkła	Opakowania z papieru i tektury	Odpady ulegające biodegradacji	Odpady wielkogabarytowe
692,50	64,14	60,46	14,60	31,88	52,30

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Bledzew w 2019 r., s. 8.

Z kolei w PSZOK zebrano łącznie 32,963 Mg odpadów pochodzących z Gminy Bledzew. Na poniższym wykresie przedstawiono odpady zebrane przez PSZOK z podziałem na rodzaje odpadów.

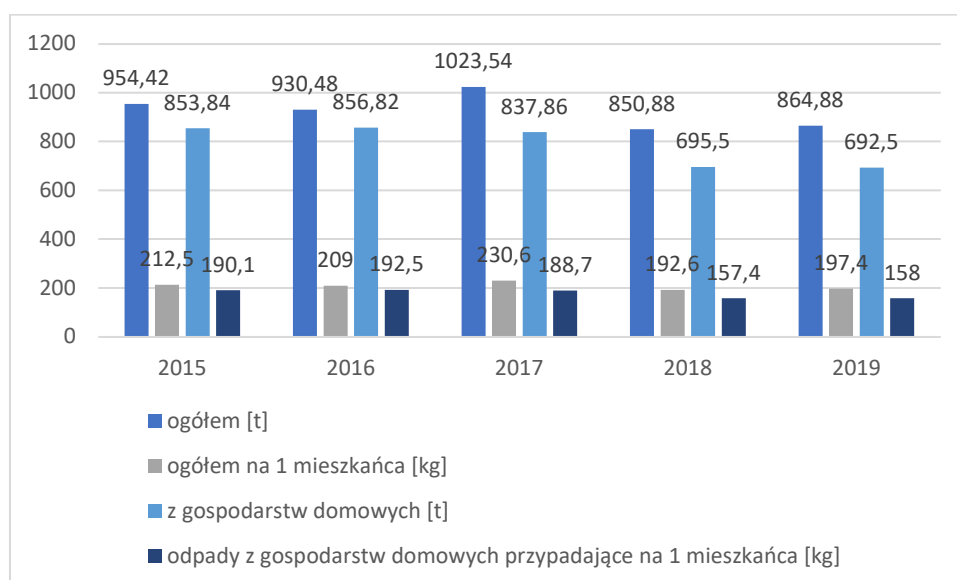
Wykres 19 Odpady zebrane przez PSZOK w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne, Analiza stanu gospodarki odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Bledzew w 2019 r., s. 8-9.

W analizowanym okresie lat 2015-2019 w Gminie Bledzew odnotowano spadek zebranych odpadów zmieszanych. W 2015 r. ogółem zebrano 954,42 t odpadów, a w 2019 r. 864,88 t, czyli mniej o 89,54 t. Ogółem na jednego mieszkańca w 2015 r. przypadało 212,5 kg odpadów, a w 2019 r. 197,4 kg (spadek o 15,1 kg).

Wykres 20 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku w Gminie Bledzew w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Na podstawie zebranych informacji wynika, że w Gminie Bledzew polityka dbania o środowisko pod względem zebranych odpadów komunalnych jest prawidłowo i efektywnie

realizowana. W 2018r. w Gminie Bledzew poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 46,0 %, co oznacza, że dopuszczalny poziom został przekroczony o 6%. Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali, tworzyw sztucznych, i szkła wyniósł 35,5%. Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100%²¹. Widoczny wzrost odpadów segregowanych oraz zmniejszenie odpadów zmieszanych potwierdzają większą świadomość mieszkańców na ten temat. Ludzie coraz częściej zwracają uwagę na ekologiczny aspekt naszej planety, posiadają większą wiedzę na temat segregacji odpadów, jak również są świadomi konsekwencji lekceważącego podejścia i stosunku do segregacji odpadów komunalnych.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Gmina Bledzew posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 45,8 km z 791 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. W 2019 r. dostarczono nią 105,2 dm³ wody. Gmina posiadała w 2019 r. 11 hydroforni w następujących miejscowościach: Bledzew, Dębowiec, Goruńsko, Kleszczewo, Kryl, Nowa Wieś, Popowo, Sokola Dąbrowa, Stary Dworek, Templewko i Zemsko. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie Gminy Bledzew.

Tabela 17 Sieć wodociągowa na terenie Gminy Bledzew w 2019 r.

Wskaźnik	Wartość
Długość czynnej sieci rozdzielczej	45,8 km
Połączenie prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	791 szt.
Woda dostarczana gospodarstwom domowym	105,2 dm ³
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	4 042
Korzystający z instalacji w % ogółu mieszkańców	99,2 %
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na jednego mieszkańca	24 dm ³

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

²¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bledzew na lata 2020 – 2023 z perspektywą na lata 2024 – 2027, s. 72-73.

Współcześnie zagadnienia zużycia wody jako cennego surowca naturalnego stanowi wyzwanie dla polityki społecznej. Z uwagi na zagrożenia wynikające z prognoz zużycia ilości wody na potrzeby gospodarki narodowej wynika, że za kilkadziesiąt lat świat może borykać się z problemem braku wody. Uwzględniając zmiany klimatyczne, ocieplenie się klimatu, zmniejszanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, a tym samym zwiększające się wykorzystywanie wody na potrzeby wytwarzania produktów przewiduje się problemy z dostępem do wody jako naturalnego surowca. Prawidłowa realizacja obowiązków w zakresie poprawy stanu wód powierzchniowych ma szczególne znaczenie, bowiem Polska zaliczana jest do krajów ubogich w zasoby wodne, przy czym zasoby wodne w dorzeczu Odry kształtują się na poziomie niższym w porównaniu do wielkości krajowych. W ostatnich latach obserwuje się deficyt opadów atmosferycznych, co powoduje dalsze ubożenie zasobów wodnych. Rosnący deficyt wody związany jest ze zmieniającym się klimatem, wieloletnimi zaniedbaniami w zakresie infrastruktury oraz nieracjonalnym gospodarowaniem wodą. Polityka samorządowa kraju jak i samorządów gminnych powinna w ramach ochrony środowiska przedsięwziąć działania mające na celu przede wszystkim ochronę posiadanych wód podziemnych i powierzchniowych oraz eliminację nadmiernego zużycia wody, wykorzystywaną do działalności człowieka.

Od lipca 2020 r. uruchomiony został **rządowy program „Moja woda”²²**, w ramach którego można pozyskać dofinansowanie do 5 tys. zł na przydomowe instalacje, zatrzymujące wody opadowe lub roztopowe. Ministerstwo Klimatu oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznaczy na ten cel 100 mln zł do wykorzystania w latach 2020-2024. Dzięki temu ma powstać 20 tys. przydomowych instalacji, dzięki którym zaoszczędzi się 1 mln m³ wody rocznie. Program skierowany jest do właścicieli domów jednorodzinnych. Środki mogą być przeznaczone na zakup, montaż i uruchomienie instalacji, takich jak m.in. zbiornik retencyjny lub podziemny, oczko wodne, instalacje do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody, pozwalających na zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie danej nieruchomości.

Gmina Bledzew posiada sieć kanalizacyjną o długości 7,8 km z 209 przyłączami do budynków mieszkalnych oraz mieszkania zbiorowego. W 2018 r. odprowadzono nią 24,7 dam³. Poniżej charakteryzowano sieć kanalizacyjną na terenie Gminy Bledzew.

²² <https://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/moja-woda/>

Tabela 18 Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Bledzew w 2019 r.

Wskaźnik	Wartość
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	7,8 km
Połączenie prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	209 szt.
Ścieki odprowadzone	28 dm ³
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	1 420
Korzystający z instalacji w % ogółu mieszkańców	24,1 %

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Na terenie Gminy Bledzew zlokalizowana jest jedna komunalna oczyszczalnia ścieków przy ulicy Sportowej w Bledzewie. Jest to oczyszczalnia biologiczna. W 2019 r. odnotowano w Gminie 74 oczyszczalni przydomowych. Warto podkreślić, że rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie stanowi jedno z wyzwań polityki samorządowej, gdyż poziom jej realizacji jest niezadowalający. W 2015 r. odnotowuje się wzrost przydomowych oczyszczalni ścieków (w 2015 r. było 26 takich oczyszczalni). W 2020 r. planowano jeszcze zamontować 63 takich oczyszczalni, aby zwiększyć poziom ochrony środowiska na terenie Gminy.

Tabela 19 Oczyszczanie ścieków na terenie Gminy Bledzew w 2019 r.

Wskaźnik	Wartość
Oczyszczalnie mechaniczne	0 szt.
Oczyszczalnie biologiczne	2 szt.
Oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	0 szt.
Ludność korzystająca z oczyszczalni	1 184
Ścieki oczyszczone łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	66 dm ³
Zbiorniki bezodpływowe	450 szt.
Oczyszczalnie przydomowe	74 szt.

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Na terenie Gminy Bledzew znajdują się również dwie oczyszczalnie, należące do spółdzielni mieszkaniowej JOWITA. Zlokalizowane są one w Bledzewie oraz Kleszczewie. Oczyszczalnia ścieków w Kleszczewie jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o średniej przepustowości

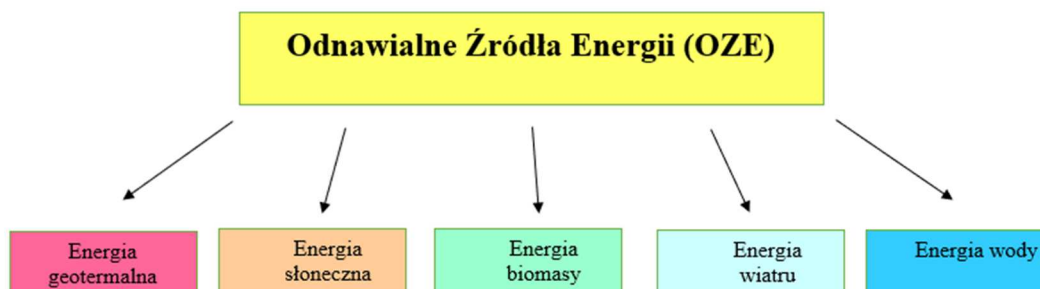
równiej 80 m³/d oraz RLM=2000. Oczyszczalnia w Bledzewie jest oczyszczalnią mechaniczną o średniej przepustowości równej 1000 m³/d oraz RLM=2000²³.

Odnawialne źródła energii

Gmina Bledzew wraz z Gminami Międzyrzecz, Zbąszyń, Trzciel i Pszczew, oraz firmą SUNLEMA Sp. z o.o. z Wrocławia, utworzyła Nadobrzański Klaster Energetyczny, którego celem jest realizacja projektów dotyczących budowy odnawialnych źródeł energii²⁴.

Odnawialne źródła energii to źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także z biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Schemat 2 Odnawialne źródła energii

Źródło: https://www.lubrza.pl/aktualnosc-142-odnawialne_zrodla_energii_oze.html

Energia Geotermalna

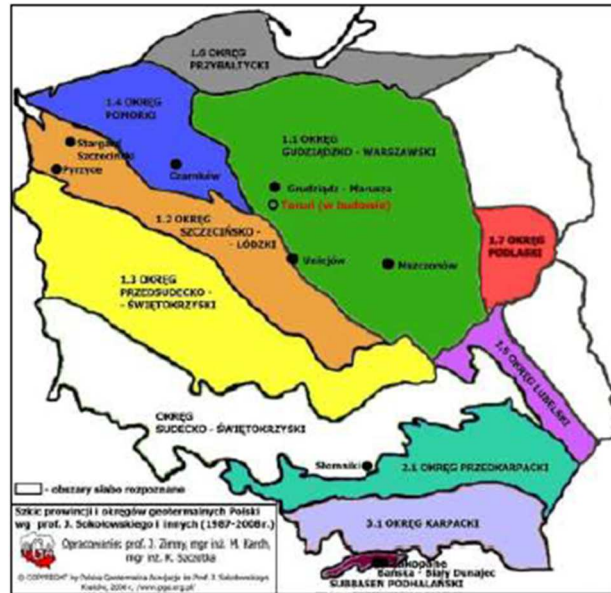
Energia geotermalna jest energią nagromadzoną w skorupie ziemskiej. Głównym sposobem pozyskiwania energii geotermalnej jest tworzenie odwiertów do zbiorników gorących wód geotermalnych. Wykorzystywanie energii geotermalnej do wytwarzania energii cieplnej jest znacznie bardziej opłacalne niż jej zamiana na energię elektryczną. Zasoby geotermalne wykorzystywane są do celów leczniczych, w rolnictwie, suszarnictwie, w obiektach rekreacyjnych czy procesach technologicznych. Ciepło Ziemi wykorzystywane jest przez

²³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bledzew na lata 2020 – 2023 z perspektywą na lata 2024 – 2027, s. 61.

²⁴ <http://www.bledzew.pl/aktualnosci/2019/04/16/grunty-pod-farmy-fotowoltaiczne.html>

gruntowe pompy ciepła, zwane geotermalnymi. Mają one zastosowanie głównie do ogrzewania pomieszczeń, klimatyzacji pomieszczeń czy chłodnictwie, podgrzewania wody użytkowej.

Mapa 6 Okręgi geotermalne w Polsce

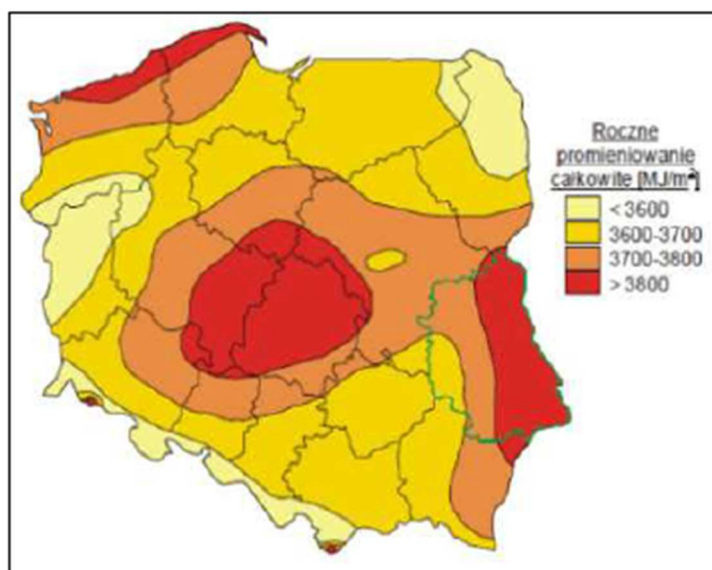
Źródło: <https://www.google.com/>

W województwie lubuskim zasoby dyspozycyjne energii geotermalnej występują w szerokim obszarze jednak aktualnie brak danych na temat możliwości wykorzystania zasobów geotermalnych na terenie Gminy Bledzew.

Energia Słoneczna

Energia promieniowania słonecznego stanowi dla człowieka największe dostępne źródło energii. W wyniku konwersji energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną można samemu produkować prąd i zasilac nim wszelkie urządzenia elektryczne. Ogniwa fotowoltaiczne coraz częściej stosowane są m.in. w zegarkach, odbiornikach radiowych, kalkulatorach, automatach parkingowych, do zasilania znaków drogowych czy w systemie oświetlenia ulic.

Mapa 7 Roczne promieniowanie całkowite w Polsce

Źródło: <https://www.google.com/>

Generalnie zmienność dostępnej potencjalnie (jak i technicznie) energii słonecznej na terenie Polski jest niewielka, nie przekracza 20%. Z właściwości technicznych kolektorów (systemów pozyskiwania energii cieplnej z promieniowania słonecznego) wynika, że celowe byłoby instalowanie kolektorów o takiej mocy, aby zapewniały potrzebną energię ciepłą (np. na ogrzewanie wody użytkowej) w okresie wiosenno – letnim. Mała ilość potencjalnie dostępnej energii w okresie jesienno – zimowym w połączeniu z nie do końca określonym, ale istotnym spadkiem sprawności tego typu systemów w okresie zimy mogłoby powodować powstawanie niedoborów energii. Stąd też system pozyskiwania energii słonecznej może jedynie uzupełniać bardziej tradycyjne ogrzewanie, które powinno być tak dobrane, aby móc zapewniać całkowite zapotrzebowanie na energię ciepłą. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udziela dopłat na częściową spłatę kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych w budynkach mieszkalnych. Oferta skierowana jest do osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych.

W Gminie Bledzew istnieją instalacje fotowoltaiczne zlokalizowane na prywatnych budynkach jednorodzinnych, jednak są to pojedyncze budynki wyposażone w tego typu instalacje, zrealizowane ze środków prywatnych i Urząd Gminy w Bledzewie nie posiada szczegółowych informacji o tych instalacjach²⁵.

²⁵ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bledzew, s. 63-64.

Energia Biomasy

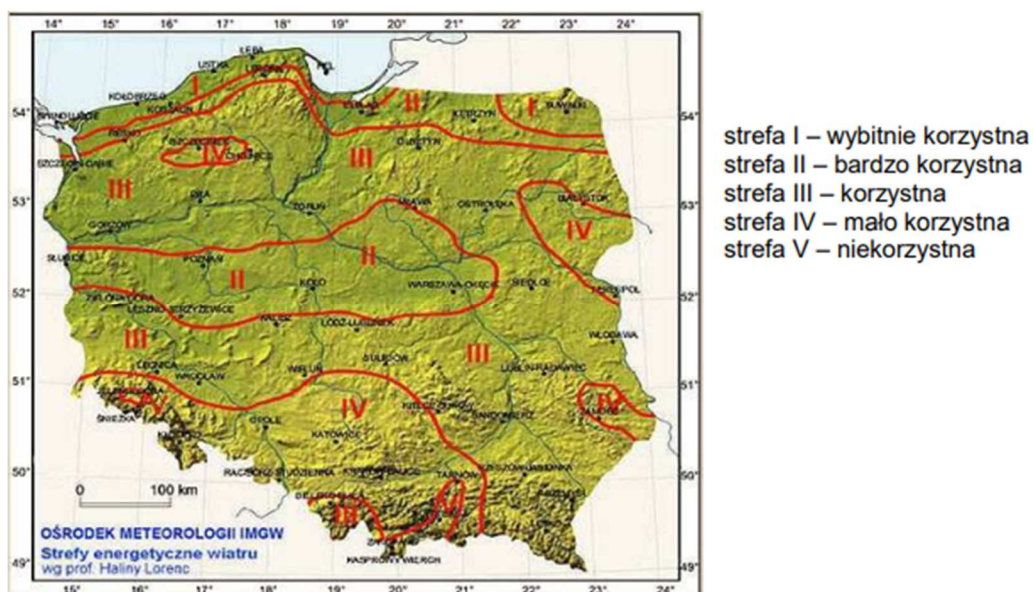
Biomasa jest najstarszym i najszerzej wykorzystywanym odnawialnym źródłem energii. Są to ulegające biodegradacji frakcje produktów, pozostałości z produkcji rolnej czy leśnej, odpadów, ale również na potrzeby produkcji biomasy uprawia się rośliny szybko rosnące. Biomasę można łatwo przetwarzać w paliwo zarówno do postaci stałej, gazowej jak i płynnej. Paliwa stałe - zrębki, trociny czy szczapy drewna, które mogą być bezpośrednio spalane lub przetworzone na coraz bardziej popularne pelety czy brykiety. Forma gazowa - biogaz, zawierający 50-70% metanu, który służy do produkcji energii elektrycznej i ciepła lub dostarczany jest do sieci gazowej.

W Gminie Bledzew nie odnotowano miejsc wykorzystywania biomasy jako odnawialnego źródła energii.

Energia Wiatru

Zasoby energii wiatrowej są silnie powiązane z lokalnymi warunkami klimatycznymi oraz ukształtowaniem terenu. W Polsce występują korzystne warunki wietrzne, a możliwości rozwoju energetyki wiatrowej są bardzo obiecujące. Energia wiatru Według klasyfikacji przyjętej przez Ośrodek Meteorologii IMiGW w Warszawie, rejon województwa lubuskiego, w krajowym podziale na strefy energetyczne wiatru, zaliczony jest do strefy II – bardzo korzystnej, oraz do strefy III - korzystnej.

Mapa 8 Strefy energetyczne wiatru w Polsce

Źródło: <https://www.google.com/>

Według IMGW, Gmina Bledzew położona jest w strefie III – o korzystnych warunkach dla energetyki wiatrowej. Budowa elektrowni wiatrowych jest jednak uzależniona również od innych czynników takich jak ukształtowanie terenu, gęstość zabudowy oraz występowanie form ochrony przyrody²⁶.

Energia Wody

Energia wody to wykorzystywana gospodarczo energia wód płynących lub stojących (zbiorniki wodne). Współcześnie energia wodna przetwarzana jest zazwyczaj się na energię elektryczną za pomocą elektrowni wodnych. Spośród elektrowni wodnych najbardziej rozpowszechnione są te zasilane energią spadku rzek, jednak nie należy zapominać również o elektrowniach wodnych wykorzystujących prądy morskie, pływy czy falowanie.

Na terenie Gminy Bledzew funkcjonuje Mała Elektrownia Wodna (MEW) i fotowoltaika o mocy zainstalowanej 0,010 MWh. Obowiązek zastępowania źródeł tradycyjnych tak zwaną "zieloną energią" nakładają na Polskę również wymogi Unii Europejskiej. Do 2020 r. Polska obowiązana jest osiągnąć 15% udział energii odnawialnej w finalnym zużyciu energii - na rok 2014 udział ten wynosił niespełna 12%.

III. Ocena warunków życia, realizacji dotychczasowych celów zawartych w Strategii Rozwoju oraz wskazanie kierunków rozwoju Gminy w opinii mieszkańców

Ocenę warunków życia w Gminie Bledzew oraz wyznaczenie kierunków dalszego rozwoju dokonano na podstawie ankiety wśród mieszkańców Gminy. Ankieta została przeprowadzona na przełomie czerwca/lipca 2021 r. Celem badania opinii publicznej nt. warunków życia, jakie stwarza Gmina Bledzew było zdiagnozowanie problemów oraz potencjałów rozwojowych występujących na terenie Gminy. Wyniki badania wraz z dokonaną diagnozą i charakterystyką posłużyły do opracowania celów strategicznego działania na kolejne lata, poprzez odpowiednie zaplanowanie działań i projektów do realizacji.

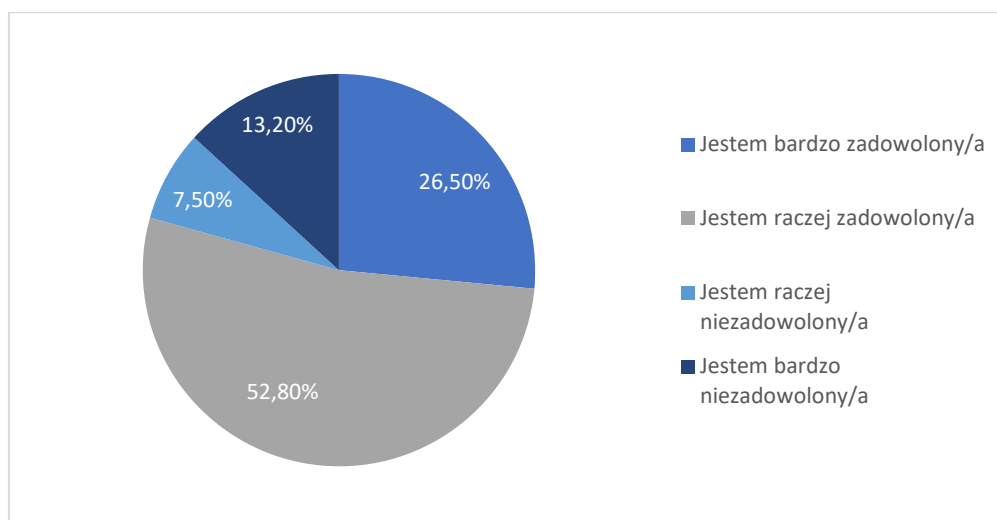
W badaniu wzięło udział 53 respondentów z Gminy Bledzew. W badaniu wzięło udział 60,4% kobiet oraz 39,6% mężczyzn (32 kobiety i 21 mężczyzn). Największą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 51-60 lat (30,2%) oraz w wieku powyżej 60 lat (30,2%). 17%

²⁶ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bledzew, s. 62.

badanych osób znajdowało się w przedziale wiekowym 36-50 lat, a 13,2% - w wieku 26-35 lat. Najmniej odnotowano osób młodych w wieku 18-25 lat (9,4%). Wyniki z przeprowadzonych badań przedstawiono poniżej.

52,8% mieszkańców Gminy Bledzew, którzy wzięli udział w badania, twierdzi, że jest raczej zadowolona z życia i zamieszkania na terenie Gminy. Aż 26,5% badanych jest z tego powodu bardzo zadowolonych, a 7,5% jest raczej niezadowolona. Z kolei 13,2% respondentów wskazała, że jest bardzo niezadowolona z życia w Gminie Bledzew.

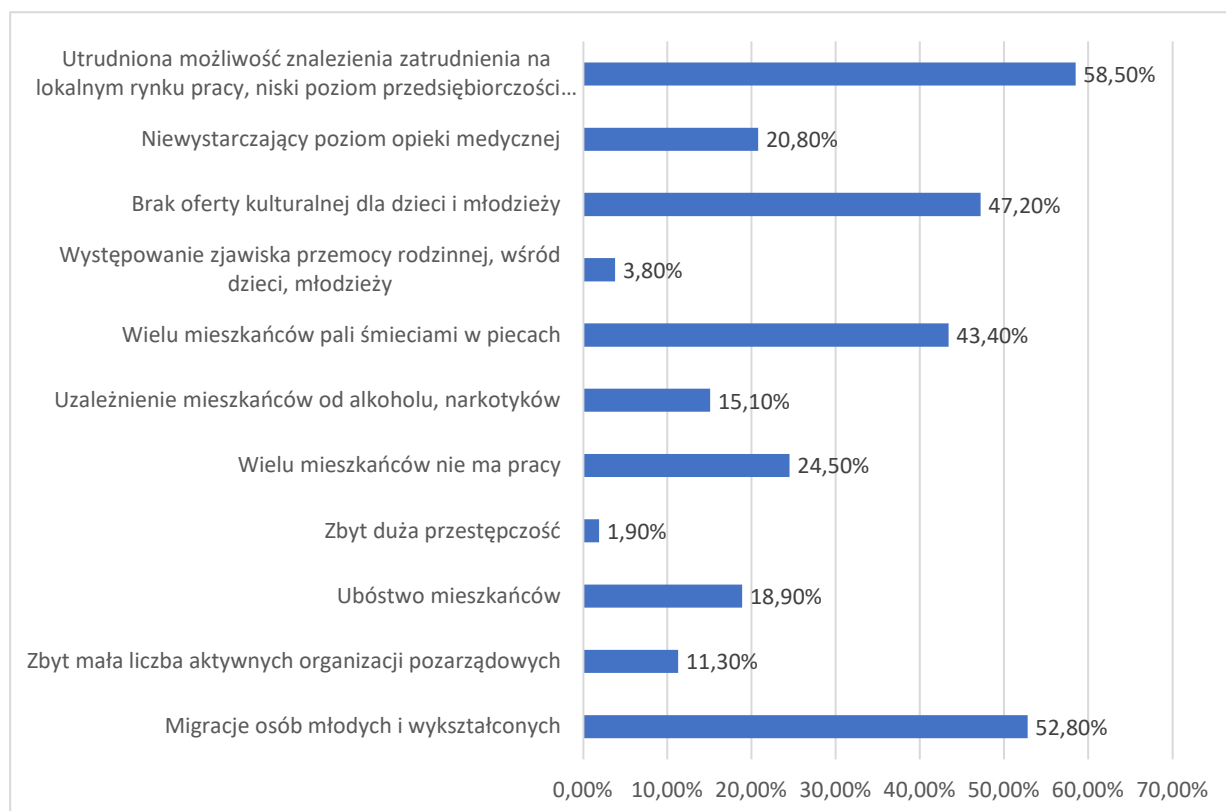
Wykres 21 Stopień zadowolenia mieszkańców z warunków życia w Gminie Bledzew

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największym dostrzeżonym problemem społecznym na terenie Gminy Bledzew w opinii respondentów jest utrudniona możliwość znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy (58,5%). Na drugim miejscu wśród głównych problemów wskazano migracje osób młodych i wykształconych (52,8%), a następnie brak oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży (47,2%) oraz zanieczyszczanie środowiska i jakość powietrza poprzez palenie śmieci w piecach (43,4%). Problemy niższej rangi, jakie w opinii respondentów występują na terenie Gminy Bledzew, to: bezrobocie (24,5%), niewystarczający poziom opieki medycznej (20,8%) i ubóstwo mieszkańców (18,9%). Z kolei do problemów występujących na terenie Gminy o najniższym natężeniu należy zjawisko przestępczości (1,9%), a także występowanie zjawiska przemocy w rodzinie (3,8%).

Wykres 22 Główne problemy społeczne występujące na terenie Gminy Bledzew w opinii respondentów

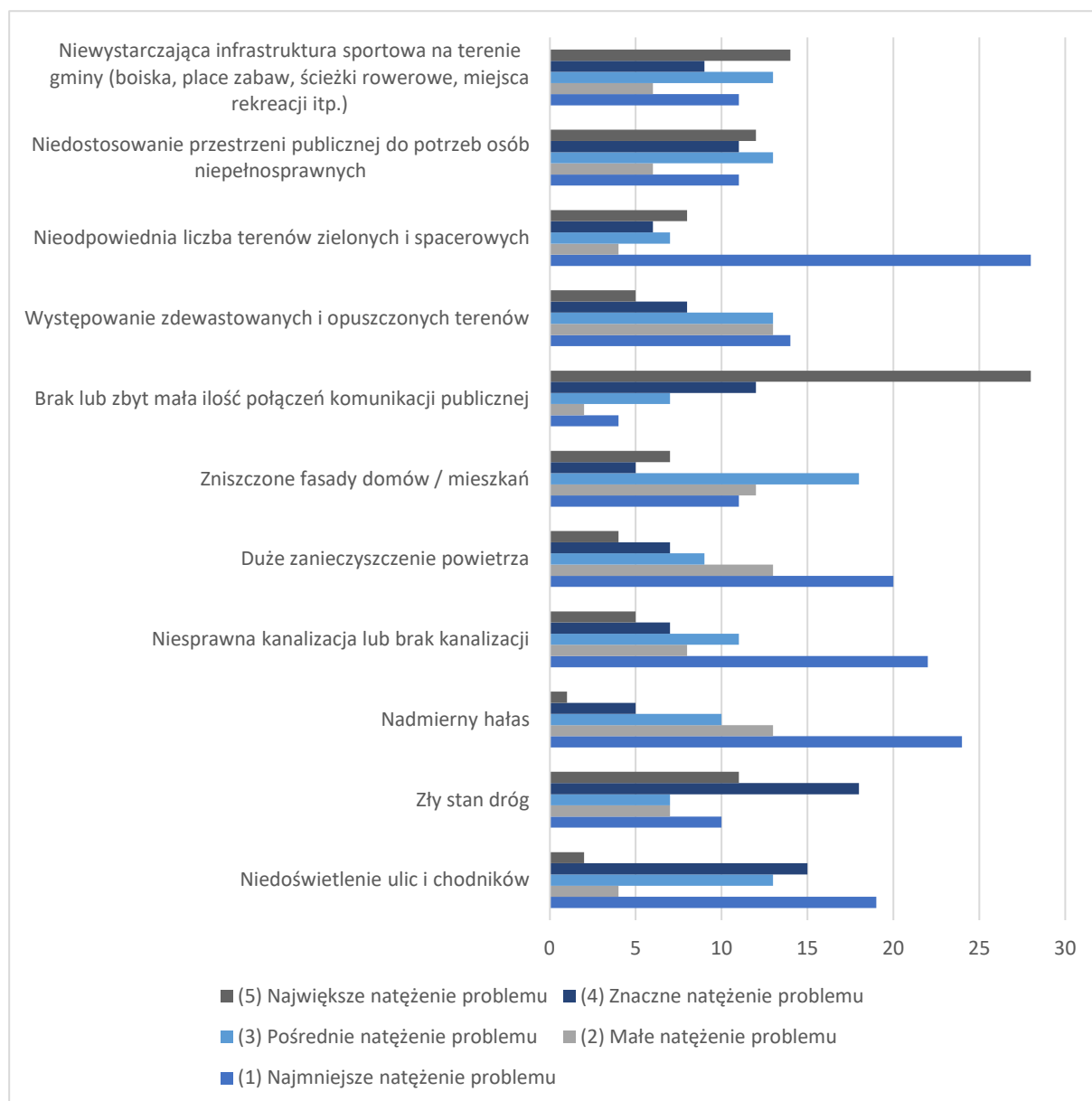

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wśród 11 wskazanych głównych problemów społecznych Gminy Bledzew największym zjawiskiem problemowym w ocenie badanych mieszkańców Gminy jest brak lub niewystarczająca liczba połączeń komunikacji publicznej. Następnie wskazano również na problem niewystarczająco rozwiniętej infrastruktury sportowej na terenie Gminy, niedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zły stan dróg. Do znacznych problemów zaliczono również przez część ankietowanych niedoświetlenie ulic i chodników oraz zły stan dróg.

Mieszkańcy wskazali również problemy o najmniejszym natężeniu. Należą do nich: nieodpowiednia liczba terenów zielonych i spacerowych, nadmierny hałas, niesprawna kanalizacja lub jej brak, duże zanieczyszczenie powietrza czy niedoświetlenie ulic i chodników. Część respondentów skazała, że niedoświetlenie ulic i chodników jest znacznym problemem, a część określała ten problem jako mało istotny.

Wykres 23 Ocena natężenia problemów społecznych w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Osoby biorące udział w badaniu wskazały również konkretne działania, które należałoby podjąć w planowaniu dalszego rozwoju gminy. Do najważniejszych i kluczowych przedsięwzięć w opinii respondentów należą:

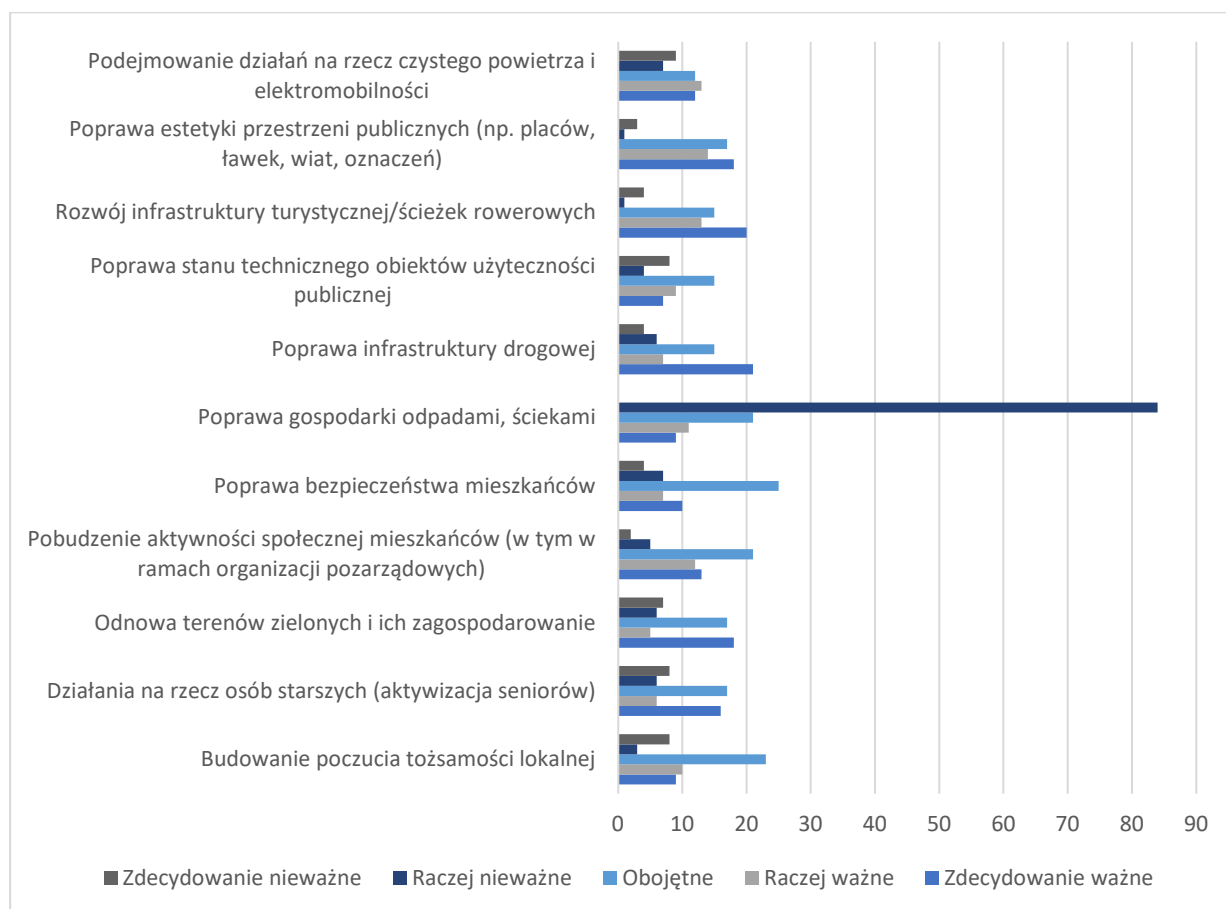
- rozbudowa remizy strażackiej OSP Bledzew,
- budowa boiska wielofunkcyjnego dla dzieci i młodzieży,
- dostosowanie chodników do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych,
- remont/modernizacja dróg gminnych (np. ul. Starodworska, ul. 1 Maja, ul. Wodna),

- organizacja wydarzeń kulturalnych dla dzieci, młodzieży i osób starszych,
- remont/modernizacja sal wiejskich,
- zwiększenie dostępności do placów zabaw, miejsc rekreacji i wypoczynku, wzrost infrastruktury sportowej,
- opracowanie Strategii Rozwoju Gospodarczego, jako działanie zmierzające do wzrostu poziomu przedsiębiorczości
- rozwój infrastruktury rowerowej „rowerowy Bledzew”.

Wskazane działania do realizacji w nowej Strategii Rozwoju Gminy Bledzew stanowią przedsięwzięcia raczej ważne i istotne ze względu na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy. Respondenci wskazali działania, które według nich powinny stanowić priorytet działań realizacji samorządu gminnego. Należą do nich: rozwój infrastruktury turystycznej/ścieżek rowerowych, poprawa infrastruktury drogowej, poprawa estetyki przestrzeni publicznej, a także odnowa terenów zielonych i ich zagospodarowanie, działania na rzecz osób starszych – ich aktywizacja społeczna.

Poniższy wykres przedstawia ocenę ważności poszczególnych działań, które powinny zostać zaplanowane i podjęte w ramach realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy Bledzew. Na uwagę zasługuje działanie dotyczące poprawy gospodarki odpadami (ściekami). Dla mieszkańców Gminy problem ten jest zdecydowanie mniej ważny w kontekście innych wskazanych problemów społeczno-gospodarczych.

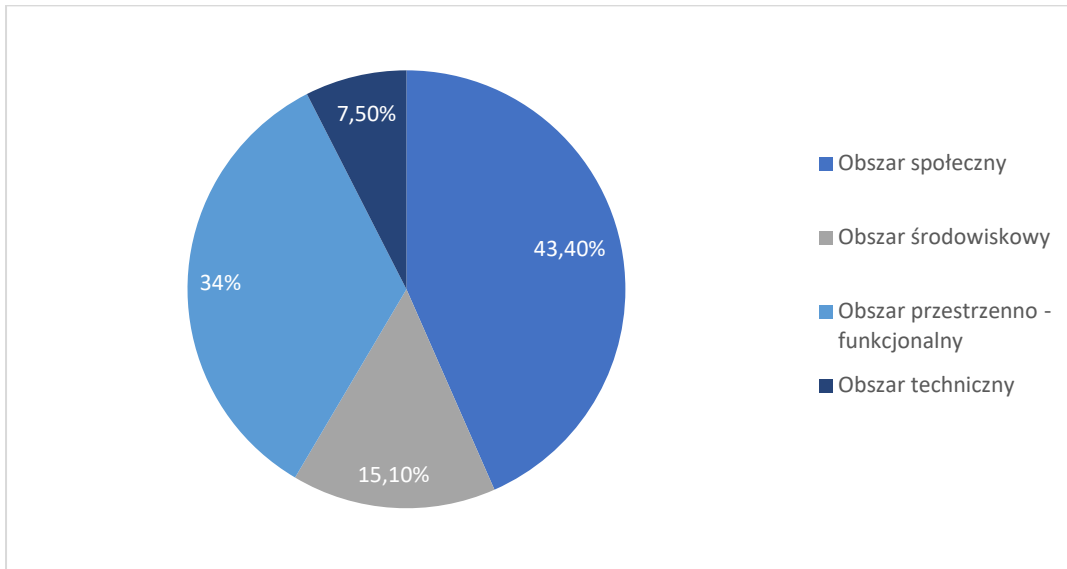
Wykres 24 Ocena ważności poszczególnych obszarów działań, które powinny zostać zaplanowane do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy Bledzew w latach 2022-2026

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość respondentów biorących udział w badaniu stwierdziła, że polityka rozwoju Gminy Bledzew powinna koncentrować swoje działania na obszarze społecznym. Tego zdania jest 43,4% badanych. 34% respondentów uważa, że kluczowym obszar strategicznego działania powinien być obszar przestrzenno-funkcjonalny. 15,1% badanych z kolei skoncentrowałby działania samorządu w obszarze środowiskowym, a 7,5% w obszarze technicznym.

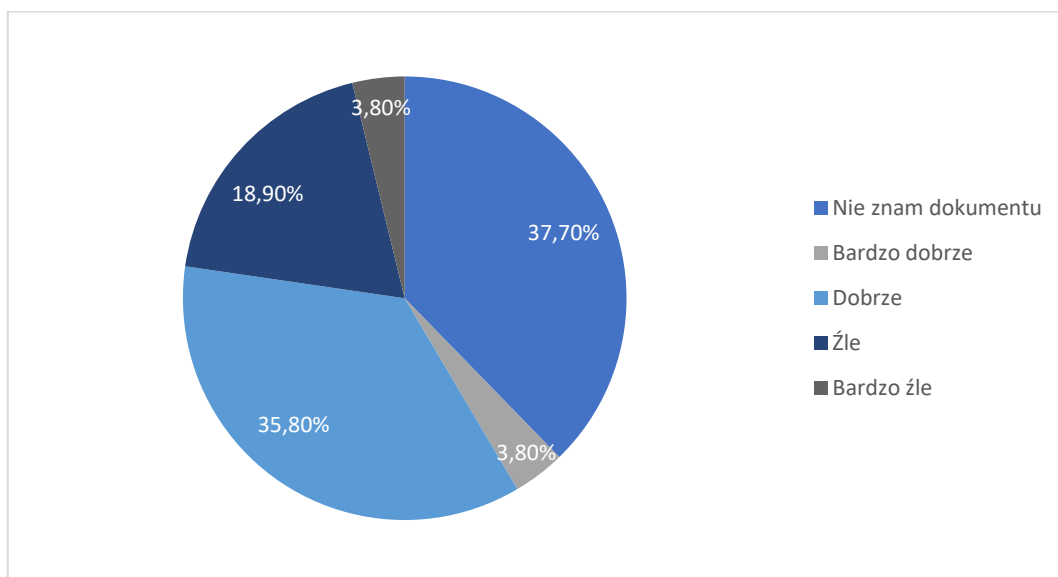
Wykres 25 Obszar działań, w którym powinny przede wszystkim koncentrować się działania realizowane w przyszłości w Gminie Bledzew w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew jest dokumentem nieznanym dla 37,7% osób biorących udział w badaniu. Z kolei 35,8% respondentów zna dobrze dokument strategiczny Gminy. W zdecydowanej mierze jest on jednak mało znany mieszkańcom Gminy Bledzew.

Wykres 26 Ocena stopnia realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew

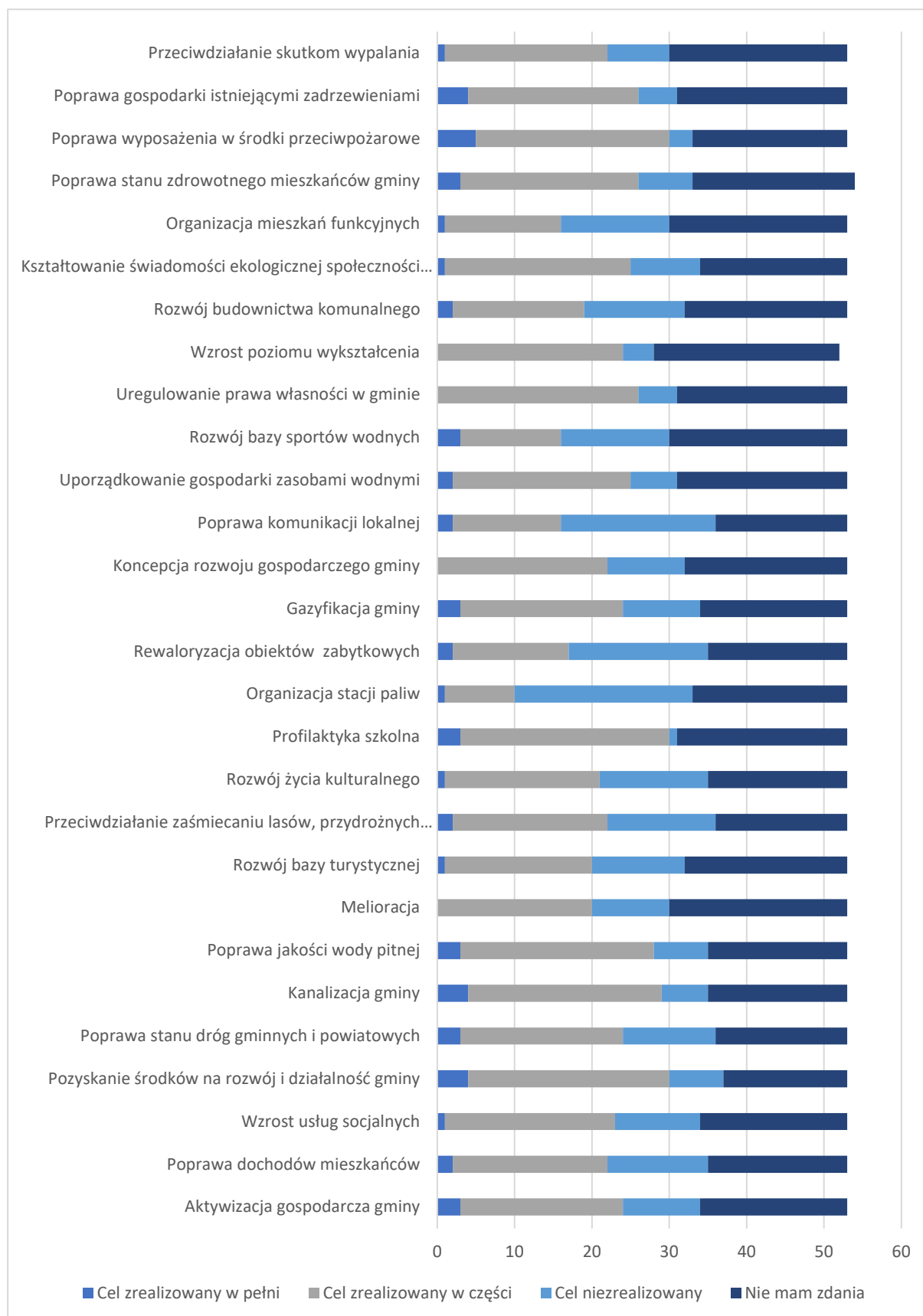

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Badanie opinii mieszkańców Gminy Bledzew koncentrowało się również na ocenie stopnia realizacji celów zaplanowanych w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew*. Dwa poniżej zaprezentowane wykresy przedstawiają odpowiedzi respondentów na temat stopnia realizacji celów w kończącej obowiązywać Strategii oraz aktualności celów w kontekście *Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026*. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew* jest mało znanym dokumentem strategicznego rozwoju, co również potwierdza fakt, że większość badanych osób nie wyraziła swojego zdania na temat realizacji celów w niej zawartych. Zdecydowana większość odpowiedzi na 28 wskazanych celów strategicznych została zaznaczona jako „nie mam zdania” lub też „cel zrealizowany w części”.

Z kolei ocena aktualności celów zaplanowanych w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew*, które powinny być (w opinii respondentów) również kontynuowane w nowej Strategii dotyczą wszystkich wskazanych celów. W dalszym ciągu mieszkańcy uważają, że szansą na rozwój Gminy są środki zewnętrzne. Analogicznie jak na poprzednim wykresie widać, że również spora część osób biorących udział w badaniu nie miała zdania, co do kontynuacji niniejszych celów w przyszłości.

Wykres 27 Ocenia stopnia realizacji celów zaplanowanych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wykres 28 Ocenia aktualności celów zaplanowanych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew

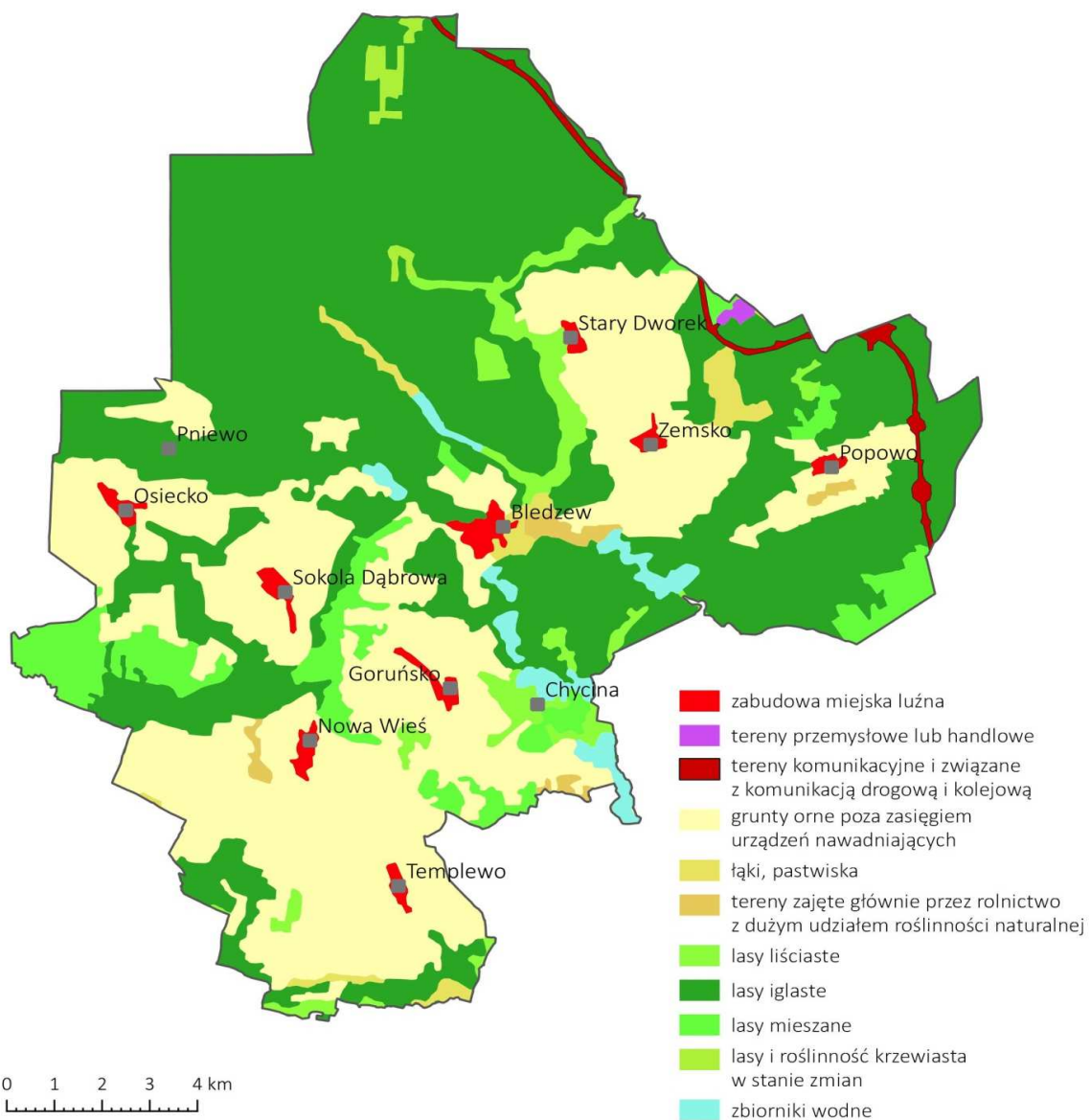
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bledzew

Analiza użytkowania terenu według danych Corine Land Cover

Tereny przeznaczone pod funkcję osadniczą zlokalizowane są głównie w centralnej i południowej części Gminy, gdzie dominują tereny gruntów rolnych (stanowią one 33% powierzchni gminy). Zabudowa zajmuje 2,5% powierzchni gminy. Dominują lasy iglaste (51,3%). Istotną rolę w przestrzeni gminy pełnią zbiorniki wodne, które pokrywają 399 ha i pełnią głównie funkcję rekreacyjną. Strukturę użytkowania terenu według modelu CLC18 przedstawia poniższy wykres oraz tabela.

Mapa 9 Użytkowanie terenu wg Corine Land Cover 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Tabela 20 Struktura użytkowania terenu wg Corine Land Cover 2018

CODE_18	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni [%]	Opis
112	366.1	1.5	Zabudowa miejska luźna
121	27.0	0.1	Tereny przemysłowe lub handlowe
122	227.2	0.9	Tereny komunikacyjne i związane z komunikacją drogową i kolejową
211	8219.1	33.2	Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających
231	334.9	1.4	Łąki, pastwiska
243	171.7	0.7	Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej
311	844.1	3.4	Lasy liściaste
312	12683.1	51.3	Lasy iglaste
313	1344.8	5.4	Lasy mieszane
324	129.1	0.5	Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian
512	399.4	1.6	Zbiorniki wodne

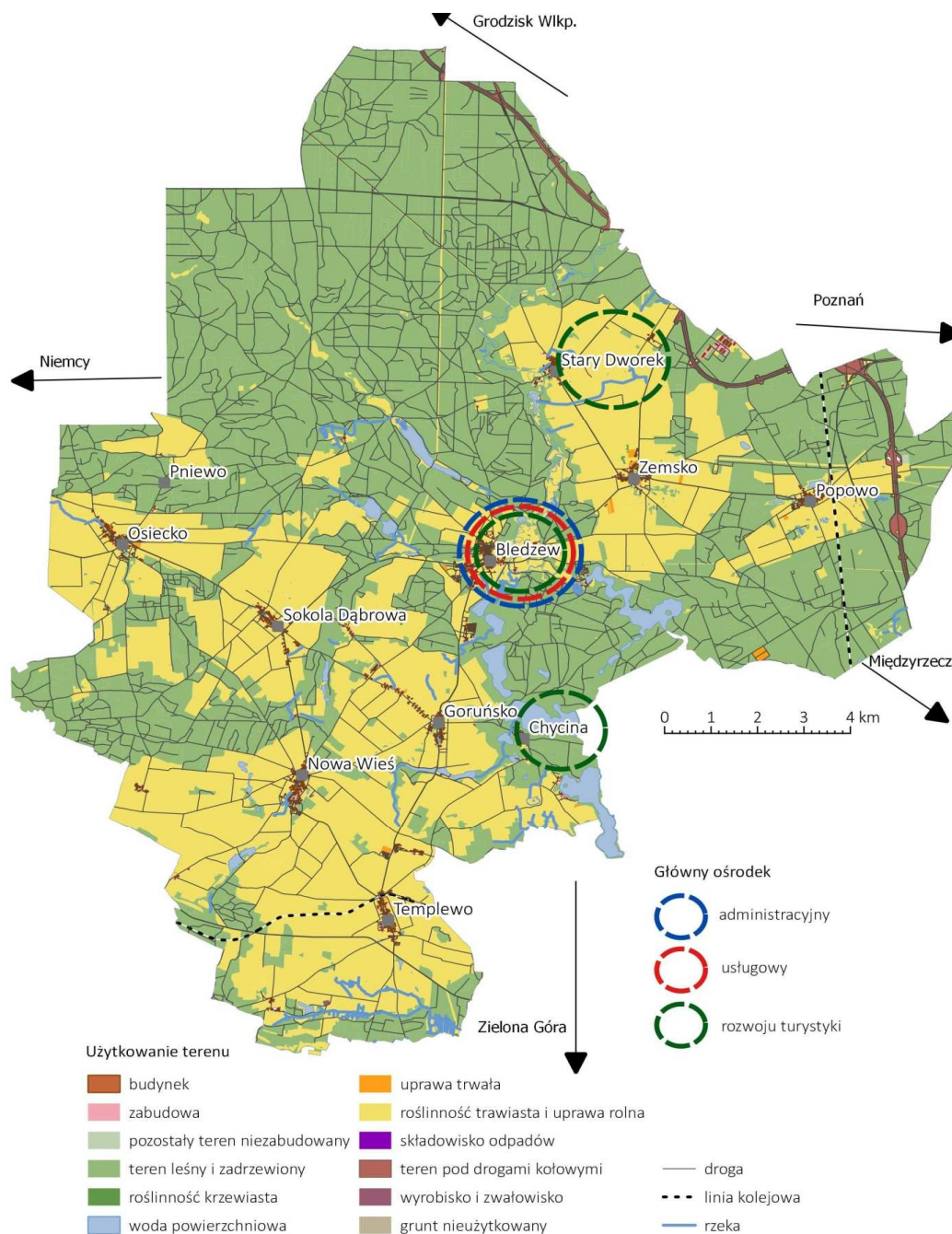
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Stan i wizja rozwoju powiązań przestrzenno-funkcjonalnych

Położenie geograficzne Gminy Bledzew jest korzystne pod względem dostępności komunikacyjnej do dużych miast, w tym do ośrodków regionalnych – Zielonej Góry i Gorzowa Wielkopolskiego. Dzięki drodze S3 posiada dobre połączenie z resztą kraju. Obecność drogi o znaczeniu krajowym umożliwia rozwój powiązań funkcjonalnych z większymi miastami w niedalekiej odległości od gminy, a także umożliwia rozwój gospodarczy dzięki lokalizacji węzła drogowego drogi S3 z DK 24. Poza powiązaniem zewnętrznymi wyróżnia się również powiązania wewnętrzne, które stymulują procesy rozwojowe Gminy pobudzając endogeniczny potencjał obszaru. Powiązania wewnętrzne stanowią migracje czasowe związane z dojazdami do pracy, korzystaniem z usług przez mieszkańców Gminy i najistotniejsze występują pomiędzy ośrodkami wiejskimi a sąsiadującymi miastami. Miejscowość Gminna Bledzew pełni funkcję administracyjną, usługowo-handlową i społeczną dla mieszkańców Gminy, a także predysponuje do rozwoju funkcji turystycznej. Działania na rzecz rozwoju funkcji turystycznej powinno podjąć się także w miejscowościach Chycina i Stary Dworek.

Wobec wysokiej presji na środowisko związanej z transportem samochodowym istotny jest rozwój połączeń transportem zbiorowym. Rozwój transportu kolejowego jest pod tym względem najbardziej optymalnym rozwiązaniem w kontekście połączeń z aglomeracjami miejskimi. Linie kolejowe przebiegają przez 2 sołectwa: Popowo (linia kolejowa relacji Gorzów Wielkopolski – Zbąszynek) oraz Templewo gdzie nie funkcjonuje żadna stacja kolejowa.

Mapa 10 Powiązania przestrzenno-funkcjonalne

Źródło: opracowanie własne

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Bledzew

Ogólną koncepcję rozwoju struktury przestrzenno-funkcjonalnej zaprezentowano na poniższej mapie. Nawiązując do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (2018) dla Gminy Bledzew wskazuje się 3 obszary rozwoju funkcji turystycznej:

1. Jeziora Lubniewieckie,
2. Jeziora Łagowskie,
3. Międzyrzecki Rejon Umocniony.

W ramach rozwoju funkcji turystycznej konieczne jest wspieranie i kreowanie współpracy między sąsiednimi gminami położonymi w obrębie wyznaczonych obszarów. Istotne jest przy tym wspólne koordynowanie prac planistycznych, począwszy od opracowań studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego po akty planowania miejscowego. Współpraca powinna zmierzać do zachowania spójności planów poprzez zapewnienie ciągłości przestrzennej funkcji obszarów w dokumentach planistycznych gmin sąsiadujących ze sobą przy zachowaniu zasad zrównoważonego gospodarowania przestrzenią. Kluczowe jest zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz ochrona przyrody w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Jeziornej Strugi i Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Obry. Współpraca powinna być kontynuowana również w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej i turystycznej. W PZPW wyznaczono szlaki turystyczne przebiegające przez gminę Bledzew, które kontynuują swój bieg w gminach ościennych. Warto podkreślić że w Gminie Bledzew wyznaczono:

1. Jeden rowerowy szlak międzynarodowy,
2. Dwa szlaki rowerowe o znaczeniu regionalnym,
3. Jeden szlak kajakowy na rzece Obra,
4. Jeden szlak pieszy.

Zgodnie z przyjętą metodologią na portalu ISOK KZGW wyznacza się obszary zagrożenia powodziowego. Zarówno Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego, jak też Strategia Rozwoju Gminy Bledzew nawiązują do wyznaczonych obszarów delimitując je w dolinie rzeki Obra (Mapa 11). Istotne w tym zakresie jest kontrolowanie stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych, utrzymanie drożności koryt rzecznych oraz

współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie planowania przestrzennego i koordynacji działań systemów reagowania.

Korzystne położenie geograficzne cechujące się występowaniem akwenów wodnych i rzeki Obra determinuje kierunek rozwoju gminy. Korzystne warunki przyrodnicze, występowanie obszarów chronionych oraz przebieg szlaków turystycznych o różnym charakterze skłania do rozwoju turystyki wiejskiej, w tym przede wszystkim infrastruktury służącej aktywnym formom wypoczynku. Kluczowym zadaniem jest odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni oraz zapewnienie dostatecznej dostępności komunikacyjnej przy jak najmniejszej ingerencji w środowisko naturalne. Rozwój komunikacji powinien być skierowany przede wszystkim na rozwój połączeń kolejowych i autobusowych, tworzeniu węzłów przesiadkowych (przede wszystkim w głównych ośrodkach turystycznych i usługowych gminy). Równolegle powinna być tworzona oferta turystyczna. Zabudowa koryt rzecznych powinna być ograniczona do minimum, przede wszystkim niedopuszczalne jest rozprzestrzenianie się zabudowy mieszkaniowej na obszary zagrożone zalaniem oraz w granicach obszarów chronionych. Na obszarach chronionych inwestycje infrastrukturalne związane z turystyką powinny podlegać ścisłej kontroli w celu ograniczenia antropopresji na środowisko. Pozostałe rodzaje inwestycji związane z usługami i funkcją logistyczną, przemysłową lub magazynową powinny być wyznaczone w bliskim zasięgu głównych węzłów drogowych drogi S3 w północnej i wschodniej części Gminy.

Mapa 11 Struktura funkcjonalno-przestrzenna, obszary chronione i sieć drogowa Gminy Bledzew

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, GIOŚ, PZPW

V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i planowania polityki przestrzennej w Gminie Bledzew

Polityka przestrzenna Gminy Bledzew powinna skupiać się na kilku zasadniczych aspektach związanych z potencjałami obszaru. Rekomendacje dla polityki przestrzennej brzmią następująco:

- **Priorytetyzacja działań w zakresie opracowania kompleksowych dokumentów planistycznych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.**
- **Kontrolowany proces suburbanizacji** – opracowanie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego począwszy od obszarów cechujących się najintensywniejszymi zmianami użytkowania.
- **Wykorzystanie korzyści dostępności komunikacyjnej gminy** – racjonalne gospodarowanie przestrzenią w celu zapewnienia odpowiedniej przepustowości dróg i wyznaczenia przestrzeni dla działalności gospodarczej (węzeł drogowy na drodze ekspresowej S3).
- **Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią** – w szczególności w zakresie przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez zapobieganie antropopresji na terenach cennych przyrodniczo.
- **Wielowymiarowy rozwój społeczno-gospodarczy** – oparty na procesach rozwojowych funkcji obszarów o wysokim potencjale, w szczególności funkcji turystycznej.
- **Kierowanie się zasadami ładu przestrzennego w planowaniu przestrzeni** w aspekcie estetycznym, społecznym, gospodarczym, środowiskowym i funkcjonalnym.
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym:** na poziomie lokalnym ze szczeblem krajowym i regionalnym – uwzględnienie w planowaniu rozwoju przestrzennego inwestycji krajowych i wojewódzkich.
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym:** uwzględnienie i konsultowanie dokumentów planistycznych sąsiednich gmin w celu zapewnienia ciągłości struktur przestrzennych.
- **Budowanie poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzenią** – prowadzenie jawnych i dostępnych dla mieszkańców konsultacji społecznych w zakresie planowania inwestycji, opracowywania dokumentów planistycznych.

- **Uspójnienie zasad dotyczących walorów estetycznych nowych inwestycji**, w tym mieszkaniowych i związana z tym konieczność opracowania planów miejscowych dla obszarów przeznaczanych pod zabudowę.
- **Zachowanie spójności i kooperacja w zakresie kształtowania lokalnej polityki przestrzennej z sąsiednimi gminami.**
- **Rozwój szlaków turystycznych, rozwój infrastruktury** w celu zapewnienia bezpieczeństwa i dostępu do informacji turystycznej.
- **Ograniczanie zabudowy na obszarach cennych przyrodniczo**, w tym przede wszystkim na Obszarach Chronionego Krajobrazu, w celu ograniczania antropopresji na środowisko przyrodnicze.
- **Zapewnienie drożności koryt rzecznych, ograniczenie rozwoju zabudowy w dolinach rzek, kontrola stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych.**
- **Zagospodarowanie brzegów rzek i pozostałych cieków wodnych** zgodnie z zasadami ładu przestrzennego. Odtwarzanie retencji dolin rzek.
- **Wykorzystanie infrastruktury transportowej** w celu budowy sieci komunikacji publicznej, w tym multimodalnej (kolej + transport samochodowy).
- **Opracowanie programu wykupów i przesiedleń na terenach szczególnie zagrożonych powodzią.**
- **Ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni.** Opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji leśnej w powiązaniu z kompleksowym projektem adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych.
- **Modernizacja konstrukcji istniejących budynków i budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie.** Uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych. Trwałe zabezpieczanie terenu wokół budynków. Identyfikacja i sporządzanie wyceny działań modernizacyjnych wraz z opracowaniem programu dopłat dla właścicieli budynków przeznaczonych do umocnienia w obszarze zagrożenia powodzią o Q1%.
- **Tworzenie terenów inwestycyjnych**, w tym na obszarach o dobrej dostępności komunikacyjnej, np. w pobliżu węzła drogowego S3 / DK24.
- **Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych** w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi.

- **Zachowanie integralności obszarów węzłowych** i zapewnienie drożności korytarzy wyznaczonych w ramach krajowej sieci ekologicznej, w tym odtworzenie drożności korytarzy ichtiologicznych. kształtowanie systemu przyrodniczego w sposób zapewniający ich spójność i powiązanie z krajową siecią ekologiczną.
- **Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania bioróżnorodności**, w tym ekosystemów wodnych, bagiennych, leśnych i łąkowych.
- **Zwiększanie retencji zlewni** – realizacja obiektów małej retencji, poprawa stosunków wodnych na obszarach rolniczych, retencionowanie wód opadowych.
- **Wspieranie działań skutkujących poprawą warunków aerosanitarnych.**
- **Ograniczenie uciążliwości hałasowych** poprzez stosowanie rozwiązań izolacyjnych, biologicznych i technicznych.
- **Poprawa i ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej** ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki żywnościowej i wyspecjalizowanej produkcji rolnej.
- **Rozwój przetwórstwa opartego o zasoby leśne** oraz doskonalenie integracji funkcjonalnej leśnictwa z przemysłem drzewnym.
- **Zwiększenie dostępności do usług medycznych**, w tym usług specjalistycznych.
- **Zwiększenie dostępności do usług sportu i rekreacji.**
- **Zapewnienie dostępności do placówek edukacyjnych** na poziomie przedszkolnym i szkolnym.
- **Prowadzenie działań mających na celu wspieranie kształcenia zawodowego** w oparciu o współpracę z sektorem gospodarki.
- **Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.**
- **Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych.**
- **Rozwój budownictwa mieszkaniowego** o odpowiednim standardzie.
- **Rozwój spójnej struktury osadniczej** w oparciu o powiązania funkcjonalno-przestrzenne.
- **Rozwój ośrodków usługowych.**
- **Zachowanie i ochrona obiektów zabytkowych:** zespół kościelny w Nowej Wsi, elektrownia wodna w Bledzewie.
- **Sporządzanie i realizacja lokalnych programów opieki nad zabytkami.**
- **Objęcie obiektów zabytkowych właściwą ochroną** w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

- **Wspieranie tworzenia parków kulturowych, ustanawiania pomników historii:** zespół fortyfikacji Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego.
- **Zachowanie historycznie ukształtowanych układów urbanistycznych, ruralistycznych i przestrzennych:** zespół urbanistyczny Bledzewa.
- **Odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych i walorów krajobrazowych,** z zachowaniem cech tradycyjnego budownictwa.
- **Wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego** w celach turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem szlaków kulturowych.
- **Zwiększenie dostępności wysokiej jakości oferty kulturalnej:** Utworzenie ośrodka informacji turystycznej.
- **Rozwój i promocja klastrów** odpowiadających lokalnej specyfice gospodarczej.
- **Wspieranie inicjatyw służących zmniejszeniu bezrobocia** i zwiększeniu aktywności zawodowej ludności.
- **Rozbudowa infrastruktury turystycznej i kreowanie spójnego wizerunku regionu** oraz produktów turystycznych.
- **Poprawa i ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej** ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki żywnościowej i wyspecjalizowanej produkcji rolnej.
- **Rozwój przetwórstwa opartego o zasoby leśne oraz doskonalenie integracji funkcjonalnej leśnictwa z przemysłem drzewnym.**
- **Poprawa drogowej dostępności komunikacyjnej** w zakresie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych, w tym budowa i modernizacja sieci dróg krajowych i wojewódzkich ze szczególnym uwzględnieniem sieci TEN-T.
- **Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,** w szczególności poprzez budowę obwodnic i działania mające na celu uspokojenie ruchu.
- **Uwzględnienie inwestycji związanych z modernizacją linii kolejowych** o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym: Modernizacja linii kolejowej nr 364 na odcinku Rzepin – Międzyrzecz.
- **Podjęcie działań mających na celu integrację różnych typów transportu** ze szczególnym uwzględnieniem węzłów przesiadkowych.
- **Wzrost dostępności transportu publicznego:** Przywrócenie ruchu pasażerskiego na linii kolejowej nr 364 na odcinku Rzepin – Międzyrzecz.
- **Zwiększenie wykorzystywania transportu kombinowanego do przewozu towarów.**

- **Rozwój sieci dróg i szlaków rowerowych** oraz propagowanie roweru jako środka codziennej komunikacji.
- **Uzbrojenie terenów inwestycyjnych** w niezbędną infrastrukturę techniczną.
- **Zabezpieczenie rezerw terenowych pod infrastrukturę techniczną**, w szczególności linie elektroenergetyczne wysokich i najwyższych napięć oraz gazociągi wysokiego ciśnienia.
- **Rozbudowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.**
- **Uwzględnienie nowych terenów przeznaczonych do zabudowy w zakresie rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.**
- **Podjęcie działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej.**
- **Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego** poprzez budowę oraz modernizację sieci elektroenergetycznych i gazowych.
- **budowa linii WN 110 kV** stanowiącej zasilenie projektowanego GPZ Skwierzyna II poprzez wcięcie w przebudowywany ciąg liniowy GPZ Międzychód – GPZ Skwierzyna – SE Gorzów.
- **Rozwój społeczeństwa informacyjnego** poprzez budowę oraz modernizację infrastruktury teleinformatycznej.
- **Upowszechnienie i promocja technologii informacyjnych.**
- **Podjęcie działań mających na celu usunięcie azbestu** i wyrobów zawierających azbest.
- **Wzrost wykorzystania OZE** poprzez generację rozproszoną.
- **Wyznaczanie obszarów z dopuszczeniem lokalizacji instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii** o mocy powyżej 100 kW
- **Uwzględnienie stref ochronnych wokół terenów zamkniętych**, lotnisk oraz dróg.
- **Utrzymanie, rozbudowa i integracja sieci zarządzania kryzysowego i ratownictwa.** Przeciwdziałanie zagrożeniu powodziowemu oraz uwzględnienie stref zagrożenia powodziowego.

VI. Obszary strategicznej interwencji (OSI)

Gmina Bledzew położona jest w obrębie 13 wydziełów obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. W celu ich identyfikacji przeanalizowane zostały następujące dokumenty:

- 11 strategii szczebla krajowego, w tym 10 strategii branżowych,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego.

Przez obszary specjalne rozumie się:

„– OSPT (Obszary Specjalnej Polityki Terytorialnej) – terytoria zawierające wiele jednostek administracyjno-terytorialnych (gmin, powiatów, województw) lub ich części, dla których z uzasadnionych powodów potrzebne jest prowadzenie skoordynowanej i spójnej polityki rozwoju.

– OF (obszary funkcjonalne) – terytoria charakteryzujące się silnymi powiązaniem społeczno-ekonomicznymi o charakterze węzłowym lub sieciowym, które kształtują spójną, trwałą i samopodtrzymującą się strukturę przyrodniczą i (lub) społeczno-gospodarczą.

– OSI (obszary strategicznej interwencji) – terytoria wymagające wsparcia zewnętrznego w celu wzmocnienia wewnętrznego potencjału rozwoju lub zapobiegania negatywnym procesom przyrodniczym i (lub) społeczno-gospodarczym, w tym:

- OP (obszary problemowe) – terytoria o niekorzystnych cechach i procesach społeczno-ekonomicznych i (lub) przyrodniczych, wymagające interwencji zewnętrznych.
- OW (obszary wzrostu) – terytoria o charakterze obszarów funkcjonalnych – aktualnie istniejących lub możliwych do wykreowania o szczególnie korzystnych właściwościach przyrodniczych lub społeczno-ekonomicznych dla rozwoju.”

W poniższej tabeli zestawiono obszary specjalne, które obejmują gminę Bledzew. Większość z nich obejmuje swym zasięgiem całą powierzchnię gminy. Gmina została zakwalifikowana do 2 obszaru strategicznej interwencji (OSI) oraz 11 obszarów funkcjonalnych (OF)²⁷.

²⁷ Śleszyński P., Mazurek D., 2020, *Obszary strategicznej interwencji, problemowe i funkcjonalne w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i wojewódzkiego*, Studia Regionalne i Lokalne, 1, 79, s. 35.

Tabela 21 Obszary specjalne obejmujące Gminę Bledzew

Lp.	Typ obszaru	Nazwa	Nazwa dokumentu	Uwagi
1	OF	Obszary z przewagą funkcji rolniczej	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	typy funkcjonalne gmin 2007
2	OF	Wielofunkcyjne obszary przejściowe	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	typy funkcjonalne gmin 2007
3	OSI	Miasta wojewódzkie i ich obszary funkcjonalne	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020	podstawa delimitacji są zapisy KPZK; uzupełniona o tzw. Trójkąt Lubuski (Sulechów-Zielona Góra – Nowa Sól) oraz o pas powiązań funkcjonalnych od Kostrzyna nad Odrą po Strzelce Krajańskie i Drezdenko
4	OSI	Obszary przygraniczne	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020	wyznaczono je częściowo w oparciu o zapisy KSRR, a częściowo na podstawie własnej delimitacji; podregiony gorzowski i zielonogórski czyli cały obszar województwa lubuskiego

5	OF	wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-
6	OF	tereny zamknięte.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-
7	OF	obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-
8	OF	obszary cenne przyrodniczo.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-
9	OF	obszary ochrony krajobrazów kulturowych.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-
10	OF	obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-
11	OF	obszary ochrony strategicznych złóż kopalin.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-
12	OF	obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-
13	OF	obszary przygraniczne (strefa III)	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentów krajowych i wojewódzkich

VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwypatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju Gminy. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 22 Analiza SWOT

Wymiar społeczny	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby osób bezrobotnych bezrobocia, - spadek liczby bezrobotnych kobiet - spadek liczby bezrobotnych osób w grupach szczególnych na rynku pracy, - efektywna realizacji aktywnych programów rynku pracy, - spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, - poprawiająca się sytuacja społeczna i życiowa mieszkańców, - niski wskaźnik przestępczości, - działające organizacje pozarządowe w obszarze sportu i kultury, - dobra współpraca samorządu z NGO (udzielanie wsparcia finansowego), - dostępność szkół i placówek opiekuńczych na terenie Gminy, - dobra dostępność do szkolnictwa wyższego (Gorzów Wlkp., Zielona Góra), 	<ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby mieszkańców, - wzrost ludności osób starszych (wzrastający współczynnik obciążenia demograficznego), - wysoki poziom bezrobocia, - ujemne saldo migracji, - wysoki poziom bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych i osób bez kwalifikacji zawodowych, - niski poziom dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych, - słabo rozwinięta sieć społeczeństwa informacyjnego, - niewystarczający poziom podstawowej opieki medycznej w kontekście starzejącego się społeczeństwa, - niewystarczający system aktywizacji osób starszych,

- działalność instytucji kultury.	- brak dostępnych specjalistycznych usług medycznych na terenie Gminy, - brak pełnego dostosowania placówek oświatowych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- rozwój polityki senioralnej, - poprawa warunków życia mieszkańców, - dostosowanie infrastruktury budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, - rozwój organizacji społecznych, - rozwój oferty kulturalnej dla mieszkańców, - rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży.	- wzrost liczby ludzi starszych, - rosnące koszty modernizacji, remontów i utrzymania infrastruktury, - emigracja mieszkańców do sąsiednich miast, - bierna postawa społeczna, brak integracji - pogłębiające się problemy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Wymiar gospodarczy i środowiskowy	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- wzrost wskaźnika przedsiębiorczości, - wysoki wskaźnik dotyczący terenów objętych planami zagospodarowania przestrzennego, - wzrost liczby nieruchomości, - bieżące remonty dróg, - dogodne położenie krajobrazowe, - dostępne szlaki turystyczne, - bogata sieć wód powierzchniowych - dobra jakość powietrza, - rozwijająca się turystyka, produkty regionu, - bliskie położenie dróg krajowych S3 i DK 24, - spadek ilości odpadów komunalnych, - funkcjonowanie PSZOK, - prawidłowa i efektywna realizowana programów ochrony środowiska,	- niski udział dużych przedsiębiorstw na lokalnym rynku, - słabo rozwinięta sieć komunikacji publicznej, - powolny wzrost rozwoju turystyki, - niewystarczająca infrastruktura turystyczna (hotele, pensjonaty), - słabo rozwinięta sieć usług gastronomicznych, - niewystarczająca realizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest, - niewystarczająca liczba inwestycji w ramach odnawialnych źródeł energii.
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> - wzrost przedsiębiorczości na terenie Gminy, - wzrost udziału dużych przedsiębiorstw, - efektywniejsze wykorzystanie walorów przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości, - efektywniejsza promocja produktów regionalnych, - wzrost inwestycji OZE (wykorzystanie środków zewnętrznych), - wzrost usług turystycznych, - rozwój agroturystyki. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający poziom wiedzy i informacji mieszkańców na temat możliwości pozyskania środków na własny rozwój - nasilenie barier ograniczających aktywność zawodową - występowanie barier i ograniczeń w rozwoju związanych z ochroną przyrody i środowiska - pogorszenie sytuacji finansowej gmin, ograniczające zdolność do inwestowania w rozwój.
Wymiar przestrzenno-funkcjonalny	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobra lokalizacja Gminy, - atrakcyjność turystyczna (różnorodne szlaki turystyczne i rekreacyjne; bliskość jezior) - bogactwo infrastruktury zabytkowej - rozbudowa dróg krajowych i wojewódzkich, - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozproszona zabudowa mieszkaniowa - rozwój
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury drogowej, - rozwój infrastruktury mieszkaniowej, - lokalizacja stref inwestycyjnych w pobliżu kluczowych węzłów drogowych, - rozbudowa infrastruktury technicznej, - wzmocnienie współpracy z sąsiednimi gminami. 	<ul style="list-style-type: none"> - pogorszenie sytuacji finansowej gminy, ograniczające zdolność do inwestowania w rozwój przestrzenno-funkcjonalny, - niewystarczający poziom wiedzy i informacji mieszkańców na temat możliwości pozyskania środków OZE, wymianę pieców itp.

Źródło: Opracowanie własne

VIII. Cele i kierunki strategicznego rozwoju Gminy Bledzew

Struktura Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 zbudowana została w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele strategiczne, oddziaływanie projektu wraz ze wskazaniem problemu oraz wynikające z nich kierunki działań). Cele strategiczne zdefiniowano na podstawie diagnozy, przeprowadzonych badań, konsultacji społecznych oraz w ramach prac nad dokumentem Koordynatora ds. opracowania Strategii wraz z Zespołem Roboczym. Realizacja wypracowanych kierunków działań prowadzić będzie do osiągnięcia celów strategicznych. Propozycje kierunków działań wynikają bezpośrednio z analizy, jak również badań z mieszkańcami oraz konsultacji przeprowadzonych w trakcie prac nad opracowaniem dokumentu.

W toku prac nad Strategią Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 wypracowano następujące cele strategiczne, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane główne wyzwania rozwojowe:

Tabela 23 Cele strategiczne i operacyjne

Cel strategiczny	Cele operacyjne
<p>Cel strategiczny I Wzrost aktywności społecznej mieszkańców i poprawa ich bezpieczeństwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja osób starszych, • zwiększenie stopnia zapewnienia aktywności dzieci i młodzieży, • zapewnienie wyższego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy, • zapewnienie aktywizacji społecznej mieszkańców poprzez dostosowanie infrastruktury instytucjonalnej oraz edukacyjnej do potrzeb mieszkańców, • zwiększenie jakości działalności instytucjonalnej poprzez zwiększenie dostępności obiektów do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.
<p>Cel strategiczny II Wzrost atrakcyjności gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie stopnia dostępności infrastruktury rowerowej dla mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności gminy pod względem gospodarczym,

	<ul style="list-style-type: none"> wzrost bezpieczeństwa mieszkańców, a także zapewnienie wyższej jakości życia poprzez modernizację infrastruktury drogowej.
Cel strategiczny III Ochrona środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia środowiska naturalnego, zwiększenie dostępności mieszkańców do sieci kanalizacyjno – sanitarnej.

Źródło: opracowanie własne

Określenie powyższych celów strategicznych wyznacza kierunki dalszych działań Gminy Bledzew. Na ich podstawie opracowano projekty oraz działania, które przyczynią się w sposób bezpośredni na realizację założonych celów poprzez osiągnięcie wskazanych rezultatów i wskaźników.

Tabela 24 Kierunki strategicznego rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026

Nazwa projektu	1. SENIORZY NASZĄ OSTOJĄ	
Oddziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zwiększenie stopnia aktywizacji osób starszych, w szczególności poprzez zapewnienie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego oraz branie udziału w warsztatach aktywizacyjnych.	
Opis problemu	Starzenie się mieszkańców gminy wpływa na konieczność zapewnienia aktywnego wsparcia seniorom, w szczególności tym, którzy pozostali samotni. Brak wsparcia wpływa na niemożność aktywnego uczestnictwa osób starszych w społeczności lokalnej i przyczynia się do ich wykluczenia społecznego.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Modernizacja budynku użyteczności publicznej (docieplenie, wymiana stolarki, instalacji, prace wykończeniowe). 2. Wyposażenie pomieszczeń zlokalizowanych w zmodernizowanym budynku użyteczności publicznej dla potrzeb seniorów. 3. Organizowanie warsztatów pokoleniowych. 4. Organizowanie spotkań cyklicznych.	Powierzchnia poddana modernizacji – 100 m ² Liczba zakupionego wyposażenia – 30 sztuk Liczba zorganizowanych spotkań – 20/rok Liczba zorganizowanych warsztatów – 10/rok

	<p>5. Stworzenie zadrzewionego punktu rekreacji w Bledzewie wyposażonego w małą infrastruktur rekreacyjną.</p> <p>6. Prowadzenie warsztatów aktywizacyjnych.</p>	
Rezultaty	<p>Liczba osób uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych – 30 osób/rok</p> <p>Zwiększenie stopnia osób zaangażowanych społecznie wśród seniorów – 10%</p>	
Planowany okres realizacji	2023 - 2026	
Szacowana (orientacyjna) wartość	2 500 000,00 zł	
Przewidywane źródła finansowania	<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</p> <p>Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych</p> <p>Budżet Gminy</p>	

Nazwa projektu	2. ROWEROWY BLEDZEW	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zwiększenie stopnia dostępności infrastruktury rowerowej dla mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności gminy pod względem gospodarczym, ze względu na zapewnienie spójnej infrastruktury rowerowej.	
Opis problemu	Brak ścieżek rowerowych wpływa na niemożność wykorzystania potencjału turystycznego gminy, w szczególności w obszarze turystyki rowerowej i możliwości rozwoju gospodarstw agroturystycznych. Niemożność korzystania ze ścieżek rowerowych przez mieszkańców wpływa na niższy stopień aktywności sportowej.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Wytyczenie nowych szlaków rowerowych. 2. Zagospodarowanie obszaru nowych szlaków. 3. Budowa ścieżki rowerowej wraz z miejscami odpoczynku dla rowerzystów. 4. Wsparcie w tworzeniu gospodarstw agroturystycznych.	Długość zbudowanych ścieżek rowerowych – 6 km Liczba punktów dla podróżnych – 3 punkty Liczba wspartych gospodarstw – 2 obiekty
Rezultaty	Wzrost liczby rowerzystów korzystających z infrastruktury rowerowej gminy – 200 osób / rok	

	Zwiększenie stopnia atrakcyjności turystycznej gminy – 20%
Planowany okres realizacji	2023 - 2026
Szacowana (orientacyjna) wartość	1 500 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Budżet Gminy

Nazwa projektu	3. AKTYWNA MŁODZIEŻ – ZAPEWNIENIE INFRASTRUKTURY AKTYWIZACYJNEJ
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Cel projektu	Zwiększenie stopnia zapewnienia aktywności dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie utworzonej infrastruktury, w szczególności modernizację obiektów sportowych, placów zabaw i świetlic wiejskich.

Opis problemu	Brak funkcjonalnej infrastruktury sportowej i społecznej wpływa na mniejszą efektywność przeciwdziałania uzależnieniom dzieci i młodzieży. Brak możliwości zapewnienia atrakcyjnego spędzania czasu przez młodzież	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyposażenie świetlic wiejskich w sprzęt aktywizacyjny. 2. Odnowa świetlic wiejskich poprzez wymianę instalacji oraz remont pomieszczeń. 3. Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży. 4. Organizowanie turniejów i zawodów rodzinnych. 5. Odnowa placów zabaw. 6. Modernizacja boisk sportowych wraz z budową małych budynków służących do przechowywania sprzętu. 7. Budowa małego boiska wielofunkcyjnego. 	<p>Liczba odnowionych świetlic wiejskich – 3</p> <p>Liczba wyposażonych świetlic wiejskich – 5</p> <p>Liczba odnowionych placów zabaw – 1</p> <p>Liczba odnowionych obiektów sportowych – 4</p>
Rezultaty	<p>Zwiększenie stopnia uczestnictwa dzieci i młodzieży w organizowanych zajęciach aktywizacyjnych – 100 osób / rok</p> <p>Zwiększenie liczby wydarzeń aktywizacyjnych organizowanych na terenie gminy – 20 działań / rok</p>	
Planowany okres realizacji	2023 - 2026	
Szacowana (orientacyjna) wartość	2 000 000,00 zł	
Przewidywane	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego	

źródła finansowania	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Budżet Gminy
---------------------	--

Nazwa projektu	4. MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWEJ	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia środowiska naturalnego oraz zwiększenie dostępności mieszkańców do sieci kanalizacyjno - sanitarnej poprzez budowę nowej i rozbudowę istniejącej infrastruktury kanalizacyjnej.	
Opis problemu	Gmina Bledzew boryka się z problemem związanym z infrastrukturą kanalizacyjną. Nie wszystkie miejscowości posiadają dostęp do gminnej sieci kanalizacyjnej, a wybrane są częściowo skanalizowane. Duża część infrastruktury jest przestarzała i ulega częstym awariom. Ponadto w związku z systematycznym wzrostem budownictwa mieszkaniowego, obecny system staje się niewydolny, co powoduje brak możliwości podłączania do sieci nowo wybudowanych budynków.	
	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK

Działania podejmowane w ramach projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wymiana sieci wodociągowej w Templewie, Kleszczewie, Nowej Wsi, Starym Dworku. 2. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bledzewie wraz z wymianą infrastruktury na bardziej wydajną i ekologiczną. 3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. 4. Rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej w gminie. 5. Budowa sieci kanalizacyjnej. 6. Modernizacja stacji uzdatnia wody. 	<p>Długość zbudowanej sieci wodociągowej – 6 km</p> <p>Liczba obiektów oczyszczalni ścieków poddanych modernizacji – 1 obiekt</p> <p>Liczba dofinansowanych przydomowych oczyszczalni ścieków – 50</p> <p>Długość sieci kanalizacyjnej – 6 km</p>
Rezultaty	<p>Zwiększenie efektywności pracy oczyszczalni ścieków – 30%</p> <p>Zwiększenie dostępu do kanalizacji rodzin zamieszkałych na terenie gminy – 60 rodzin</p>	
Planowany okres realizacji	2024 - 2026	
Szacowana (orientacyjna) wartość	7 000 000,00 zł	
Przewidywane źródła finansowania	<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego</p> <p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</p> <p>Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko</p> <p>Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych</p> <p>Budżet Gminy</p>	

Nazwa projektu	5. ZMODERNIZOWANE DROGI PRZYSZŁOŚCIĄ GMINY	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców, a także zapewnienie wyższej jakości życia poprzez modernizację infrastruktury drogowej.	
Opis problemu	Niewyremontowane drogi i chodniki wpływają na niższą jakość życia oraz potencjał rozwojowy gminy. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do zmodernizowanych dróg gminnych wpłynie na zwiększenie jakości życia wybranych obszarów gminy w celu zapewnienia spójności obszarów oraz ich dalszego rozwoju. Zapewnienie nowoczesnego oświetlenia wpłynie na większe bezpieczeństwo, niższe koszty oraz niższą emisję dwutlenku węgla.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Budowa dróg gminnych. 2. Budowa chodników. 3. Wymiana oświetlenia na energooszczędne przy drogach gminnych. 4. Budowa ciągów pieszo – jezdnych.	Długość zmodernizowanych dróg gminnych – 5 km Długość wybudowanych chodników – 4 km Liczba wybudowanych obiektów inżynierskich – 2 sztuki
Rezultaty	Zwiększenie jakości infrastruktury drogowej – 10%	

	Zmniejszenie liczby negatywnych zdarzeń drogowych – 5%
Planowany okres realizacji	2023 - 2026
Szacowana (orientacyjna) wartość	4 500 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Budżet Gminy

Nazwa projektu	6. MODERNIACJA INFRASTRUKTURY OSP
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna
Cel projektu	Zapewnienie wyższego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy poprzez zakup wyposażenia ratowniczo – gaśniczego dla ochotniczej straży pożarnej.

Opis problemu	Niewystarczający poziom zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców w zakresie ratowniczo – gaśniczym oraz ograniczona możliwość prowadzenia działań aktywizacyjnych mieszkańców w oparciu o infrastrukturę ochotniczych straży pożarnych.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Rozbudowa remizy strażackiej w Popowie wraz z zapewnieniem dodatkowych pomieszczeń w celu realizacji celów OSP. 2. Zakup wyposażenia ratowniczego. 3. Zakup wozu strażackiego. 4. Prowadzenie szkoleń strażaków OSP.	Liczba zakupionych wozów pożarniczych – 1 pojazdy Liczba zakupionego wyposażenia – 20 sztuk Liczba zmodernizowanych remiz – 1 budynek Liczba zbudowanych remiz – 1 budynek
Rezultaty	Wzrost ilości działań aktywizacyjnych prowadzonych dla mieszkańców – 10 / rok Wzrost obszaru dostępności do szybkiego zapewnienia pomocy ratowniczo – gaśniczej – 30 km ²	
Planowany okres realizacji	2023 - 2025	
Szacowana (orientacyjna) wartość	3 200 000,00 zł	
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Budżet Gminy	

Nazwa projektu	7. ZAPEWNIENIE AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ POPRZEZ KOMPLEKSOWĄ MODERNIZACJĘ INFRASTRUKTURY GMINNEJ	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zapewnienie aktywizacji społecznej mieszkańców poprzez dostosowanie infrastruktury instytucjonalnej oraz edukacyjnej do potrzeb mieszkańców. Zwiększenie jakości działalności instytucjonalnej poprzez zwiększenie dostępności obiektów do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.	
Opis problemu	Niedostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz ze szczególnymi potrzebami wpływa na ograniczenie możliwości realizacji usług publicznych dla mieszkańców. Brak modernizacji obiektów wpływa na ich kosztochłonność oraz mniejszy stopień dopasowania do potrzeb mieszkańców, w szczególności seniorów.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Aktywizowanie mieszkańców w odniesieniu do działalności oddolnej. 2. Tworzenie lokalnych spółdzielni, kółek oraz innych organizacji pozarządowych. 3. Szkolenia oraz kursy dla mieszkańców. 4. Odnowa zewnętrzna budynku urzędu gminy.	Liczba zmodernizowanych budynków – 1 obiekt Powierzchnia obiektu – 1000 m2 Liczba rozwiązań związanych z dostosowaniem przestrzeni do osób o szczególnych potrzebach – 10 sztuk Liczba zakupionego wyposażenia – 110 sztuk

	<p>5. Odnowa infrastruktury wewnętrznej urzędu gminy wraz z adaptacją pomieszczeń na cele aktywizacji społecznej.</p> <p>6. Wymiana stolarki oraz instalacji w budynku urzędu gminy.</p> <p>7. Montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach gminnych, w szczególności budynku urzędu gminy.</p> <p>8. Zakup i montaż ładowarki aut elektrycznych.</p> <p>9. Zapewnienie dostępności dla osób o szczególnych potrzebach.</p> <p>10. Utworzenie centrum aktywizacji społeczno – zawodowej młodzieży oraz osób z doświadczeniem zawodowym, mającego na celu zapewnienie wsparcia doradczego w obszarze rozwoju umiejętności, wiedzy oraz kompetencji społecznych.</p> <p>11. Termomodernizacja wraz z modernizacją infrastruktury wewnętrznej oraz wyposażeniem szkół w Templewie i Bledzewie.</p>	<p>Liczba stworzonych punktów ładowania pojazdów – 1 sztuka</p> <p>Liczba zamontowanych paneli – 30 sztuk</p> <p>Liczba zmodernizowanych szkół – 2 obiekty</p>
Rezultaty	<p>Zwiększenie liczby działań organizowanych dla seniorów – 20 / rok</p> <p>Zwiększenie stopnia dostępności mieszkańców do form aktywizacyjnych – 400 osób / rok</p> <p>Zwiększenie poziomu dostępności obiektów użyteczności publicznej dla mieszkańców – 70%</p>	
Planowany okres realizacji	2023 - 2026	

Szacowana (orientacyjna) wartość	6 000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Budżet Gminy

Źródło: opracowanie własne

IX. Aspekty finansowe wdrażania Strategii

Realizacja zaplanowanych celów strategicznych oraz określonych działań w ramach Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 wymaga dużych nakładów finansowych. Kwota potrzebna na realizację zaplanowanych projektów wynosi w przybliżeniu **26 700 000,00 zł**.

Realizacja wszystkich celów i zadań określonych w Strategii Rozwoju wymaga nakładów finansowych przekraczających możliwości budżetu Gminy Bledzew, dlatego niezbędne jest poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Należy starannie monitorować pojawiające się możliwości, różnego rodzaju krajowe i międzynarodowe programy związane z nową perspektywą finansową funduszy europejskich, a następnie bardzo skutecznie aplikować o wsparcie. Gmina Bledzew posiada duże doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na własny rozwój, w związku z czym należy w dalszym ciągu realizować politykę aplikacyjną w ramach środków zewnętrznych.

Środki zabezpieczające realizację zadań zapisanych w poszczególnych celach strategicznych pochodzić będą między innymi z programów pomocowych UE, z programów rządowych, budżetu państwa, budżetu Gminy Bledzew, ze środków zaangażowanych przez krajowych i zagranicznych inwestorów prywatnych, krajowych i zagranicznych organizacji pozarządowych, instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych. Planuje się, w ramach możliwości i ogłaszanych naborach, aplikowanie o środki zewnętrzne pochodzące z:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubuskiego;
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027;
- Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych;
- Funduszu Dróg Samorządowych;
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko;
- Środków Ministerstwa Sportu;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze.

Na etapie przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 nie jest możliwe precyzyjne określenie programów operacyjnych oraz kwot dofinansowania projektów, z których jednostka samorządu terytorialnego będzie mogła skorzystać, ponieważ sektorowe programy rozwoju oraz pakiety regulacji prawnych są w fazie przygotowania do nowej perspektywy finansowej na lata 2021 – 2027.

Tabela 25 Finansowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026

Lp.	Zadanie/działanie	Wartość realizacji [zł]
1	SENIORZY NASZĄ OSTOJĄ	2 500 000,00
2	ROWEROWY BLEDZEW	1 500 000,00
3	AKTYWNA MŁODZIEŻ – ZAPEWNIENIE INFRASTRUKTURY AKTYWIZACYJNEJ	2 000 000,00
4	MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWEJ	7 000 000,00
5	ZMODERNIZOWANE DROGI PRZYSZŁOŚCIĄ GMINY	4 500 000,00
6	MODERNIACJA INFRASTRUKTURY OSP	3 200 000,00
7	ZAPEWNIENIE AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ POPRZEZ KOMPLEKSOWĄ MODERNIZACJĘ INFRASTRUKTURY GMINNEJ	6 000 000,00
RAZEM		26 700 000,00

Źródło: opracowanie własne

X. System monitoringu i wdrażania Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 to kluczowy dokument realizacji polityki rozwoju gminy. W ramach realizacji zaplanowanych projektów, przewiduje się sporządzenie dokumentów wykonawczych, obowiązkowych lub fakultatywnych planów i programów, na podstawie których zostaną zrealizowane zaplanowane działania.

Za monitorowanie Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 odpowiedzialny będzie powołany w tym celu Komitet Monitorująco-Ewaluacyjny, w skład którego wchodzić będą różnorodne instytucje, co zapewni partycypacyjny charakter procesu monitoringu oraz ewaluacji. Rekomenduje się, aby byli to:

- przedstawiciele urzędu gminy (w tym instytucji, z terenu gminy, m.in. dla których Urzędu Gminy jest organem prowadzącym),
- przedstawiciele partnerów społecznych z terenu gminy (w szczególności przedstawiciele III sektora),
- przedstawiciele powiatu (w kontekście spójności z działaniami realizowanymi z poziomu powiatu),

- przedstawiciele województwa (w kontekście spójności z działaniami realizowanym z poziomu regionalnego),

Zespół wspierać będzie wewnętrzny ewaluator/ekspert (powołany w ramach procedury zamówień publicznych na okres wdrażania Strategii Rozwoju Gminy), którego rolą będzie realizacja badań ewaluacyjnych oraz wsparcie eksperckie w zakresie prowadzonego monitoringu). Dodatkowo poszczególnym interwencjom w ramach strategii przypisana zostanie odpowiedzialność instytucjonalna, co pozwoli w sposób uporządkowany monitorować efekty działań w ramach: głównych problemów i wyzwań rozwojowych gminy, celów i kierunków strategicznych rozwoju gminy oraz finansowania wdrażania strategii gminy.

Jednocześnie należy podkreślić, że system monitorowania Strategii Rozwoju Gminy bazuje na doświadczeniach wynikających z systemu obowiązującego w programach współfinansowanych środkami UE. Przede wszystkim wykorzystana zostanie:

- cykliczna [przynajmniej roczna] ocena efektów realizacji Strategii Rozwoju Gminy poprzez system wskaźników postępu rzeczowego (wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu) monitorowanych w postaci sprawozdań; rekomendowane wskaźniki składać będą się z następujących elementów:
 - nazwa wskaźnika,
 - definicja wskaźnika,
 - przypisanie wskaźnika do celu i kierunku strategicznego rozwoju Gminy,
 - jednostka miary,
 - wartość bazowa,
 - wartość docelowa,
 - źródło danych.
- cykliczne spotkania [przynajmniej roczne] w zakresie formułowania rekomendacji usprawniających interwencję (w tym weryfikacja jej spójności w zakresie celów strategicznych oraz operacyjnych z dokumentami wyższego rzędu przede wszystkim na poziomie powiatu oraz regionu) organizowane we współpracy z wewnętrznym ewaluatorem;
- monitoring projektów (w tym podmiotów) na terenie Gminy ze środków europejskich (RPO, programy krajowe).

Uzupełnieniem monitoringu będzie system ewaluacji, który wspierać będzie trafność, skuteczność oraz efektywność wdrażania Strategii Rozwoju Gminy. Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu. W ramach realizowanych badań wykorzystywane będą:

- Ewaluacja ex ante (warunek wypełnia już niniejsza strategia) – przeprowadzana w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów danej interwencji.
- Ewaluacja bieżąca (on-going) - przeprowadzana w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są ich korekty.
- Ewaluacja ex post – podsumowująca, zwykle o charakterze strategicznym, przeprowadzana po zakończeniu wdrażania interwencji.

W ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026 wykorzystane zostanie podejście metodologiczne oparte na teorii programów (logice interwencji), w tym w szczególności na teorii zmiany (TBIE). Celem tego rodzaju ewaluacji jest identyfikacja poszczególnych mechanizmów zmian, jakie wystąpiły w związku z wdrażaną interwencją i ocena czy były one zgodne z logiką tej interwencji. Ewaluacje tego typu wskazują dlaczego i jak działa określona interwencja.

Koniecznym uzupełnieniem działań ewaluacyjnych będzie zapewnienie adekwatnych i wiarygodnych źródeł danych potrzebnych do monitoringu interwencji oraz realizacji poszczególnych ewaluacji. Wykorzystywane będą w tym celu dane zbierane przez Urząd Gminy, wytypowane instytucje gminne, GUS (BDL), a także pochodzące z systemu SL 2014 (w przypadku analizy projektów europejskich).

Zrealizowane badania ewaluacyjne, wraz z wnioskami dotyczącymi dalszej realizacji Strategii będą przedstawiane Zespołowi Monitorująco-Ewaluacyjnemu.

XI. Materiały wykorzystane do opracowania Strategii Rozwoju

Literatura

- Śleszyński P., Mazurek D., 2020, *Obszary strategicznej interwencji, problemowe i funkcjonalne w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i wojewódzkiego*, Studia Regionalne i Lokalne, 1, 79, s. 30-59.

A. Dokumenty krajowe i ponadregionalne (alfabetycznie)

- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności*, 2013, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Załącznik do uchwały nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, Monitor Polski 2013, poz. 121.
- *Identyfikacja i delimitacja obszarów problemowych i strategicznej interwencji w Polsce – Wnioski z analiz*, 2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Instytut Badań Strukturalnych.
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, 2011*, Załącznik do uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Monitor Polski, poz. 252.
- *Krajowa Polityka Miejska 2023*, 2015, Ministerstwo Rozwoju, Uchwała nr 198 Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej, Monitor Polski, poz. 1235.
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony – miasta – obszary wiejskie*, 2010, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Uchwała Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010, Monitor Polski 2011, nr 36, poz. 423.
- *Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych stolic województw*, 2012, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, luty 2013 r.
- *Plan działań służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 10 października 2013 r.
- *Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 23 maja 2014 r. z późn. zm.
- *Strategia Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020*, 2014, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Załącznik do Uchwały nr 60 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2014 r., Monitor Polski 2014, poz. 452.

- *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*, 2013, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Monitor Polski 2013, poz. 640.
- *Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*, 2012, Załącznik do Uchwały nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. (poz. 882) w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, Dz.U. z 2009, nr 84, poz. 712.
- *Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)*, 2013, Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Uchwała nr 6 Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2013 r., w sprawie Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.), Monitor Polski 2013, poz. 75.
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020*, 2012, Uchwała nr 163 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012r., Monitor Polski 2012, poz. 839.
- *Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski*, 2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów i Zespołem Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów, opracowanie z dnia 27 kwietnia 2009 r.

B. Dokumenty na szczeblu województwa

- *Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020*, 2012, Zarząd Województwa Lubuskiego, Uchwała nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 r.
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego*, 2018, Uchwała Nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 2 maja 2018 r.

Źródła danych:

<https://www.geoportal.gov.pl/>

<https://www.gios.gov.pl/pl/>

XII. Spis map, schematów, tabel i wykresów

Spis map

Mapa 1 Gmina Bledzew na tle powiatu międzyrzeckiego.....	7
Mapa 2 Drogi gminne w Gminie Bledzew	28
Mapa 3 Szlak turystyczny – rowerowy w Gminie Bledzew	50
Mapa 4 Lokalizacja czujnika powietrza w Gminie Bledzew.....	53
Mapa 5 Podział województwa lubuskiego na regiony gospodarki odpadami.....	56
Mapa 6 Okręgi geotermalne w Polsce.....	63
Mapa 7 Roczne promieniowanie całkowite w Polsce.....	64
Mapa 8 Strefy energetyczne wiatru w Polsce.....	65
Mapa 9 Użytkowanie terenu wg Corine Land Cover 2018	76
Mapa 10 Powiązania przestrzenno-funkcjonalne	78
Mapa 11 Struktura funkcjonalno-przestrzenna, obszary chronione i sieć drogowa Gminy Bledzew	81

Spis schematów

Schemat 1 Elektromobilność w Polsce.....	29
Schemat 2 Odnawialne źródła energii	62

Spis tabel

Tabela 1 Etapy opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022 -2026.....	5
Tabela 2 Struktura demograficzna mieszkańców Gminy Bledzew	9
Tabela 3 Poziom bezrobocia w poszczególnych gminach Powiatu Międzyrzeckiego [%].....	12
Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych w sołectwach w Gminie Bledzew w 2020 r.	14
Tabela 5 Liczba bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych w Gminie Bledzew w latach 2015-2019.....	16
Tabela 6 Grunty użytkowe w Gminie Bledzew.....	21
Tabela 7 Mienie komunalne Gminy Bledzew w 2019 r.	24
Tabela 8 Informacja na temat dostosowania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.....	26
Tabela 9 Liczba i rodzaj udzielonych świadczeń w latach 2015 – 2019	33
Tabela 10 Kwota świadczeń rodzinnych wypłacanych w Gminie Bledzew.....	35
Tabela 11 Liczba interwencji OSP na terenie Gminy Bledzew w 2019 r.....	40
Tabela 12 Polski indeks jakości powietrza.....	52
Tabela 13 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C).....	52
Tabela 14 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)	53
Tabela 15 Ilość zewidencjonowanego i zutylizowanego azbestu w Gminie Bledzew.....	54
Tabela 16 Masa odpadów odebranych przez podmiot odbierający odpady z terenów nieruchomości zamieszkalnych w 2019 r. [Mg]	57
Tabela 17 Sieć wodociągowa na terenie Gminy Bledzew w 2019 r.....	59
Tabela 18 Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Bledzew w 2019 r.	61

Tabela 19 Oczyszczanie ścieków na terenie Gminy Bledzew w 2019 r.	61
Tabela 20 Struktura użytkowania terenu wg Corine Land Cover 2018.....	77
Tabela 21 Obszary specjalne obejmujące Gminę Bledzew	88
Tabela 22 Analiza SWOT	90
Tabela 23 Cele strategiczne i operacyjne	93
Tabela 24 Kierunki strategicznego rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026.....	95
Tabela 25 Finansowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Bledzew na lata 2022-2026.....	109

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Bledzew	9
Wykres 2 Zameldowania i wymeldowania oraz saldo migracji w Gminie Bledzew	10
Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Bledzew	11
Wykres 4 Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Bledzew	13
Wykres 5 Osoby pracujące na 1000 ludności w Gminie Bledzew	17
Wykres 6 Liczba podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności oraz liczba nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów na 10 tys. ludności na przestrzeni lat 2015-2019 w Gminie Bledzew	18
Wykres 7 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	18
Wykres 8 Liczba mieszkań i izb w Gminie Bledzew w latach 2015-2019.....	23
Wykres 9 Zmiany cen mieszkań w powiecie międzyrzeckim	24
Wykres 10 Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Bledzew w latach 2015-2019.....	32
Wykres 11 Liczba rodzin i dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych w Gminie Bledzew	32
Wykres 12 Korzystanie z pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach w Gminie Bledzew	34
Wykres 13 Liczby dzieci korzystających z pomocy dożywiania w placówkach edukacyjnych.....	34
Wykres 14 Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2015-2019.....	37
Wykres 15 Statystyka zgonów w Gminie Bledzew w 2019 r. [%].....	37
Wykres 16 Liczba Niebieskich kart w sołectwach Gminy Bledzew	38
Wykres 17 Księgozbiór biblioteczni i liczba wypożyczeń oraz czytelników w latach 2015-2019.....	47
Wykres 18 Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku w Gminie Bledzew.....	57
Wykres 19 Odpady zebrane przez PSZOK w 2019 r.	58
Wykres 20 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku w Gminie Bledzew w latach 2015-2019.....	58
Wykres 21 Stopień zadowolenia mieszkańców z warunków życia w Gminie Bledzew.....	67
Wykres 22 Główne problemy społeczne występujące na terenie Gminy Bledzew w opinii respondentów	68
Wykres 23 Ocena natężenia problemów społecznych w opinii respondentów.....	69
Wykres 24 Ocena ważności poszczególnych obszarów działań, które powinny zostać zaplanowane do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy Bledzew w latach 2022-2026	71
Wykres 25 Obszar działań, w którym powinny przede wszystkim koncentrować się działania realizowane w przyszłości w Gminie Bledzew w opinii respondentów	72
Wykres 26 Ocena stopienia realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew.....	72
Wykres 27 Ocena stopienia realizacji celów zaplanowanych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew....	74
Wykres 28 Ocena aktualności celów zaplanowanych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Bledzew.....	75